

กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

นางญาระตี เศรษฐบุปผา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ สำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พ.ศ. 2567

ชื่อวิจัย	กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
ผู้วิจัย	ญาระตี เศรษฐบุปผา
ปีที่วิจัย	2564

บทคัดย่อ

กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อพัฒนา กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยทำการศึกษาดังแต่เดือนธันวาคม 2563 ถึงเดือนมีนาคม 2565 โดยแบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกฯ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอน จำนวน 18 คน เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกฯ โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 จัดทำร่างกลยุทธ์ฯ โดยใช้เทคนิค SWOT โดยการสนทนากลุ่มจากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ฯ โดยการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และขั้นที่ 3 ศึกษาผลการนำกลยุทธ์ฯ ไปใช้ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอน จำนวน 18 คน ผู้ปกครอง จำนวน 18 คน และนักเรียน ออทิสติก จำนวน 18 คน รวมจำนวน 54 คน เครื่องมือ คือ โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบทดสอบความรู้ และแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินงานตามโครงการ ทดสอบความรู้ของผู้ปกครอง รวมถึงประเมินพฤติกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ และระยะที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์ฯ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอน จำนวน 18 คน และผู้ปกครอง จำนวน 18 คน รวม 36 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถามความพึงพอใจ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกฯ จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สรุปได้ 5 ด้านดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ครูไม่มีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล สภาพที่พึงประสงค์ คือ การส่งเสริมให้ความรู้ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ยังไม่มีแบบคัดกรองพฤติกรรมนักเรียนที่ชัดเจน สภาพที่พึงประสงค์ คือ ให้มีการดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์การคัดกรองที่ถูกต้องและเหมาะสม ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า ยังไม่มีแนวทางส่งเสริมแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน สภาพที่พึงประสงค์ คือ มีกระบวนการที่ชัดเจนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเครือข่ายส่งเสริมในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอก ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า ขาดการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ต่อเนื่อง สภาพที่พึงประสงค์ คือ ควรมีแนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่หลากหลาย และด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า ครูมีการส่งต่อนักเรียนในกรณีที่มีพฤติกรรมรุนแรงที่เกินกว่าที่ครูจะแก้ไขได้ ไปยังทีมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สภาพที่พึงประสงค์ คือ ควรมีทีมงานทางการแพทย์ ร่วมกันแก้ไขปัญหาพฤติกรรมร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยการดำเนินการจัดทำกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า กลยุทธ์ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ องค์ประกอบที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย การวางแผน(Plan) การดำเนินงาน(Do) การตรวจสอบ(Check) และการปรับปรุงแก้ไข(Act) และองค์ประกอบที่ 4 การประเมินและการควบคุม ผ่านโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยพบว่า ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูและผู้ปกครองหลังเข้าร่วมกิจกรรม มีผลคะแนนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และจากผลการประเมินพบว่าความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียนพบว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมความรุนแรงของพฤติกรรมลดลงกว่าก่อนเข้าโครงการ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์ฯ ของครู พบว่า ครูมีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31, \sigma = 0.80$) โดยความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านความร่วมมือจากทีมแพทย์ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ความร่วมมือจากครูในการดำเนินการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน และการตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียด และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุดคือ ด้านความร่วมมือจากผู้ปกครองในด้านการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน และผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์ฯ ของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24, \sigma = 0.86$) โดยความพึงพอใจสูงสุด คือ ครูมีการดำเนินงาน เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.85$) และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการ

ส่งเสริม สนับสนุนให้แก่ ครู และผู้ปกครอง เกิดขวัญกำลังใจ ในการพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.90$, $\sigma = 1.07$)

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องอย่างดียิ่ง ทำให้ผู้วิจัยได้ความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านวิจัยในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านจึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณดร.สุวิชญา ชินธนาชูกิจ ดร.นฤมล พระใหญ่ นางสาวพิมพ์ภัทรา ศิริจารุกิตติ์ ดร.สุรพรรณ วีระสอน และนายชัยธวัช สารทภาพร ทุกท่านที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกฉบับในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ทุกท่านที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมสนทนากลุ่มศึกษาองค์ประกอบรูปแบบในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะครูและบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ที่ให้ความร่วมมือในการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบฯและคู่มือการใช้รูปแบบฯทำวิจัย และให้ความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือในการทำงานวิจัยฉบับนี้จนทำให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากการทำวิจัยฉบับนี้

ผู้วิจัยขออุทิศเป็นกุศลแก่ทุกท่าน และขอมอบเป็นกตัญญูตาแต่คุณบิดา มารดา ตลอดจนครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง

ญาระดี เศรษฐบุปผา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ ภาษาไทย	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์	12
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	19
แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	27
แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลออทิสติก	51
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	70
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	77
กรอบแนวคิดงานวิจัย	87
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	88
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	91
ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	92
ระยะที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	99

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	101
1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	101
2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	103
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	112
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	118
สรุปผลการวิจัย	118
อภิปรายผลการวิจัย	121
ข้อเสนอแนะ	125
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	136
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่ร่วมการสนทนากลุ่มและกลุ่มเป้าหมาย	137
ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรม	148
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	150
ภาคผนวก ง โครงการตามกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	170
ภาคผนวก จ คู่มือการใช้ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ(เอกสารประกอบ)	179
ภาคผนวก ฉ ผลการหาคุณภาพเครื่องมือ	180
ภาคผนวก ช หนังสือราชการ	208
ภาคผนวก ซ การเผยแพร่ผลงาน	219
ประวัติผู้วิจัย	221

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ผลการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์	17
ตารางที่ 2	ผลการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์	18
ตารางที่ 3	ผลการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา	21
ตารางที่ 4	ผลการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบบริหารสถานศึกษา	27
ตารางที่ 5	กระบวนการดำเนินงานตามวิธีการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	43
ตารางที่ 6	ผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	51
ตารางที่ 7	ผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลออทิสติก	69
ตารางที่ 8	ผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	72
ตารางที่ 9	สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	89
ตารางที่ 10	ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	101
ตารางที่ 11	ผลการจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก โดยใช้เทคนิค SWOT	103
ตารางที่ 12	ผลการพิจารณาร่างกลยุทธ์ ฯ จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ	106
ตารางที่ 13	ผลการดำเนินโครงการตามกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	108
ตารางที่ 14	ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนก่อนและหลังการอบรม	109
ตารางที่ 15	ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองก่อนและหลังการอบรม	110
ตารางที่ 16	ผลการประเมินระดับความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการกับทีมเวชศาสตร์ฟื้นฟูโรงพยาบาลรามธิบดี	111
ตารางที่ 17	จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของตัวแทนครูผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ	112
ตารางที่ 18	ระดับความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	113

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 19	จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของตัวแทนผู้ประกอบการผู้ตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจ	115
ตารางที่ 20	ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	116

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพ 1	แผนภาพขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	50
ภาพ 2	กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	87
ภาพ 3	กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ(ร่างที่ 1)	105
ภาพ 4	กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	107

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคน เพราะคนเป็นผู้สร้างสังคมให้เป็นคนมีคุณภาพ คุณธรรม การศึกษาที่ดีจะต้องจัดให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยไม่แบ่งแยกเพศ เชื้อชาติหรือสภาพทางร่างกาย เด็กนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นคนพิการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงต้องได้รับการศึกษาตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่าการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกายจิตใจสติปัญญาอารมณ์สังคมการสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษและได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ รวมถึงความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง บุคคลที่มีความบกพร่องในด้านต่าง ๆ นั้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการโดยคณะกรรมการการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อรับการศึกษาได้กำหนดบุคคลที่มีความบกพร่องที่ต้องการการศึกษาพิเศษไว้ 9 ประเภท คือ 1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ก ร อ ง ท า ง ก า ร เ หี น 2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพหรือการเคลื่อนไหว 5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา 7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ 8) บุคคลออทิสติก และ 9) บุคคลพิการซ้อน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนรวมทั้งบุคคลที่มีความบกพร่องและได้รับการศึกษาจะเชื่อมโยงไปสู่การช่วยเหลือผู้พิการ (สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ, 2555)

บุคคลออทิสติกมีข้อจำกัดในการเรียนรู้ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชีวิตประจำวัน โดยลักษณะเฉยเมยต่อผู้คน ชอบอยู่ตามลำพังต่อต้านการสัมผัส การกอดรัด ไม่ตอบสนองต่อความโกรธ ความรักของพ่อแม่ และเข้าใจความคิดและความรู้สึกของบุคคลอื่นได้ช้า โลกทางสังคมของบุคคลออทิสติกจึงเป็นเรื่องที่โหดร้าย ปัญหาของบุคคลออทิสติกในการมองสิ่งต่าง ๆ แตกต่างจากเด็กปกติ ที่ส่วนใหญ่จะเข้าใจความรู้สึกและเป้าหมายที่แตกต่างกันไปในแต่ละสถานการณ์ จากปัญหาดังกล่าวของบุคคลออทิสติกจะส่งผลไปยังการเรียนรู้ และการแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิด ท่าทาง คำพูด และพฤติกรรมโดยบุคคลออทิสติกบางรายมีพฤติกรรมวอกแวกขาดสมาธิและการจดจ่อ ไม่รู้จักการอดทนรอคอย ไม่รู้จักการสื่อสารและการแสดงออกที่เหมาะสม เช่น ก้าวร้าว รุนแรงอาละวาด กรีดร้อง นอนดิ้นกับพื้น ร้องไห้โวยวายพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้อาจเกิดจากหลายสาเหตุร่วมกัน เช่น ไม่ได้สิ่งที่ต้องการ หรือมี

ความคับข้องใจ มีความกลัว ความรู้สึกไม่มั่นคง เกิดการเลี้ยงดูไม่สม่ำเสมอ ไม่คงเส้นคงวา เกิดจากการเลียนแบบการแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้นำไปสู่การเกิดปัญหาให้กับผู้ปกครองและผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความผิดปกติและข้อจำกัดเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจ และหาทางช่วยเหลือให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมยิ่งขึ้น (สมพร หวานเสร็จ, 2552)

การดำเนินงานการช่วยเหลือบุคคลออทิสติก ถือเป็นภารกิจสำคัญของครอบครัวที่จะต้องมีความสำคัญ นอกเหนือจากทีมผู้รักษา ดังนั้น ความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กออทิสติก ความเข้าใจแนวทางการช่วยเหลือ จะทำให้ครอบครัวสามารถช่วยเหลือบุคคลออทิสติกในความดูแลได้อย่างถูกต้องมากขึ้น สิ่งสำคัญที่ครอบครัวพึงตระหนัก คือ ความเชื่อมั่นในศักยภาพของครอบครัวเอง และเชื่อมั่นว่าบุคคลออทิสติกที่อยู่ในความดูแลมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ หากได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องเหมาะสมตั้งแต่แรกพบและต่อเนื่อง (กุลนิดา เต็มขวาลา, 2563) ในส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กออทิสติก กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักที่จะดำเนินการปฏิรูปการศึกษานั้น ได้กำหนดขอบข่ายของการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ตามแนวทางกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้เกิดผลในทางปฏิบัติและเพื่อเตรียมเยาวชนของชาติให้มีความรู้ความสามารถได้มาตรฐานสูงเหมาะสมกับความต้องการของสังคม ในยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีเป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษา คือ การเรียนการสอนมีคุณภาพและมาตรฐานใน ระดับสากล ภายในปี 2550 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) จุดมุ่งหมายของการสอนของเด็กออทิสติกนั้น คือการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมพัฒนาการ ความรู้ ความสามารถในการดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมให้ได้ การจะทำให้ถึงจุดมุ่งหมายได้นั้นต้องมีองค์ประกอบหลายด้าน จึงจะทำให้ได้ จุดมุ่งหมายที่สมบูรณ์ ทั้งความรักความเข้าใจจากครอบครัว การศึกษาหาวิธีการที่ช่วยรักษาจากแพทย์ และการสร้างเสริมพัฒนาการจากครู การที่ครูจะปรับพฤติกรรมของเด็กได้นั้นต้องเข้าใจในกระบวนการสอนเสียก่อน วิธีการ สอนที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้มีอยู่หลากหลาย ที่มีความเหมาะสมกับเด็กที่มีลักษณะเฉพาะแบบรายบุคคล ขึ้นอยู่กับการนำมาปรับใช้สอนเด็กออทิสติกแต่ละคนให้มีพัฒนาการ การเรียนรู้ และมีความสามารถในการดำรงชีวิตเพื่อให้อยู่ในสังคมได้ (วันชัย จันทการกุล, 2558) จากหลักการดังกล่าว ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก เพื่อให้ได้เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เพื่อลดภาระของผู้ปกครอง และให้บุคคลออทิสติกสามารถใช้ชีวิตได้ใกล้เคียงบุคคลปกติมากที่สุด จึงการช่วยเหลือดูแลต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างครูและผู้ปกครอง ฉะนั้นศูนย์การศึกษาพิเศษต้องมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยสำรวจปัญหาและจัดทำกลยุทธ์ในการบริหารจัดการระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียน

การช่วยเหลือและลดข้อจำกัดในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของบุคคลออทิสติก นั้นจำเป็นต้องมีระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนเข้ามาเพื่อลดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ทำให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นั้นเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมี ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ มุ่งเน้นส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยรู้จักค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะ การดำรงชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักคิดตัดสินใจและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สมพร หวานเสร็จ, 2552)

ปัจจุบันการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนในด้านการวางแผนงาน การสร้างกรอบกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ที่จะนำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนบุคคลออทิสติกอย่างชัดเจน ทำให้การนำลงสู่การปฏิบัติ การวัดประเมินผล และการสรุปผลการดำเนินงานนั้นยังไม่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมได้ ด้วยปัญหาดังกล่าวจึงไปสู่การจัดทำแผนกลยุทธ์ระดับดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งในการจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดทิศทางขององค์กร โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับองค์กร เพื่อที่จะนำกลยุทธ์เหล่านั้นไปประยุกต์ปฏิบัติและควบคุมประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรได้ (พงศ์พันธุ์ ไชยวัฒน์, 2560) กลยุทธ์การบริหารที่มีคุณภาพ จะต้องดีพร้อมสมบูรณ์ทั้งการมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ที่สามารถบรรลุผลสำเร็จในเป้าหมายนั้น ๆ ได้ และมีประสิทธิภาพ (Efficiency) ที่สำเร็จในเป้าหมายโดยมีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต่ำที่สุด (วรางคณา ผลประเสริฐ, 2556) การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารอย่างมีระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้ผู้นำและอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน โดยผ่านการตัดสินใจและการประเมินแล้วว่าเหมาะสมกับองค์การและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง อันจะนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร ฉะนั้นการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นวิธีการบริหารจัดการการดำเนินงานขององค์กร มีการกำหนดจากวิสัยทัศน์ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และประเมินอย่างเป็นระบบ เพื่อการวางแผนดำเนินการให้เหมาะสมกับสถานการณ์สู่ความสำเร็จ

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน บุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง ลดภาวะความตึงเครียด สามารถสื่อสารสิ่งที่ตนเองต้องการ และพึ่งพาตนเองได้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีทักษะชีวิตสามารถหลีกเลี่ยงป้องกันอันตรายและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นคนดีของครอบครัวชุมชนและสังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
- 2.2 เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
- 2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ มีการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ระยะนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 18 คน ซึ่งได้มาโดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นครูผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนมาไม่น้อยกว่า 2 ปี และปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนบุคคลออทิสติก ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564

2) ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2563 คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ

3) ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2563

4) ขอบเขตด้านสถานที่ คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

การดำเนินการในระยะที่ 2 เป็นการพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 จัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้เทคนิค SWOT

- 1) กลุ่มเป้าหมาย คือ เลือกมาโดยเจาะจงผู้ที่ดำรงตำแหน่งกรรมการของคณะกรรมการบริหาร ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2563-2564 ทั้งหมด จำนวน 9 คน
- 2) ขอบเขตด้านตัวแปร คือ องค์กรประกอบของร่างกลยุทธ์
- 3) ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ การประเมิน และการควบคุม
- 4) ขอบเขตด้านระยะเวลา ของการดำเนินการวิจัยเดือน มกราคม 2564
- 5) ขอบเขตด้านสถานที่ คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

- 1) กลุ่มเป้าหมาย คือ เลือกแบบเจาะจงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 7 คน ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกดังนี้
 - 1.1) ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาโท วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนเฉพาะความพิการ 5 ปีขึ้นไป โดยเป็นผู้บริหารสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 คน
 - 1.2) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการอาจารย์ขึ้นไป มีประสบการณ์สอนในสาขาวิชาการศึกษาพิเศษหรือการบริหารการศึกษา หรือวัดและประเมินผลการศึกษา หรือการวิจัยและพัฒนาในสถาบันอุดมศึกษา อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน
- 2) ขอบเขตด้านตัวแปร คือ องค์กรประกอบของร่างกลยุทธ์
- 3) ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ การประเมิน และการควบคุม

- 4) ขอบเขตด้านระยะเวลา การดำเนินการวิจัยเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564
- 5) ขอบเขตด้านสถานที่ คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ขั้นที่ 3 ศึกษาผลการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

1) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน จำนวนกลุ่มละ 18 คน รวมจำนวนทั้งหมด 54 คน เลือกแบบเจาะจงโดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1.1) ครูผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการมาไม่น้อยกว่า 2 ปี และปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนบุคคลออทิสติก ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คน

1.2) ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก ที่รับบริการ ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564 และยินยอมให้ข้อมูล จำนวน 18 คน

1.3) นักเรียนออทิสติก ที่รับบริการ ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564 ซึ่งผู้ปกครองยินยอมให้ข้อมูล จำนวน 18 คน

2) ขอบเขตด้านตัวแปร คือ ความรู้ความเข้าใจของครูและผู้ปกครอง ระดับความรุนแรงของพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย

3) ขอบเขตด้านเนื้อหา การอบรมครูผู้สอนและผู้ปกครอง การใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4) ขอบเขตด้านพื้นที่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

5) ขอบเขตด้านระยะเวลา การรวบรวมข้อมูลอยู่ในช่วงเดือน เมษายน

พ.ศ. 2564 – มีนาคม พ.ศ. 2565

ระยะที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ บุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

1) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 18 คน และผู้ปกครอง จำนวน 18 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1.1) ครูผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า 2 ปี และปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนบุคคลออทิสติก ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คน

2.1) ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก ที่รับบริการ ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564 และยินยอมให้ข้อมูล จำนวน 18 คน

2) ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

3) ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้กลยุทธ์ฯ

4) ขอบเขตด้านพื้นที่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

5) ขอบเขตด้านระยะเวลา การรวบรวมข้อมูลอยู่ในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565

4. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

4.1. สภาพปัจจุบันในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ หมายถึง สภาพที่เกิดจากการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาการของผู้เรียน

4.2 สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ หมายถึง สภาพความจำเป็นที่ครูต้องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อร่วมกันพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

4.3 กลยุทธ์ หมายถึง ประเด็นที่เป็นหลักและแนวทางในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ สำหรับนักเรียนบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการ อย่างเป็นระบบซึ่งเกิดจากการศึกษาสภาพแวดล้อมที่เป็นสาเหตุของปัญหา อุปสรรคในการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ และแสวงหาช่องทาง และวิธีการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาให้ดีขึ้น ประกอบด้วย กลยุทธ์ การวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ในอนาคตขององค์กรและใช้กลยุทธ์ที่กำหนด เป็น

แนวทางในการสร้างแผนงาน โครงการ งาน และกิจกรรมเพื่อใช้ปฏิบัติการ เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนด ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง ดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์สภาพของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก เพื่อหา จุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เพื่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก

องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การออกแบบและเลือกกลยุทธ์ ซึ่งนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร วิธีการที่ใช้ในขั้นตอนนี้อาจทำได้หลายแนวทาง เช่น การวิเคราะห์คำถามวิกฤต (Critical question analysis) การวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT) วิธีเมตริกซ์ของ BCG (Boston Consulting Group Growth-Share Matrix) และวิธีเมตริกซ์ภาพฉายหลายองค์ประกอบของ G.E. (General Electric's Multifactor Portfolio Matrix) เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง องค์ประกอบที่แสดงถึงกรรมวิธีในการตัดสินใจเลือกแผนงานและโครงการไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามจุดหมายที่กำหนดไว้ซึ่งขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยกลยุทธ์หลายอย่างทั้งกลยุทธ์ภายในองค์กรและกลยุทธ์ภายนอกองค์กรการปฏิบัติตามแผนงานโครงการและกิจกรรมในแผน การเตรียมบุคลากร สถานที่ สื่อ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนงาน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act)

องค์ประกอบที่ 4 การประเมินและการควบคุม หมายถึง ประเมินความก้าวหน้าของพฤติกรรมนักเรียนออทิสติกที่ได้รับการดูแลช่วยเหลือตามกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติกประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูต่อการดำเนินงานกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก

4.4 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการในการวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติและประเมินผลซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนชัดเจนพร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบหลัก 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา ส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ

4.5 ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่เป็นบิดา มารดา หรือบุคคลอื่นที่ให้การอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่ผู้เรียนที่อยู่ในการดูแล หรือ บุคคลซึ่งรับผู้เรียนไว้ในความปกครองหรืออุปการะเลี้ยงดู เป็นผู้บรรลุนิติภาวะและไม่อยู่ในสภาพการเป็นผู้เรียน มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู ให้การศึกษาเตรียมความพร้อมแก่ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

4.6 ศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาแก่คนพิการในจังหวัดสมุทรปราการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ

บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงฯ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.7 บุคคลออทิสติก หมายถึง เด็กที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์แล้วว่าเป็นบุคคลออทิสติก ที่มารับบริการแบบไป-กลับ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ และได้รับการคัดกรองจากแบบคัดกรองผู้เรียนที่มีพฤติกรรมและอารมณ์ที่รุนแรง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คน

4.8 ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกที่ดีที่มีต่อรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีข้อมูลสารสนเทศของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
2. ได้คู่มือกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
3. ผู้เรียนออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการได้รับการพัฒนาศักยภาพจากกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. ผู้เกี่ยวข้องในการจัดศึกษามีความพึงพอใจในการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์
 - 1.1 ความหมายของกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์
 - 1.2 องค์ประกอบของกลยุทธ์
 - 1.3 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์
 - 1.4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 2.3 การบริหารสถานศึกษาแบบ PIE
 - 2.4 การบริหารสถานศึกษาแบบวงจรคุณภาพ PDCA
3. แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.2 ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.3 กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.4 การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลออทิสติก
 - 4.1 ความหมายของบุคคลออทิสติก
 - 4.2 สาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติก
 - 4.3 อาการของบุคคลออทิสติก
 - 4.4 ลักษณะของบุคคลออทิสติก
5. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

- 5.2 เครื่องมือวัดความพึงพอใจ
- 6. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
 - 6.1 บริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
 - 6.2 บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
- 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ
- 8. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์

1.1 ความหมายของกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์ ในแบบที่หลากหลาย ดังนี้

กิตติศักดิ์ เพ็ญสกุล (2556) ได้ให้ความหมายกลยุทธ์ หมายถึง กลวิธีที่ทำให้ทราบว่าการทำอะไร และมีวิธีการปฏิบัติอย่างไรที่จะทำให้งานนั้นสำเร็จ

ศุภฤกษ์ เวศยาสิรินทร์ (2556) ได้ให้ความหมายกลยุทธ์ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการทำงานที่มีอุปายกลยุทธ์ที่แยบยลในเชิงบวก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

ปาริชาติ เนินทอง (2556) ได้ให้ความหมายยุทธศาสตร์ หมายถึง แผนปฏิบัติการซึ่งมีการกำหนดการวางแผนไว้อย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นความต้องการในอนาคต

ฉาน คณาสารสมบัติ (2556) ได้ให้ความหมาย ยุทธศาสตร์ หรือ กลยุทธ์ หมายถึง แนวทาง หรือ มาตรการเชิงรุกที่สอดคล้องกับทิศทางขององค์การ ซึ่งผู้บริหารระดับสูงจัดทำขึ้นหรือนำไปใช้ ประโยชน์ เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ขององค์การที่กำหนดไว้หรือเป็นไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2556) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนทางการใช้ทรัพยากรที่เหนือคู่แข่ง ปรับเปลี่ยนจุดอ่อนให้เป็นจุดแข็ง สร้างวิกฤติให้เป็นโอกาสเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย

วิรุณ คำภีโล (2557) ได้ให้ความหมายยุทธศาสตร์ หมายถึง การกำหนดแนวทางหรือทิศทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักขององค์การ

จารุวรรณ เป็งมล (2558) ได้ให้ความหมายกลยุทธ์ หมายถึง แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาว ในอนาคตจากการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอกกับสิ่งแวดล้อมภายในขององค์กรเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

กนกนาถ ทิมกลับ และเชวง วัฒนธีรางกูร (2560) ได้ให้ความหมายของ คำว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการในการทำงานที่บุคลากร ได้ร่วมกันพิจารณาเลือกและกำหนดขึ้นตามขั้นตอนมีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบท มีความยืดหยุ่น และสัมพันธ์กับการกำหนดทิศทางองค์กร ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และเป็นวิธีการที่สามารถนำองค์กรไปสู่เป้าหมายได้

สรุปได้ว่า กลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนในการแก้ปัญหาหรือการป้องกันปัญหาหรืออาจเป็นการวางแผนเพื่อพัฒนาองค์กรหรือกระบวนการปฏิบัติขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ และหรือประสิทธิผลสูงขึ้น ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมมาช่วยในการพิจารณากลยุทธ์ที่เหมาะสมในบริบทนั้นเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 องค์ประกอบของกลยุทธ์

Wheelen & Hunger (2012) ได้นำเสนอแนวทางการบริหารกลยุทธ์ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบพื้นฐาน 4 องค์ประกอบ คือ

- 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning)
- 2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation)
- 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation)
- 4) การประเมินและควบคุม (Evaluation and Control)

ภักดี มานะหิรัญเวท (2556) ได้นำเสนอว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 อย่าง ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการกำกับ ประเมินผล และเป็นการเผยแพร่ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในให้กับบุคคลสำคัญ ๆ ในบริษัทให้ได้รับทราบสภาพแวดล้อมภายนอกประกอบด้วยตัวแปร (โอกาสและภัยคุกคาม) ซึ่งอยู่ภายนอกองค์กร และโดยทั่วไปไม่ได้ใช้ในการควบคุมระยะสั้นของผู้บริหารระดับสูง ตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวก่อให้เกิดกรอบการดำรงอยู่ของบริษัท มันอาจเป็นแรงผลักดันทั่วไปและแนวโน้มภายในสภาพแวดล้อมทางสังคมหรือปัจจัยเฉพาะที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมในงานขององค์กร มักเรียกว่าเป็นอุตสาหกรรมขององค์กรนั้น ๆ

- 2) การกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์เป็นการพัฒนาแผนระยะยาวสำหรับการจัดการโอกาสและภัยคุกคามในสภาพแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยตระหนักถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของบริษัท

โดยรวมถึงการกำหนดพันธกิจ วัตถุประสงค์ ที่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้และกำหนดไว้ชัด การกำหนดกลยุทธ์ และการกำหนดแนวทางของนโยบาย

3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่นำเอากลยุทธ์และนโยบายมาปฏิบัติโดยการจัดทำโปรแกรมงบประมาณและระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน กระบวนการนี้อาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างวัฒนธรรมหรือระบบการจัดการโดยรวมขององค์กร หรือภายในทุกอย่างที่กล่าวมาข้างต้น

4) การประเมินและการควบคุม (Evaluation and Control) การประเมินผลและการควบคุมกระบวนการที่ต้องมีการกำกับผลการปฏิบัติงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของบริษัท เพื่อให้ผลปฏิบัติงานจริงใกล้เคียงกับผล งานที่คาดหวัง ผู้บริหารทุกระดับจะใช้ผลจากข้อมูลเหล่านี้ไปปรับปรุง การปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง

ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2559) ได้กล่าวว่า การจัดการกลยุทธ์นั้นคือ กระบวนการที่มีความเคลื่อนไหวตลอดเวลาและเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อม เป็นทางการออกแบบ และการปฏิบัติ ทั้งสองส่วนนี้ไม่ได้แยกออกจากกันแต่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างกันตลอดเวลาซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) การกำหนดทิศทางและวิเคราะห์สภาพแวดล้อม คือ การวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน การวิเคราะห์ทัศนคติ ค่านิยมองค์กร รวมถึงการคาดหวังจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร ทั้งนี้การคิดวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เป็นโอกาสหรืออุปสรรคต่อองค์กรและสภาพแวดล้อมภายในเพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยขององค์กร นอกจากนี้การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ยังต้องคำนึงถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดทิศทางขององค์กรด้วย ทั้งนี้เพราะทิศทางขององค์กรต้องได้จากความคาดหวังจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ใช่ได้จากผู้บริหารฝ่ายเดียว อย่างไรก็ตาม เป้าหมายของการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ก็เพื่อนำไปสู่การกำหนดหรือจะทำกลยุทธ์

2) การกำหนดกลยุทธ์ภายหลังจากได้มีการวิเคราะห์กลยุทธ์แล้ว ขั้นตอนต่อมาคือกำหนดหรือจัดทำกลยุทธ์ ซึ่งกลยุทธ์แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับองค์กร ระดับธุรกิจ และระดับปฏิบัติการ แต่ระดับปฏิบัติการ อาจจะไม่ใช้กลยุทธ์เพราะไม่ได้ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน จึงมีความเป็นไปได้ว่าจะเป็นการจัดการทรัพยากรระดับปฏิบัติการ

3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการควบคุมกลยุทธ์เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างมากในการจัดการกลยุทธ์ เมื่อองค์กรได้วิเคราะห์ปัจจัยด้านต่าง ๆ กำหนดทิศทางขององค์กรและเลือกกลยุทธ์แล้ว จะต้องนำเอากลยุทธ์มาดำเนินการประยุกต์ปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งต้องมีการเสริมสร้างทักษะความสามารถบุคลากรทั้งในระดับบริหารและปฏิบัติการ ให้เหมาะสมกับกลยุทธ์องค์กร

นอกจากนี้ยังต้องจัดโครงสร้างองค์กรและวัฒนธรรมให้สอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์ สำหรับขั้นตอนสุดท้าย ได้แก่ การตรวจสอบประเมินและควบคุม การดำเนินกลยุทธ์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของกลยุทธ์ หมายถึง ส่วนประกอบสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแผนกลยุทธ์ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินและควบคุม เพื่อให้กลยุทธ์บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.3 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์

สุนทรีย์ วรรณไพเราะ (2555) ได้สรุป เกี่ยวกับกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร
- 2) การกำหนดยุทธศาสตร์
- 3) การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์
- 4) การประเมินผลยุทธศาสตร์

ปาริชาติ เนินทอง (2556) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ จำแนกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การวางแผนยุทธศาสตร์
- 2) การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ
- 3) การควบคุมและประเมินยุทธศาสตร์

จารุวรรณ เบ็งมล (2558) ได้กล่าวถึง กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการตัดสินใจทางการบริหารที่จะดำเนินงานในอนาคตเพื่อ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน อย่างยั่งยืนให้แก่องค์กร ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การวางแผนกลยุทธ์
- 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
- 3) การประเมินและควบคุมกลยุทธ์

Kotler และ Murphy (1981) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการวางแผนกลยุทธ์ไว้ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร (Environmental Analysis) ซึ่งควรวิเคราะห์องค์ประกอบ 4 ข้อ ดังนี้

- 1) ธรรมชาติขององค์กร คุณค่า ความคาดหวัง และปณิธานขององค์กร

2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก หลักสูตร และลักษณะทางกายภาพขององค์กรในอนาคตจะพัฒนาอย่างไร

3) วิเคราะห์ความสามารถของผู้นำ โดยการวางแผนกลยุทธ์ต้องเป็นความคิดเชิงกลยุทธ์(Strategic Thinking) ของผู้นำในแต่ละระดับ

4) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตจะต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อองค์กรใน 4 ด้าน ได้แก่ สังคมและวัฒนธรรมเทคโนโลยี เศรษฐกิจการเมืองและกฎหมาย

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Goal Formulation) เมื่อประเมินจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกแล้ว จะต้องวิเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทางในการวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งมีภารกิจ และวัตถุประสงค์ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic Formulation) เพื่อนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก มาจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สามารถแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัดให้เป็นจุดแข็งและโอกาสในการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบองค์กร (Organization Design) เพื่อให้มีการจัดองค์กรให้เอื้อต่อภารกิจ วัตถุประสงค์ บุคลากร และวัฒนธรรมองค์กร

ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบระบบการปฏิบัติการ (System Design)

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ต้องมีขั้นตอนดังนี้ คือ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร กำหนดกลยุทธ์ นำกลยุทธ์ไปสู่ปฏิบัติ และการประเมินผลงานและควบคุมกลยุทธ์

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์

แนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวกับกลยุทธ์และ การพัฒนากลยุทธ์	นักวิชาการ													ความถี่	เรียงอันดับ
	Wheelen & Hunger (2012)	สุนทร วรธนะไพเราะ (2555)	Kotler และ Murphy (1981)	ภักดี มานะศิริวิทยเวท (2556)	ปรีชาดี เนินทอง (2556)	กิตติศักดิ์ เฟื่องสกุล (2556)	ศุภฤกษ์ เวศยาสิริจันทร์ (2556)	ฉาน ศนาสารสมบัติ (2556)	เมตต์ เมตต์การุณจิต (2556)	วิรุณ คำภีโร (2557)	จากรรรณ เบ็ญมล (2558)	ไพโรจน์ ปิยะวงษ์วัฒนา (2559)	กนกนาถ ทิมกลับ และ เซง วัฒนธีรังกูร (2560)		
1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ขององค์กร	✓	✓	✓	✓								✓		5	4
2. กำหนดกลยุทธ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13	1
3. นำกลยุทธ์ไปสู่วิปฏิบัติ	✓	✓	✓	✓	✓						✓	✓		7	2
4. การประเมินผลและ ควบคุมกลยุทธ์	✓	✓	✓	✓							✓	✓		6	3

จากตารางที่ 1 สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์ พบว่า การพัฒนา
กลยุทธ์มีองค์ประกอบ ดังนี้ คือ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร กำหนดกลยุทธ์ นำกลยุทธ์ไปสู่วิปฏิบัติ
และการประเมินผลและควบคุมกลยุทธ์

1.4. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

สนอง สุตสะอาดและศศิรดา แพงไทย (2560) ได้ให้ความหมายสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง
ประสงค์ ไว้ว่า การบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผลในทุกด้าน มีองค์ประกอบ คือ ด้านการบริหาร
จัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วม

ชนศักดิ์ เจริญธรรม, สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ และโกวิวัฒน์ เทศบุตร (2561) ได้ให้ความหมายสภาพ
ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ
นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบหลายด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน ด้านการวิเคราะห์

หลักสูตร ด้านการกำหนดจุดประสงค์ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดประเมินผล

จากรูรณ แดงมา (2563) ได้ให้ความหมายสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ (PLC) มีองค์ประกอบ คือ ด้านการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ (PLC) และด้านการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

สรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มีองค์ประกอบ คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

แนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	นักวิชาการ					
	สนอง สุดสะอาดและศิริตา พงษ์ไทย (2560)	ชนศักดิ์ เจริญธรรม สุธรรมพัฒน์านนท์ และโก้วฒัน เทศบุตร (2561)	จากรูรณ แดงมา (2563)	ความถี่	เรียงลำดับ	
1. ด้านบริหารจัดการ	✓	✓	✓	3	1	
2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้	✓	✓		2	2	
3. ด้านการดำเนินงาน	✓	✓	✓	3	1	
4. ด้านการมีส่วนร่วม	✓			1	3	
5. ด้านการวัดและประเมินผล		✓		1	3	
6. ด้านการสิ่งแวดล้อม	✓			1	3	

จากตารางที่ 2 สังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ สรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมีองค์ประกอบดังนี้ คือ ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งแวดล้อม

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

บังอร จันกรม (2552) ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติเพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งไว้ประกอบด้วยการบริหาร 4 ด้าน คือการบริหารงาน วิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาและผลผลิตของสถานศึกษาคือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปให้เป็นที่ยอมรับจากภายนอกและภายในอย่างแท้จริง

สมคิด มาวงค์ (2554) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้าน ที่เกิดจากบุคลากรหลาย ๆ คนร่วมมือกันบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยวิธีการจัดการองค์การที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่ง

รอชีตะ เอ็ง (2555) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษามากที่สุด

มนทิพ ทรงกิตติพิศาล (2552) ได้กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ในมาตรา 39 ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและ

การจัดการศึกษาโดยแบ่งขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553) ได้แก่

- 1) ด้านการบริหารวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารงบประมาณ
- 3) ด้านการบริหารงานบุคคล
- 4) ด้านการบริหารทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดว่า การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการ
การศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐจึงนำหลักการว่าด้วยบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่
ดี ซึ่งที่เรียกทั่วไปว่า ธรรมาภิบาล มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ให้กับโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล หลักการดังกล่าว ได้แก่

- 1) หลักนิติธรรม
- 2) หลักคุณธรรม
- 3) หลักความโปร่งใส
- 4) หลักการมีส่วนร่วม
- 5) หลักความรับผิดชอบ
- 6) หลักความคุ้มค่า

Kimbrough and Nunnery (1976) ได้แบ่งงานบริหารสถานศึกษาเป็น 8 งาน ด้วยกัน คือ

- 1) งานบริหารหลักสูตรและการสอน
- 2) งานบริหารเศรษฐกิจการศึกษา
- 3) งานธุรการ
- 4) งานบริหารบุคคล
- 5) งานกิจการนักเรียน
- 6) งานสถานะผู้นำในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
- 7) งานด้านการประเมินผลการวิจัย
- 8) งานสร้างความเชื่อถือจากประชาชน

Campbell and Others (1970) ได้ทำการศึกษาถึงงานบริหารสถานศึกษาไว้และมีความเห็นว่า
งานการบริหารสถานศึกษามีงานสำคัญๆ 6 ประการ คือ

- 1) งานด้านหลักสูตรและการสอน
- 2) งานบริหารบุคลากร

- 3) งานกิจกรรมนักเรียน
- 4) งานอาคารสถานที่
- 5) งานงบประมาณและธุรการ
- 6) งานสัมพันธ์ชุมชน

สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานโดยผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	นักวิชาการ							
	Kimbrough and Nunnery (1976)	Campbell and Others (1970)	บึงอร จันกรม (2552)	มนทิพ ทรงกิติพิตธาธ (2552)	(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553)	สมคิด มawang (2554)	รอชิตะ เอ็ง (2555)	ความถี่ เรียงลำดับ
การบริหารสถานศึกษา								
1. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติ			✓			✓	✓	3 1
2. การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา			✓			✓		2 2

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา (ต่อ)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การบริหารสถานศึกษา	นักวิชาการ								
	Kimbrough and Nunnery (1976)	Campbell and Others (1970)	บึงอร จันกรม (2552)	มนตรีพร ทรงแทง (2552)	(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553)	สมคิด มงคล (2554)	รชิตะ เอ็ง (2555)	ความถี่	เรียงลำดับ
การบริหารสถานศึกษา (ต่อ)									
3. กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ใน การบริหารสถานศึกษา			✓				✓	2	2
4. ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ สถานศึกษาตั้งไว้			✓	✓				2	2
5. การบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน	✓	✓			✓			3	1
5.1 ด้านการบริหารวิชาการ									
5.2 ด้านการบริหารงบประมาณ									
5.3 ด้านการบริหารงานบุคคล									
5.4 ด้านการบริหารทั่วไป									

จากตารางที่ 3 สังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่า เป็น กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานกับบุคลากร โดยบุคลากรแต่ละฝ่ายให้ความร่วมมือกันดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และใช้กระบวนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การบริหารสถานศึกษาแบบ PIE

Newby, Stepich, Lehman & Rusgell (2000) ระบุว่าการบริหารแบบ PIE ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) มีรายละเอียดดังนี้

1) การวางแผน (Planning) มาจากคำในภาษาละตินว่า "แพลนัม" (Planum) หมายถึง พื้นที่ราบหรือพิมพ์เขียว ภาษาอังกฤษใช้คำว่า "Planning" ซึ่งหมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และการตัดสินใจของผู้บริหารที่จะกำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเอาข้อมูลข่าวสาร ในอดีตมากำหนดหรือพยากรณ์อนาคต ดังนั้นแนวคิดการวางแผนจึงเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีความแม่นยำตรง และเชื่อถือได้ และจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่ชัดเจน และมีความต่อเนื่องกันตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้แผน มีความรู้ และความเข้าใจที่จะสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้

1.1) ประโยชน์ของการวางแผน

1.1.1) ป้องกันมิให้เกิดปัญหาและความผิดพลาด หรือลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานในอนาคต

1.1.2) ทำให้องค์กรมีกรอบหรือทิศทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนว่าจะทำอะไร ที่ไหนเมื่อไร อย่างไร และใครทำ ทำให้นักบริหารมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ง่าย

1.1.3) ช่วยให้เกิดการประหยัดทรัพยากรทางการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และเวลา ฯลฯ

1.1.4) ช่วยให้การปฏิบัติงานรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ มีแผนเป็นแนวทาง

1.1.5) ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นระบบ นักบริหารสามารถควบคุมติดตามการปฏิบัติงานได้ง่าย

1.2) องค์ประกอบของการวางแผนที่สำคัญ ประกอบด้วย

1.2.1) การกำหนดจุดหมายปลายทางที่ต้องการบรรลุ ซึ่งมีหลายระดับ ดังนี้

1.2.1.1) จุดหมายหรือเป้าประสงค์ (Goals) เป็นการแสดงถึงคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาข้างหน้า ซึ่งมักจะมองในรูปของผลลัพธ์ (Outcomes) ในอนาคตกำหนดอย่างกว้าง ๆ

1.2.1.2) วัตถุประสงค์ (Objective) เป็นองค์ประกอบที่เป็นผลมาจากการแปลงจุดมุ่งหมายหรือเป้าประสงค์ (Goals) ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ วัตถุประสงค์จึงเป็นการกำหนดผลผลิต (Output) ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นอย่างกว้าง ๆ แต่ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้

1.2.1.3) เป้าหมาย (Target) เป็นองค์ประกอบที่เป็นผลมาจากการแปลงวัตถุประสงค์ให้เป็นรูปธรรมในการปฏิบัติมากขึ้น เป้าหมายจึงเป็นการกำหนดผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้นจาก

การปฏิบัติตามแผนโดยจะกำหนดเป็นหน่วยนับที่วัดผลได้เชิงปริมาณ และกำหนดระยะเวลาที่จะบรรลุผลสำเร็จนั้นด้วย

1.2.2) วิธีการและกระบวนการ (Means and Process) เป็นองค์ประกอบการนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์และกำหนดเป็นทางเลือก (Alternative) สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติหรือกลวิธี (Strategy) ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จากนั้นจะถ่ายทอดออกมาเป็นแผนงานและโครงการที่เชื่อมโยงกัน โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ

1.2.2.1) กลวิธีการปฏิบัติหรือมาตรการ เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.2.2) แผนงาน (Programs) และโครงการ (Projects) เป็นการกำหนดแนวทางการกระทำที่เป็นรูปธรรมในการปฏิบัติมากขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปจะมีประเด็นในการเขียนที่ชัดเจนครอบคลุม และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

1.2.2.3) ทรัพยากร (Resources) และค่าใช้จ่าย (Cost) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการวางแผนและการนำแผนไปปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งผู้วางแผนจะต้องระบุให้ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

2) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงกรรมวิธีการตัดสินใจเลือกแผนงานและโครงการไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ซึ่งขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยกลยุทธ์หลายอย่างทั้งกลยุทธ์ภายในองค์การและกลยุทธ์ภายนอกองค์การการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการและกิจกรรมในแผน การเตรียมบุคลากร สถานที่ สื่อ

3) การประเมินผล (Evaluation) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงการตรวจสอบการควบคุมและการวัดผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องหรือข้อจำกัดของแผนนั้น ๆ เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารแบบ PIE เป็นกระบวนการวิเคราะห์และการตัดสินใจของผู้บริหารที่จะกำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบดังนี้ คือ การวางแผน (Planning) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้การบริหารบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.4 การบริหารสถานศึกษาแบบวงจรคุณภาพ PDCA

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2552) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือ วงจรเดมมิง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1) Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

2) Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย

3) Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง

4) Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่ผิดไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้วแม้ว่าวงจรคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องแต่สามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใดก็ได้ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนการทำงานหรือจะเริ่มจากการตรวจเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริงจะทำให้ได้ข้อสรุปว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2555) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ (PDCA : Plan- Do- Check -Ac) คือ กระบวนการทำงานที่เป็นวงจร ซึ่งเสนอว่าการทำงานมี 4 ขั้นตอน คือ

1) P (Plan) คือ การวางแผนการทำงาน

2) D (Do) คือ การปฏิบัติตามแผน

3) C (Check) คือ การตรวจสอบ

4) A (Act) คือ การประเมินผล

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554) ได้กล่าวไว้ว่า ภายใต้แนวคิดและหลักการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีนั้น ในส่วนที่หนึ่ง ต้องมีแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยสถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการสารสนเทศ และใช้ในการจัดการบริหารภายในสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ ตั้งเป้าหมาย กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนา และระยะเวลาพัฒนา มีการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคล เครื่องมือและงบประมาณ รวมทั้งทำความเข้าใจในแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

และในส่วนที่สองต้องมีระบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา ตามแนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมมิ่ง (Plan - Do - Check - Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

- 1) P (Plan) วางระบบ การกำหนดวัตถุประสงค์ และกระบวนการดำเนินงานที่จำเป็นเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ต่อผู้เรียน
- 2) D (DO) การปฏิบัติ สถานศึกษามีการนำกระบวนการไปปฏิบัติ
- 3) C (Check) การตรวจสอบ สถานศึกษามีการตรวจสอบเฝ้าติดตามและวัดกระบวนการ ตลอดจนการบรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ต่อผู้เรียน
- 4) A (Act) การพัฒนาปรับปรุง ปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงสมรรถนะกระบวนการ

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555) ให้สรุปหลักการของวงจรคุณภาพไว้ว่า การดำเนินการควบคุมในสถานศึกษา ใช้วิธีดำเนินงานตามขั้นตอนที่เรียกว่า วัฏจักรเดมมิ่ง (Deming cycle) ซึ่งตั้งชื่อเป็นเกียรติแก่ผู้คิดค้นวิธีการทำงานแบบนี้ขึ้น คือ ดร.เดมมิ่ง ซึ่งมีอยู่ 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) วางแผนแก้ปัญหา (Plan) ประกอบด้วย การค้นหาสาเหตุของปัญหา โดยใช้วิธีการระดมสมอง เขียนเป็นแผนภาพแสดงสาเหตุและผล เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาก่อนที่จะทำการแก้ปัญหา โดยใช้เครื่องมือของการควบคุมคุณภาพต่างๆ และควรเลือกปัญหาที่สำคัญมาแก้ไขก่อน
- 2) ลงมือแก้ปัญหตามแผนที่วางไว้ (Do) นั่นคือ ลงมือปฏิบัติตามแผนการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้
- 3) ตรวจสอบหลังจากลงมือแก้ปัญหมาแล้ว (Check) เป็นการตรวจสอบดูว่าหลังจากลงมือปฏิบัติการแก้ไขตามแผนแล้ว สภาพของปัญหานั้นได้ลดลงจนถึงเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ตามเป้าหมายก็ต้องวางแผนแก้ไขใหม่ต่อไป การตรวจสอบทำได้โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลภายหลังลงมือปฏิบัติแล้ว
- 4) ปรับปรุงแผนใหม่แล้วลงมือปฏิบัติ (Act) ถ้าตรวจสอบแล้วพบว่า ผลการดำเนินงานไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมาย ต้องมีการวางแผนใหม่ ลงมือปฏิบัติ และตรวจสอบผลใหม่ จนกว่าจะได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารแบบวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) โดยการวางแผนการลงมือปฏิบัติตามแผน การลงมือปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้และหากไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหมายไว้ จะต้องทำการทบทวนแผนการโดยเริ่มต้นและทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำไปเรื่อย ๆ จะทำให้เกิดการปรับปรุงและระดับผลลัพธ์ที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งหากนำมาปรับใช้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาจะช่วยพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนให้มีคุณภาพ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบบริหารสถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ บริหารสถานศึกษา	นักวิชาการ						
	(Newby, Stepich, Lehman&Russell, (2000)	สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2552)	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554)	สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2555)	วิระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555)	ความถี่	เรียงลำดับ
1. การวางแผน	✓	✓	✓	✓	✓	5	1
2. การปฏิบัติตามแผน	✓	✓	✓	✓	✓	5	1
3. การตรวจสอบ	✓	✓	✓	✓	✓	5	1
4. การปรับปรุงและแก้ไข		✓	✓	✓	✓	4	2

จากตารางที่ 4 สังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบบริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่า การบริหารจะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้จะต้องมีองค์ประกอบดังนี้ คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ การปรับปรุงและแก้ไข

3. แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน รวมทั้งครูได้รู้จักนักเรียนมากยิ่งขึ้นสามารถส่งเสริมและป้องกันนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มพิเศษ

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2555) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนได้มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียนและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหมายถึงการส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ได้กล่าวถึงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต และรอดพ้นจาก สภาวะวิกฤตต่าง ๆ ได้อย่างปลอดภัย นอกจากนี้ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง กระบวนการ ดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการ ดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคนมีวิธีการและเครื่องมือ ที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

วีระ คำอาจ (2555) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักที่ผู้การดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองมีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

ชุตินา ถาวรแก้ว (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะทำงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบขั้นตอนมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์มากขึ้นรวมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านต่าง ๆ ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) ป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

บุญยวีร์ ชัยสวัสดิ์ (2555) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูนักเรียนและผู้ปกครอง เป็นสำคัญ และเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีความสุขกับการเรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พิมพา ผ่องแผ้ว (2557) กล่าวถึง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อย่างมีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจนมีมาตรฐาน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์มากขึ้น รวมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นด้วย

จงจิตร สิงห์ทอง (2558) กล่าวถึง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบมีขั้นตอน การดำเนินงานมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีครูที่

ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็งมีทักษะในการดำรงชีวิตและปลอดภัยและรอดพ้นจากวิกฤติที่ทั้งปวง

ดาวรุ่ง มุกตาคิจ (2554) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า หมายถึงกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือประกอบการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานประสานความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในสถานศึกษาในและนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยดำเนินงานตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การปรับปรุงแก้ไข และการส่งต่อจากที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้นเรียน เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอกรวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียนซึ่งครูประจำชั้นต้องดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ปัญหา
- 5) การส่งต่อ

สรุปได้ว่า ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนอย่างมีขั้นตอน มีวิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจนมีมาตรฐานคุณภาพ ซึ่งกระบวนการดำเนินงานหลัก ประกอบไปด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ

3.2 ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่าเด็กและเยาวชน ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคม เช่น การติดการพนันนิยมเสี่ยงโชค การมั่วสุมในหอพัก ไม่ชอบไปโรงเรียน หนีเรียน ทำร้ายรังแกกันเอง หมกมุ่นกับสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ นิยมบริโภคอาหารกรุบกรอบอาหารที่ไม่มีประโยชน์ต่อสุขภาพเคี้ยวเคี้ยวเคี้ยว มองโลกในแง่ร้าย ไม่สนใจต่อปัญหาสังคม อย่างไรก็ตามสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเป็นผลมาจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ปัจจัยเสี่ยงต่อสภาพครอบครัว ปัจจัยเสี่ยงจากโรงเรียน ปัจจัยเสี่ยงจากชุมชนและ

สังคม ปัจจัยเสี่ยงจากเพื่อนปัจจัยเสี่ยงต่อบุคลิกภาพหรือตัวนักเรียนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ เล็งเห็นภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชนมากมาย ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตจึงมี นโยบายสำคัญที่จะต้องร่วมมือกับทุกฝ่าย เพื่อแก้ไขปัญหาวิธีการหนึ่ง คือการนำระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนมาดำเนินการอย่างจริงจัง เนื่องจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีกระบวนการทำงานอย่างเป็น ระบบและมีประสิทธิภาพเป็นระบบที่ช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งยังช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ ดีให้แก่เด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและวิถี ชีวิตที่เป็นสุข

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554) กำหนดไว้ว่า ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน การพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มี คุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคม มุ่งหวัง ดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน ตามกระบวนการศึกษานั้นไม่เพียงพอ อันเนื่องมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการ สื่อสารเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกและเชิงลบอันก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นการ ป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ ในการพัฒนานักเรียนครูที่ ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วย ความรัก และเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ให้เติบโตอง กงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม ซึ่งครูจะต้องปรับเปลี่ยนการทำงานเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของ ยุคสมัยโดยเฉพาะการทำงานอย่างมีระบบ มีกระบวนการทำงานมีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิควิธีการ หรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนเกิดผลดีต่อทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นักเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยให้ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการ ดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต

บุปผาชาติ เข้มวิชัย (2558) กล่าวถึง ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานที่ ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ เพื่อพัฒนานักเรียนในสถานศึกษา โดยครูที่ปรึกษาควรเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือ และป้องกันแก้ไขปัญหาให้นักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบกระบวนการทำงานที่ชัดเจนมีร่องรอยหลักฐาน การปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบและประเมินผลได้นอกจากครูที่ปรึกษาแล้วยังมีคณะบุคคลอื่น ๆ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ ความร่วมมือเพื่อส่งเสริม พัฒนา ควบคุม และแก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย ให้เกิด

ความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกัน เพื่อดูแลช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อคุ้มครองดูแล รักษา รวมทั้งให้การอบรมศีลธรรม จรรยา มารยาทอันดีแก่นักเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนต่อไป

สุทัศน์ เอี่ยมแสง (2558) กล่าวถึง ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนาป้องกัน และแก้ปัญหา เพื่อเพิ่มศักยภาพให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมีวิถีชีวิตที่พอเพียงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันทั้งทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้เด็กและเยาวชนมีวิถีชีวิตที่แตกต่างจากอดีต ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งการแก้ไขปัญหาไม่ใช่หน้าที่ของสถานศึกษาอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญและความจำเป็นโดยนักเรียนจะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านพฤติกรรมให้มีคุณภาพครูใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน ข้อมูลสุขภาพของนักเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน

3.3 กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาการส่งต่อนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้กล่าวถึงกระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรอง
- 3) การส่งเสริมและพัฒนา
- 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข
- 5) การส่งต่อ

กระบวนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

จूरี่ตัน มีพันธ์ (2553) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการจัดครูให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มในสัดส่วน ครูผู้สอน : นักเรียน คือ 1 : 20 - 25 คนโดยมีทีมประสานกำหนดวิธีการและเครื่องมือรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีที่มอบรมวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและมอบหมายให้ครูไปดำเนินการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล หากข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีครบถ้วนต่อการนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียนให้ดำเนินผลการสรุปรายงานผลไปตามลำดับขั้น หากข้อมูลไม่ครบถ้วนเพียงพอสำหรับการคัดกรองนักเรียนให้ทบทวนและปรับปรุงวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพิ่มเติม โดยกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดไว้ว่าความหลากหลายของนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้นสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554) ได้กำหนดไว้ว่า ความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมที่หลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลของนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

มธุริน แผลงจันทิก (2554) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัวเพื่อส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหา

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนด้วยเครื่องมือต่าง ๆ ได้แก่ ระเบียบแบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน เพื่อให้สามารถนำไปวางแผนในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

พิชามณูช์ ม่วงแก้ว (2560) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการกำหนดความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกันโดยพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว และด้านอื่น ๆ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการสังเกตศึกษาพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรมด้านครอบครัว และด้านสังคม โดยใช้เครื่องมือ ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเพื่อคัดกรองนักเรียนต่อไป

สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการดำเนินงานโดยการใช้ระเบียบสะสมที่ให้ข้อมูล 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพร่างกายและด้านครอบครัว โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายเพราะนักเรียนแต่ละคน มีความแตกต่าง มีพื้นฐานไม่เหมือนกันทำให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวก และด้านลบ การรับรู้ข้อมูลของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น ทำให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจมากขึ้น นำข้อมูลไปคัดกรองได้ถูกต้อง สามารถช่วยป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

2) การคัดกรองนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดไว้ว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น สถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์ การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

กลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัวแสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศที่ไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางลบจัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์ การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว

กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจนมีผลกระทบต่อวิถีของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ

ดาวรุ่ง มุกดาภิจ (2554) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์คัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

กลุ่มเสี่ยง มีปัญหา คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์กลุ่มเสี่ยง มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนจะต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหตามกรณี การจัดกลุ่มนักเรียนมีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นในการหาวิธีดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหให้ตรงกับปัญหาของนักเรียน และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาเพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน ผลการคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะ ไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ตัวตนถูกจัดกลุ่มเสี่ยงมีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติโดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่าขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้น ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียนก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครอง เกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ

มธุรีน แผลงจันทิก (2554) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหตามแต่กรณี ด้วยการใช้ระเบียบสะสมการสังเกตการณ์ได้ข้อมูลจากครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องและเพื่อนนักเรียน

กรมสุภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554) กำหนดว่า การคัดกรองนักเรียนต้องพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มปกติ ได้แก่ นักเรียนที่รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน แล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา ได้แก่ นักเรียนที่ จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกัน หรือแก้ปัญหตามกรณี

พิชามณูษ์ ม่วงแก้ว (2560) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดกลุ่มเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยการคัดกรองจะต้องทำด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่งเพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถแก้ไขปัญหได้อย่างตรงจุด แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้นให้

อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษา และยึดเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนเป็นหลักด้วยซึ่งการคัดกรองนักเรียน มีประเด็นในการพิจารณาในด้านความสามารถด้านสุขภาพและด้านครอบครัว

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อจัดนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ คือ นักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา คือนักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขตามแต่กรณี

สรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นหรือตามดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาจัดได้ 3 กลุ่มคือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ซึ่งครูต้องเก็บเป็นความลับในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาครูที่ปรึกษาควรมีการติดตามและประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3) การส่งเสริมและพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดว่า การส่งเสริมนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนในกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554) ได้กำหนดว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ มีพฤติกรรมดีขึ้นโรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียน มีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถดำเนินการได้แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียน ต้องดำเนินการ คือ

การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)

กิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อการส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นที่ห้องเรียน หรือนอกห้องเรียนให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียน เป็นดั่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน มีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ

นักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปรับตัว และการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมด้วยกัน ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม จะช่วยให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถ ส่งเสริม ความสามารถและป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย

การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)

การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน เป็นการพบปะกัน ระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครอง นักเรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างบ้านโรงเรียนและ ผู้ปกครองด้วยกัน การประชุมผู้ปกครองดังกล่าวจะทำให้ให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่จากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความสามารถมากยิ่งขึ้น หรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาของนักเรียน แนวดำเนินการ ครูที่ปรึกษาควรจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่ง การประชุมนี้ การรายงานสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น สิ่งสำคัญควร ตระหนักในการจัดกิจกรรมประชุม

การเตรียมการ ครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะ ข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนและกิจกรรมที่จะดำเนินการโดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัด กิจกรรมที่ชัดเจน

การสื่อสาร ครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือ ต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม หรือ จะเป็นการส่วนตัวก็ตาม แต่ควรเป็นการพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียนแสดงถึงความห่วงใยใส่ ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคนและอาศัยกิจกรรมที่จะทำให้ ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและ ต้องการปรับปรุงหรือแก้ไข ในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน

การจัดกิจกรรมในการประชุม ควรเริ่มด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่าง ผู้ปกครองด้วยกันก่อน จึงควรมีกิจกรรมอื่น ๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสาระที่เป็น ประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การสรุปผลและบันทึกหลักฐานการประชุมผู้ปกครอง ในการประชุมแต่ละครั้ง ครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผลและจัดทำเอกสารเป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ คือ เป็นหลักฐานในการจัด ประชุมแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป และเป็นข้อมูลสำหรับการจัดประชุมให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป

มจรีน แผลงจันทีก (2554) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนมีคุณภาพมากขึ้น

พิชามญชู่ ม่วงแก้ว (2560) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาคุณภาพและความภาคภูมิใจมากขึ้นโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นตัวช่วยในการส่งเสริม ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ และการจัดประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียนเป็นการพบปะกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาดูแลอยู่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันร่วมมือกันดูแลนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครอง

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคน ที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาทั้งในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ให้สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการจัดกิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมแนะแนว โดยครูที่ปรึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่าง ของนักเรียนในแต่ละคนทำให้นักเรียนมีคุณภาพและมีความภาคภูมิใจตนเองในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดว่า ในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทางการป้องกันและการแก้ปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคมการสร้างภูมิคุ้มกันการป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไปการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่ที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554) ได้เสนอการ จัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียน ไว้ดังนี้

กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน ไม่ใช่ในคาบเรียนโดยส่วนใหญ่จึงเป็นเวลาเข้าก่อนเข้าแถว หรือเวลาเย็นหลังโรงเรียนเลิกแล้ว การจัดกิจกรรมอาจจัดทำเป็นชมรม

เป็นโครงการ หรือเป็นงานของโรงเรียน โดยมีครูที่ปรึกษากับนักเรียนร่วมกันพิจารณาเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับตัวนักเรียน และความต้องการของนักเรียนโรงเรียนควรมีกิจกรรมให้นักเรียนได้เลือกอย่างหลากหลาย ซึ่งนักเรียนอาจเข้าร่วมกิจกรรมในฐานะสมาชิก หรือร่วมจัดกิจกรรม หรือเป็นผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาการที่โรงเรียน มีแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่จะใช้ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเอง และหากโรงเรียนมีเทคโนโลยี ทันสมัย ก็จะจูงใจให้นักเรียนมาร่วมกิจกรรมมากขึ้นด้วย

กิจกรรมในห้องเรียน เป็นการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่มที่ช่วยให้นักเรียน ทุกคนมีส่วนร่วม มีบทบาทในกลุ่ม และ ได้เรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center) หรือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) จึงเป็นส่วนสำคัญของการจัดกิจกรรมในห้องเรียน

กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกิจกรรมที่ครูที่ปรึกษาต้องพิจารณาจับคู่ให้นักเรียนให้เหมาะสมกันทั้งด้านความสามารถบุคลิกภาพเพื่อให้สามารถช่วยเหลือกันได้จริง และไม่มีปัญหาในการจับคู่หรือถูกข่มขู่ ถูกแกล้งจากเพื่อนที่ตนดูแล นักเรียนทั้งคู่ต้องสมัครใจที่จะจับคู่กันและยินดีให้หรือรับการดูแลช่วยเหลือจากเพื่อนอีกคนหนึ่ง ครูที่ปรึกษาต้องสังเกตพฤติกรรมของทั้งคู่อยู่เสมอว่าช่วยเหลือกันได้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร รวมทั้งควรมีการสอบถามหรือให้คำแนะนำในการจับคู่เพื่อการช่วยเหลือกันอย่างสม่ำเสมอ

กิจกรรมซ่อมเสริม เป็นการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน ซึ่งครูในระดับชั้นเดียวกัน จำเป็นต้องร่วมมือร่วมใจกันวางแผนการสอนซ่อมเสริมให้แก่แก่นักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเรียนรู้ช้า เรียนรู้ไม่ทันเพื่อน ครูที่ปรึกษาควรมีการประสานงานขอความร่วมมือจากครูประจำวิชาก่อนส่งนักเรียน ไปติดต่อเพื่อขอเรียนซ่อมเสริม

กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง เป็นการช่วยเหลือนักเรียนโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ซึ่งครูที่ปรึกษา ควรมีทักษะการสื่อสาร และควรบอกถึงความรู้สึกห่วงใยของครูที่มีต่อนักเรียนจากพฤติกรรม ที่สังเกตเห็น แทนการแจ้งว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องใด เพื่อมิให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกต่อต้านไม่พอใจโรงเรียน ครูที่ปรึกษา หรือแม้แต่ตัวนักเรียนเอง

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือเป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับการดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือผู้เรียนโดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือโดยใช้รูปแบบที่หลากหลายได้แก่การให้คำปรึกษาเบื้องต้นกิจกรรมในชั้นเรียนการสื่อสารกับผู้ปกครองกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรและการเยี่ยมบ้านผู้เรียน

พิชามญช์ ม่วงแก้ว (2560) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือเป็นการดูแลให้ความใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทางการป้องกันและแก้ไขปัญห โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาสังคม ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้อง ดำเนินการเพื่อผ่อนคลายปัญหานักเรียนให้ลดน้อยลง การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหของนักเรียนนอกจากจะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้ว การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ

เพลินพิศ สิงห์ดำ (2560) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือเป็นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญห ให้แก่นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากสภาวะวิกฤตต่าง ๆ ได้อย่างปลอดภัยให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

Robyn and et al. (2012) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนที่อยู่ในสภาวะการณ์ที่ยากลำบากจากปัญหาต่าง ๆ ต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนให้พ้นจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหาหรือเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น เป็นวิธีการที่ต้องอาศัยสัมพันธภาพที่ดี ผู้ขอรับคำปรึกษาต้องไว้วางใจและให้ความเชื่อมั่นผู้ให้คำปรึกษาว่า สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาของคนได้ ผู้ให้คำปรึกษาใช้ทักษะต่าง ๆ ทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ใช้ศักยภาพของตนเองเพื่อทำความเข้าใจตนเอง สามารถค้นพบหาปัญหาที่เกิดขึ้น ทราบถึงสาเหตุของปัญหา ความต้องการของตนเอง สามารถพิจารณาทางเลือกหลาย ๆ ทาง โดยเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหา ได้ถูกต้องตามความเป็นจริง เกิดผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นน้อยที่สุดสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นการดำเนินงานให้ความรู้ต่อประเด็นที่เป็นปัญหาของนักเรียนให้นักเรียนทราบกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการที่จะป้องกันปัญหาของนักเรียนต้องมีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนแก่ผู้ปกครองและตัวนักเรียน การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มมีปัญหา กำหนดวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน

5) การส่งต่อนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการแก้ปัญหา อาจมีบางกรณีที่มีปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง และรวดเร็วขึ้นหากปล่อยให้ปัญหาคงค้างหน้าของครูที่

ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไขการส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่ให้การช่วยเหลือได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น การส่งต่อภายในหากส่งไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง จะเป็นการแก้ปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมซ้ำซ้อนหรือรุนแรง แต่หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลือก็ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกต่อไป

การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนว หรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนหรือการส่งต่อนักเรียนนั้น ในบางกรณีครูที่ปรึกษาดำเนินการได้ตั้งแต่กระบวนการการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือการคัดกรองนักเรียนก็ได้โดยขึ้นอยู่กับกรณีปัญหาของนักเรียนแต่ละคน

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554) ได้เสนอแนะ การส่งต่อนักเรียนไปพบครูอื่น ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไป มีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา คือ นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้น หรือแย่ลง แม้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใด ๆ นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใด ๆ เป็นต้น และปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทางจิตวิทยาควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป

มธุริน แผลงจันทิก (2554) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนในกรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น มี 2 แบบ ครูที่ปรึกษาพิจารณาส่งนักเรียนต่อครูแนะแนว ครูพยาบาลครูประจำวิชาและผู้ปกครองของนักเรียนจะส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556) กล่าวว่า การส่งต่อเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่พฤติกรรมคงเดิมและไม่ดีขึ้นโดยครูที่ปรึกษาต้องประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือสรุปข้อมูลนักเรียนชี้แจงเหตุผลในการส่งต่อเพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีและติดตามผลการช่วยเหลือซึ่งการส่งต่อมี 2 แบบ คือ ส่งต่อภายใน และส่งต่อภายนอกไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559) กล่าวว่า การส่งต่อเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนกรณีที่ปัญหาอยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้นควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อไปโดยการส่งต่อผู้เรียนมี 2 ลักษณะ คือการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก

สรุปได้ว่า การส่งต่อนักเรียนเป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาประสานงานกับครูแนะแนว หรือครูฝ่ายปกครอง ในการส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาอยากต่อการช่วยเหลือและการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน หรือผู้เชี่ยวชาญกับปัญหาของนักเรียนโดยตรง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) กล่าวถึง กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นกระบวนการเพื่อรู้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ที่จำเป็นและสำคัญของนักเรียนเพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบข้อมูลนักเรียนนี้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งโอกาสที่จะทำให้เกิดความผิดพลาดในการช่วยเหลือและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนมีน้อย ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนี้เป็นหน้าที่ของครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาที่จะเก็บและรวบรวมข้อมูล

การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์ การคัดกรองของโรงเรียน แล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขปัญหามาตามแต่กรณี การจัดกลุ่มนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหามาตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้นและมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหามา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหานักเรียนจะมีน้อยลงมีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ผลการคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่ม เสี่ยง/มีปัญหาซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติโดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (Sensitive) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวว่า ขณะนี้มีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบปัญหาใดก็ตามและเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้น ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรอง นักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือ นักเรียน ก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าบุตรของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนภายหลังได้

การส่งเสริมนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็น นักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียน มีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณา ดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุม ผู้ปกครองนักเรียน

การป้องกันและแก้ไขปัญหา การป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ มี 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษา เบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายในครูที่ปรึกษาส่ง ต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือ ฝ่ายปกครอง เป็นต้น การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่าย ปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

ซึ่งกระบวนการดำเนินงานตามวิธีการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ตามตารางที่ 5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 กระบวนการดำเนินงานตามวิธีการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ศึกษาข้อมูลจาก	1. ระเบียบสะสม
1.1 ด้านความสามารถ	1. ระเบียบสะสม	2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก SDQ
- การเรียน	2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก SDQ	3. อื่น ๆ เช่น
- ความสามารถอื่น ๆ	3. อื่น ๆ เช่น	- แบบประเมินความฉลาดทาง อารมณ์ E.Q.
1.2 ด้านสุขภาพ	- แบบประเมินความฉลาดทาง อารมณ์ E.Q.	- แบบสัมภาษณ์นักเรียน
- ร่างกาย	ทาง อารมณ์ E.Q.	
- จิตใจ พฤติกรรม	- การสัมภาษณ์นักเรียน	
1.3 ด้านครอบครัว	- การสังเกตพฤติกรรมเด็ก	

- เศรษฐกิจ - การคุ้มครองนักเรียน 1.4 ด้านอื่น ๆ	- การเยี่ยมบ้านนักเรียน ฯลฯ	- แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และการเยี่ยมบ้าน นักเรียน - แบบบันทึกการตรวจ สุขภาพด้วย ตนเอง ฯลฯ
---	-----------------------------	--

ตารางที่ 5 กระบวนการดำเนินงานตามวิธีการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
2. การคัดกรองนักเรียน 2.1 กลุ่มปกติ 2.2 กลุ่มเสี่ยง 2.3 กลุ่มมีปัญหา	วิเคราะห์ข้อมูลจาก 1. ระเบียบสะสม 2. แบบประเมินพฤติกรรม เด็ก SDQ 3. แหล่งข้อมูลอื่น ๆ	1. เกณฑ์คัดกรองนักเรียน 2. แบบสรุปผลการคัดกรองและ ช่วยเหลือนักเรียนเป็น รายบุคคล 3. แบบสรุปผลการคัดกรอง นักเรียนเป็นห้องเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน	จัดกิจกรรมต่อไปนี้ 1. กิจกรรมโฮมรูม 2. ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน 3. กิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูพิจารณาว่า เหมาะสมในการส่งเสริมนักเรียน ให้มีคุณภาพมากขึ้น	1. แนวทางการจัดกิจกรรม ประชุมโฮมรูมโรงเรียน 2. แนวทางการจัดกิจกรรม ประชุม ผู้ปกครองชั้น เรียนของ โรงเรียน 3. แบบบันทึก/สรุปประเมินผล การดำเนินกิจกรรม
4. การป้องกันและแก้ไข ปัญหา	1. ให้การปรึกษาเบื้องต้น 2. ประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้อง อื่น ๆ เพื่อจัดกิจกรรม สำหรับการ ป้องกันและการ ช่วยเหลือแก้ไข ปัญหา 2.1 กิจกรรมในห้องเรียน 2.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร	1. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อ การป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียน 5 กิจกรรม 2. แบบบันทึกสรุปผลการคัด กรองและช่วยเหลือ นักเรียนเป็นรายบุคคล

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
	2.3 กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน	3. แบบบันทึกรายงานผลการ
	2.4 กิจกรรมซ่อมเสริม	ดูแลช่วยเหลือนักเรียน
	2.5 กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง	

ตารางที่ 5 กระบวนการดำเนินงานตามวิธีการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
5. การส่งต่อ	1. บันทึกการส่งนักเรียนไปยังครูที่	1. แบบบันทึกการส่งต่อนักเรียน
5.1 ส่งต่อภายใน	เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ	ของโรงเรียน
5.2 ส่งต่อภายนอก	นักเรียนต่อไป เช่น ครูแนะแนว	2. แบบรายงานแจ้งผลการ
	ฝ่ายปกครอง ครู ประจำวิชา	ช่วยเหลือนักเรียน
	ครู พยาบาล เป็นต้น ซึ่งเป็น	
	การส่งต่อเป็นการส่งต่อภายใน	
	2. บันทึกการส่งนักเรียนไปยัง	
	ผู้เชี่ยวชาญภายนอกโดยครู	
	แนะแนวหรือ ฝ่ายปกครองเป็น	
	ผู้ดำเนินการ	

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ได้กล่าวถึงกระบวนการและขั้นตอนของ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้ กระบวนการและขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน
- 5) การส่งต่อ

องค์ประกอบสำคัญทั้ง 5 ประการ มีรายละเอียดต่อไปนี้

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้จักข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้นสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน หรือเกิดได้น้อยที่สุด

2) การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่ม นักเรียน อัจฉริยะกลุ่ม ได้ 4 กลุ่ม คือ

2.1) กลุ่มปกติคือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัด กรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริม พัฒนา

2.2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรอง ของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี

2.3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

2.4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะแสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมนักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด การจัดกลุ่มนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจน ในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความสนใจใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหา

ของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็น ภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของ สังคมต่อไป การป้องกันและการแก้ไขปัญหานี้ให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา จำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ 1) การให้คำปรึกษา เบื้องต้น 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานี้

4) การพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียน

การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะ เป็น นักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็ม ศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและ กลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป การส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญ ที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

- 4.1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 4.2) การเยี่ยมบ้าน
- 4.3) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)
- 4.4) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 4.5) การส่งต่อ

5) การส่งต่อ

5.1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง

5.2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่าเป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียน จะดูแลช่วยเหลือได้

สรุปได้ว่า กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ

3.4 การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

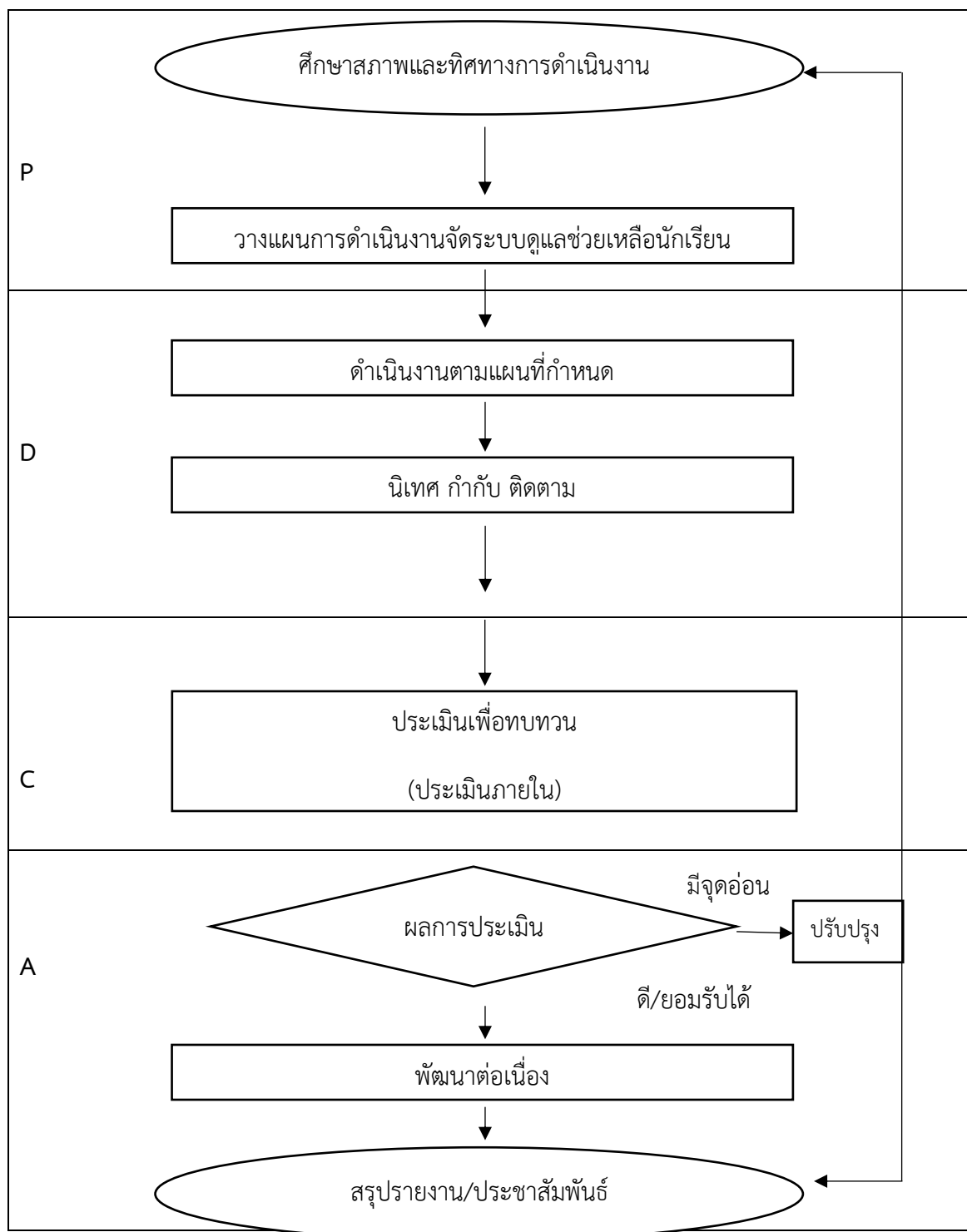
กระบวนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องจัดการบริหารให้เป็นระบบ ซึ่งมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการบริหารจัดการเชิงระบบตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) เป็นฐานความคิด ได้แก่ การวางแผนปฏิบัติการ (Plan) การดำเนินงานตามแผนที่กำหนด (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และ การปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้ได้มาตรฐาน (Act) มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนปฏิบัติการ เป็นการเตรียมการและวางแผน มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการรับผิดชอบ วิเคราะห์ความพร้อมพื้นฐานของโรงเรียน และจัดทำแผนปฏิบัติการ

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการตามแผน เป็นการสร้างความตระหนักและความเข้าใจกับ บุคลากรในโรงเรียนแล้วดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาในกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบประเมิน เป็นการกำกับติดตาม ประเมิน และรายงานผลการประเมินผลเพื่อทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงพัฒนาให้ได้มาตรฐาน เป็นการนำผลการประเมินคุณภาพ ภายในมาใช้ปรับปรุง และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการจัดทำผลการดำเนินงานเพื่อ เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาต่อไป ขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นตามแผนภาพ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้หลักการบริหารจัดการเชิงระบบ ตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) เป็นฐานความคิด ได้แก่ การวางแผนปฏิบัติการ (Plan) การดำเนินงานตามแผนที่กำหนด (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และ การปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้ได้มาตรฐาน (Act) และใช้กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริม และการส่งต่อ

ตารางที่ 6 ผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นักวิชาการ											ความถี่	เรียงลำดับ	
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552)	จอร์จัน มีพันธ์ (2553)	กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554)	มธุรีน แฉ่งจันทัก (2554)	ดาวรุ่ง นุกตาทิจ (2554)	Robyn and et al. (2012)	ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559)	เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559)	พิชามญช์ ม่วงแก้ว (2560)			เพ็ลลีนพิท ลิงห์คำ (2560)
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11	1
2. การคัดกรองนักเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	2
3. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	2
4. การพัฒนาและส่งเสริม นักเรียน	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	3
5. การส่งต่อ	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	4

จากตารางที่ 6 สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ว่า กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริม และการส่งต่อ

4. แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลออทิสติก

4.1 ความหมายของบุคคลออทิสติก

Mesibov and others (2004) ให้ความหมายของบุคคลออทิสติก คือ บุคคลที่มีภาวะบกพร่องเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การสื่อความหมาย การจินตนาการ และมีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมซึ่งสอดคล้องกับที่ American Psychiatric Association (1994) ที่ได้กล่าวว่า บุคคลออทิสติก คือ บุคคลที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษา การจินตนาการและกระบวนการคิดซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องของสมองส่วนที่มีหน้าที่เกี่ยวกับระบบประสาทสัมผัส และการรับรู้หรือจากสารเคมีที่ควบคุมการสั่งการของสมอง วินิจฉัยตามคู่มือการจำแนกโรคทางจิตเวชของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553) ให้ความหมายบุคคลออทิสติก หมายถึงบุคคลที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการอย่างหลากหลายรอบด้าน ในด้านสังคมภาษาและการสื่อสารอารมณ์ พฤติกรรมความสนใจในกิจกรรมและการกระทำซ้ำ ๆ การเล่น และการจินตนาการซึ่งเป็นผลมาจากความผิดปกติทางโครงสร้างหน้าที่การทำงานของระบบประสาทหรือระบบสมองส่วนกลางบางส่วน

กิ่งแก้ว ปาจารย์ (2553) กล่าวว่า ออทิสซึม (Autism) มีรากศัพท์มาจากคำว่า "Autos" ในภาษากรีก หมายถึง "ตนเอง" คือ บุคคลที่มีภาวะบกพร่องนี้จะอยู่แต่ในโลกของตนเอง และขาดความสนใจด้านสังคม ด้านภาษาและการสื่อความหมาย ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ ด้านการรับรู้ด้านการเล่นและการจินตนาการ

สมพร หวานเสร็จ (2552) ได้ให้คำนิยามว่า บุคคลออทิสติก คือ บุคคลที่มีความผิดปกติในด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการใช้ภาษา แสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ หรือหมกมุ่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาการผิดปกติเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนอายุ 3 ปี และเริ่มแสดงออกให้เห็นชัดเจนเมื่อเด็กอายุมากขึ้น

ผดุง อารยะวิญญู (2551) ให้ความหมายบุคคลออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีพัฒนาการบกพร่องในด้านภาษา การสื่อสาร ความสัมพันธ์ทางสังคม จินตนาการ มีพฤติกรรมความเข้าใจและกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างจำกัดและซ้ำ ๆ ซึ่งมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางด้านกายภาพเนื่องจากสมองบางส่วนทำหน้าที่ผิดปกติไป

ศรียา นิยมธรรม (2546) ให้ความหมายของบุคคลออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีความล่าช้าหรือความผิดปกติทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษา การสื่อสาร มีพฤติกรรมแสดงออกแปลก ๆ เช่น ไม่สบตา ชอบทำอะไรซ้ำ ๆ กระตุ่นตนเองโดยไม่สนใจสิ่งแวดล้อม เช่น สะบัดมือ หมุนตัว เป็นต้น ความผิดปกตินี้พบได้ในวัยก่อน 30 เดือน

เพ็ญแข ลิ้มศิลา (2545) ให้ความหมายบุคคลออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติและความล่าช้าทางพัฒนาการด้านสังคม ด้านการสื่อความหมาย ภาษา และการจินตนาการ ความบกพร่องดังกล่าวจะพบได้ก่อนวัย 30 เดือน ซึ่งระดับอาการของเด็กออทิสติก มีทั้งหมด 3 ระดับ คือ

1) ระดับกลุ่มที่มีศักยภาพสูง (High-functioning Autism) ระดับสติปัญญาที่ปกติ หรือสูงกว่าปกติ มีการพัฒนาการทางด้านภาษา แต่บกพร่องทางทักษะทางสังคมและการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

2) กลุ่มระดับความบกพร่องปานกลาง (Moderate Autism) จะพัฒนาการด้านภาษาการสื่อสาร ทักษะสังคม การเรียนรู้ที่ล่าช้ากว่ากลุ่มที่มีศักยภาพสูง รวมทั้งด้านการช่วยเหลือตนเอง และมีปัญหาพฤติกรรมกระตุ้นตนเองพอสมควร

3) กลุ่มระดับความบกพร่องรุนแรง (Severe Autism) กลุ่มนี้จะพัฒนาการเกือบทุกด้านล่าช้า และอาจเกิดร่วมกับภาวะอื่น เช่น ปัญญาอ่อนรวมทั้งมีปัญหาพฤติกรรมที่รุนแรง เป็นต้น

กระทรวงสาธารณสุข (2544) กล่าวว่า บุคคลออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีพัฒนาการล่าช้าทางสังคม การสื่อความหมายและจินตนาการแสดงให้เห็น โดยการมีพฤติกรรมที่ผิดไปจากเด็กในวัยเดียวกัน

สรุปได้ว่า บุคคลออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสังคม อันได้แก่ การสื่อสารกับผู้อื่น ภาษา การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีปัญหาทางด้านการพัฒนาการ ระบบสมองมีการทำงานผิดปกติบางส่วน ประสบปัญหาทางด้านการเรียนรู้ซึ่งเป็นความผิดปกติที่เกิดในสมอง ซึ่งบุคคลออทิสติก แต่ละคนจะมีอาการที่แตกต่างกันออกไป

4.2 สาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติก

ในปัจจุบันยังไม่ทราบสาเหตุที่ชัดเจน ในขณะที่นักวิจัยกำลังศึกษากันอยู่อย่างกว้างขวาง แต่จากการศึกษาค้นคว้าในปัจจุบันพอที่จะสรุปปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนการเกิดภาวะออทิสซึม น่าจะเกี่ยวกับพยาธิสภาพทางสรีรวิทยา (Pathophysiology) ของระบบประสาทส่วนกลางรวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ ที่น่าจะเกี่ยวข้อง ดังนี้ (อุมพร ตรังคสมบัติ, 2545; เพ็ญแข ลิ้มศิลา, 2545; ชาญยุทธ ศุภคุณภิญโญ, 2547; นิรมล พจนสุนทร, 2547; Roger et al., 2001; Pierangelo, 2013; Leventhal, Bennett, และ Rubin and Brain, 2015)

4.2.1) สาเหตุทางพันธุกรรม เป็นสาเหตุที่สำคัญจากการศึกษาในเด็กแฝดพบว่า มีทั้งคู่ที่เกิดจากไข่ใบเดียวถึงร้อยละ 36-96 เมื่อเปรียบเทียบกับที่เกิดของเด็กแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกันเพียงร้อยละ 0-27 และพบว่าลูกคนที่หนึ่งเป็นออทิสซึมลูกคนที่สองไปจะมีโอกาสเป็นร้อยละ 3-7 ซึ่งมีโอกาสสูงกว่าเด็กทั่วไปถึงร้อยละ 50 นอกจากนี้ยังพบว่า มีญาติหรือบุคคลในครอบครัวมีปัญหาหรือมีความผิดปกติของพัฒนาการด้านภาษา สังคม และการรับรู้ ซึ่งการถ่ายทอดทางพันธุกรรมอาจจะซับซ้อนเพราะไม่เป็นไปตามรูปแบบที่ชัดเจน

4.2.2) ความผิดปกติทางสมอง พบว่า มีเซลล์สมองบางส่วนมีลักษณะผิดปกติ มีคลื่นสมองผิดปกติ มีความผิดปกติของสารซีโรโตนินและโดปามีน ซึ่งเป็นสารที่เป็นตัวนำพาในระบบประสาทสูงมากขึ้น และจากการนับจำนวนเซลล์ในบริเวณต่าง ๆ ของสมองจะพบว่าความผิดปกติชัดเจนอยู่ 2 แห่ง คือ ระบบ

ลิมบิก (limbic system) และเซลล์ประสาทที่บริเวณสมองส่วน cerebellum ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมด้านอารมณ์ ความจำ การเรียนรู้ และแรงจูงใจ พบว่า เซลล์บริเวณนี้มีขนาดเล็กและมีจำนวนมากกว่าในคนปกติ จำนวนเซลล์ประสาทบริเวณนี้มีความหนาแน่นมากอาจทำให้บุคคลออทิสซึมมีความผิดปกติทางอารมณ์ การเรียนรู้ ความจำและพฤติกรรม

4.2.3) ความผิดปกติระหว่างตั้งครรภ์และการคลอด พบว่า เด็กที่เกิดจากมารดาที่มีประวัติอาการแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์และการคลอด อาจจะได้ตั้งแตอยู่ในครรภ์มารดา ระหว่างคลอด หรือภายหลังการคลอด เช่น มารดาที่เป็นหัดเยอรมันระหว่างตั้งครรภ์ การเจ็บป่วยของเด็กภายหลังการคลอด เช่น โรคสมองอักเสบ แม้แต่การเป็นหวัดไอกรนที่มีภาวะแทรกซ้อนก็อาจเป็นสาเหตุทำให้พัฒนาการของสมองผิดปกติได้ มีหลักฐานหลายอย่าง que แสดงว่า เด็กออทิสซึมมีความผิดปกติของหน้าที่ของสมอง เช่น เด็กออทิสซึมร้อยละ 20-30 มีอาการของโรคลมชักในระยะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นจากการตรวจคลื่นสมองด้วยไฟฟ้า อยู่ 2 แห่ง คือ บริเวณที่ควบคุมความจำ อารมณ์ และแรงจูงใจ ส่วนอีกบริเวณหนึ่งที่ควบคุมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย ลักษณะของเซลล์สมองทั้งสองแห่งเป็นเซลล์ที่ไม่พัฒนาไปตามวัย สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพันธุกรรมเนื่องจากพบเด็กออทิสซึมในคู่แฝดจากไข่ใบเดียวกันมากกว่าคู่แฝดที่เกิดจากไข่คนละใบ อัตราส่วนของออทิสซึมในพื้นที่ท้องเดียวกันพบถึง 1 : 50 ส่วนในเด็กทั่วไปพบ 1 : 2,000 แต่ยังไม่สามารถบอกได้ถึงสาเหตุที่แน่นอน ส่วนปัจจัยในการเลี้ยงดูนั้น ไม่ใช่สาเหตุโดยตรง

4.2.4) ความผิดปกติในระบบภูมิคุ้มกัน บางคนเชื่อว่าภาวะออทิสซึมเกี่ยวข้องกับระบบภูมิคุ้มกันที่ผิดปกติ พบว่า ในบางคนมีจำนวน T-cell และสาร IgA ซึ่งสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกายอยู่ในระดับต่ำ ทำให้เด็กที่มีภาวะออทิสซึมมีความผิดปกติของระบบภูมิคุ้มกัน เนื่องจากระบบภูมิคุ้มกันกลับไปทำลายระบบประสาทของตนเอง

4.2.5) ความผิดปกติของสารสื่อประสาท พบว่า มีสารสื่อประสาท 3 ชนิด คือ Serotonin, Catecholamine และ Endorphins มีอยู่ในกระแสเลือดมาก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) สาร Serotonin เป็นกรดอะมิโนตัวหนึ่งที่เรียกว่า Tryptophan พบในกระเพาะอาหารและลำไส้ เยื่อบุเส้นประสาทและเกล็ดเลือด Serotonin เป็นสารเคมีที่สำคัญในการทำงานของสมองที่ควบคุมโดยสมองซีกซ้ายพัฒนาได้ไม่ดีเท่ากับความสามารถทางการมองเห็นซึ่งควบคุมโดยสมองซีกขวา 2) สาร Catecholamine มีลักษณะความผิดปกติของ Catecholamine มีการสร้าง Dopamine เพิ่มขึ้นทำให้มีกรด Homovanilic ในน้ำไขสันหลังเพิ่มขึ้นส่งผลให้เด็กที่มีภาวะออทิสซึมบางคนทนความเจ็บปวดได้มากขึ้น จึงมีแนวโน้มในการทำร้ายตัวเองรุนแรงเพิ่มขึ้น 3) สาร Endorphins หรือ Endogenous Opioids ซึ่งเป็นสาร Neuroregulators ในระบบประสาทของมนุษย์ จากการศึกษาโดยการทำ Chromatography CHF ของเด็กที่มีภาวะออทิสซึมพบว่า มี Endorphins Hyperfunction ใน Fractional ถึงร้อยละ 35 จึงทำให้เด็กอยู่ไม่นิ่งกระสับกระส่ายนอกจาก

การสื่อประสาทที่กล่าวมาแล้วเด็กที่มีภาวะออทิซึมบางคนยังมีสารเคมีบางอย่างผิดปกติ เช่น สารมอร์ฟิน และ Opioids ซึ่งเป็นสารที่เพิ่มขึ้นในกระแสเลือด สารตัวนี้จะไปยับยั้งการเจริญเติบโตของระบบประสาท ทำให้การทำงานของประสาทเสื่อมสมดุลงและภูมิคุ้มกันโรคแย่ง

4.2.6) ปัญหาทางชีววิทยา สาเหตุการมีพฤติกรรมก้าวร้าวและทำร้ายตนเองของเด็กที่มีภาวะออทิซึมนั้น กล่าวกันว่า นักจิตวิทยาค้นหาสาเหตุจากภายในที่ทำให้เด็กทำร้ายตนเอง เกิดจากชีววิทยาภายใน จากสารเคมีที่ผิดปกติ สารนี้เรียกว่า Opioids เกิดขึ้นเองภายในร่างกายสารนี้ช่วยลดความเจ็บปวดคล้ายกับมอร์ฟิน

4.2.7) การทำงานของระบบประสาท พบความผิดปกติของ Cerebral Cortex โดยมีอาการลมชัก (Epilepsy)

นิชรา เรืองดารกานนท์ (2551) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางพันธุกรรมกับการเกิดกลุ่มอาการออทิซึม อาจแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่

(1) ความผิดปกติของยีนส์เดี่ยว (Single Gene Disorder) คือความผิดปกติของยีนส์ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง เด็กกลุ่มนี้จะมีพัฒนาการช้าหลาย ๆ ด้านหรือมีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วย ปัจจุบันมีข้อสรุปแล้วว่าความผิดปกติของยีนส์เดี่ยวไม่ใช่สาเหตุหลักของการเกิดภาวะออทิซึม

(2) ความผิดปกติของการทำงานหลาย ๆ ยีนส์ร่วมกัน (Complex Disorder) ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นกลุ่มความผิดปกติทางพันธุกรรมหรือโรคทางกาย พบว่ามีสาเหตุจากปัจจัยทางพันธุกรรมร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ

เพ็ญแข ลิ้มศิลา (2545) กล่าวว่า ออทิสติก มีสาเหตุมาจากภาวะต่าง ๆ มากมาย สิ่งใดก็ตามที่ทำให้พัฒนาการของสมองผิดปกติไป อาจจะได้ตั้งแต่ระหว่างเด็กในครรภ์มารดา ระหว่างการคลอดหรือภายหลังการคลอด เช่น มารดาที่เป็นหัดเยอรมันระหว่างการตั้งครรภ์ เด็กที่เป็นโรคทิวเบอร์รัส เคอร์โรลิสตั้งแต่กำเนิด เด็กที่ขาดออกซิเจนระหว่างคลอด การเจ็บป่วยของเด็กภายหลังคลอด เช่น โรคสมองอักเสบ แม้แต่การเป็นหัด ไอกรนที่มีภาวะแทรกซ้อนก็อาจเป็นสาเหตุทำให้พัฒนาการของสมองผิดปกติได้มีหลักฐานหลายอย่างที่แสดงว่า ออทิสติก มีความผิดปกติทางหน้าที่ของสมอง เช่น บุคคลออทิสติก ร้อยละ 25-30 จะมีอาการของโรคลมชักในระยะเริ่มเข้าวัยรุ่นจากการตรวจคลื่นสมองด้วยไฟฟ้า ในออทิสติก อยู่ 2 แห่ง คือ บริเวณควบคุมด้านความจำ อารมณ์และแรงจูงใจ ส่วนอีกบริเวณหนึ่งจะควบคุมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย ลักษณะของเซลล์สมองทั้งสองแห่งเป็นพัฒนา สาเหตุ ที่เกี่ยวข้อง กับกรรมพันธุ์ เนื่องจากพบออทิสติกในคู่แฝดจากไข่ใบเดียวกัน มากกว่าคู่แฝดที่เกิดจากไข่คนละใบ อัตราส่วนของออทิสซึม พี่น้องท้องเดียวกันพบถึง 1:50 ส่วนในเด็กทั่วไปพบ 1:2,000 เคยมีรายงานถึงสารบางอย่างที่เป็นตัวนำทางแน่นอน ในออทิสติกมีความผิดปกติในระบบภูมิคุ้มกันคือมีระบบภูมิคุ้มกันกลับไปทำลาย

ระบบประสาทของตนเอง อย่างไรก็ตามสามารถบอกได้ถึงสาเหตุ ที่แน่นอน ส่วนปัจจัยในเลี้ยงดูนั้น ไม่ใช่สาเหตุโดยตรงแต่เป็นสาเหตุส่งเสริมที่จะทำให้เด็กที่เป็นออทิสติก อยู่แล้ว มีอาการมากขึ้นหรือช่วยให้ อาการของเด็กดีขึ้น

ดูลิต ลิชนะพิชิตกุล (2546) กล่าวว่า แม้ยังไม่ได้ข้อสรุปหรือเบาะแสที่จะทำให้เราทราบสาเหตุ ของ ภาวะออทิสติก แต่ก็มีจำนวนมากพอที่จะเป็นประโยชน์และชี้ให้เห็นทิศทาง ซึ่งจะแยกแยะให้เห็นแนว ททางการวิจัย 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 ศึกษาจากปัจจัยภายนอก ส่วนมากเป็นการศึกษาจากเหตุปัจจัยนอกตัว เด็กมักเป็น เรื่องของการติดเชื้อ เชื้อโรคที่ถูกสงสัยบ่อยที่สุด คือ เชื้อไวรัส มีรายงานการพบว่า การติดเชื้อไวรัสแล้ว แสดงอาการแบบออทิสติก หรือพบร่องรอยการติดเชื้อในบุคคลออทิสติกมากกว่าเด็กปกติ แต่ทั้งนี้ผล การศึกษาเช่นนี้มีไม่บ่อยและไม่ได้พบทุกครั้ง จึงเร็วเกินไปที่จะสรุปหรือตื่นตัวกันในเรื่องการติดเชื้อ

แนวทางที่ 2 ศึกษาจากปัจจัยภายใน เป็นแนวทางการศึกษาวิจัยที่มีผู้วิจัยและผู้ให้การสนับสนุน เงินทุนค่อนข้างมาก ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาที่เรียกว่า Correlatives Study การวิจัยแบบนี้จะบอกให้ทราบ ว่ามีปัจจัยอะไรที่พบในเด็กป่วยมากกว่าเด็กปกติ แต่แสดงไม่ได้ว่า ปัจจัยนั้นเป็นสาเหตุของภาวะออทิสซึม ข้อที่น่าเป็นห่วง คือ เมื่อมีการนำผลการศึกษามาเผยแพร่กันโดยผู้ที่ไม่มีความรู้ความชำนาญ หรือมักคาดเดาว่าเป็นการค้นพบสาเหตุ หรือเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุ ซึ่งเป็นการสรุปที่ไม่ถูกต้อง การศึกษาเช่นนี้ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์วัดขนาดสมอง หรือการทำงานของสมอง การใช้กระบวนการทางเคมีวัดสารต่าง ๆ ใน ร่างกายเปรียบเทียบกัน

แนวทางที่ 3 ศึกษาทางพันธุกรรม เป็นการศึกษาที่ได้รับความนิยมมากในระยะหลัง น่าจะเป็น เพราะเทคโนโลยีด้านนี้มีการพัฒนามาก มีผลการศึกษาที่น่าสนใจหลายอย่าง แต่ยังไม่สามารถอธิบายได้ว่า ความผิดปกติที่พบนั้นทำให้เกิดโรคได้อย่างไร

การศึกษาทั้งสามแนวทางนี้ แม้ไม่ให้ข้อสรุปอะไรมากนัก แต่บอกเราได้อย่างหนึ่งว่าออทิสติกเป็น ภาวะที่มาจากความผิดปกติของสมอง แต่อะไรเป็นสาเหตุทำให้สมองทำงานผิดปกติยังไม่ทราบสิ่งสำคัญ ที่สุดที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้ามานานก็คือ ข้อสรุปที่ว่า ออทิสติกไม่ได้เกิดจากการเลี้ยงดู

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2548) กล่าวว่า มีแนวคิดใหญ่ ๆ 2 แนวคิดที่อธิบายสาเหตุของภาวะ ออทิสติก

1) สาเหตุจากสภาวะจิตใจ เชื่อว่า ภาวะออทิสติกในเด็กเกิดจากความสัมพันธ์ทางลบในครอบครัว เด็กใช้กลไกป้องกันตัวเองแบบหลบไปอยู่ในโลกของตัวเอง เพื่อหลีกเลี่ยงความรู้สึกกดดัน และการปฏิเสธของ พ่อแม่ ผู้ปกครอง แนวคิดนี้ไม่ได้รับการยอมรับมากนักในปัจจุบัน แต่ยังคงได้รับความสนใจอยู่บ้าง

2) สาเหตุทางชีววิทยา งานวิจัยใหม่ ๆ จำนวนมากให้ความสนใจสาเหตุของภาวะออทิสติกในแง่ชีววิทยาโดยเฉพาะปัจจัยทางด้านยีน ปัจจุบันนี้มีการยอมรับกันมากว่าเป็นสาเหตุสำคัญเกิดจากความบกพร่องของ Central nervous system ซึ่งอาจเกิดจากเซลล์ของสมองที่ผิดปกติ และความไม่สมดุลของสารเคมีของระบบประสาท การศึกษาด้านสาเหตุของออทิสติกนั้น มักไม่ได้เป็นการศึกษาเพื่อหาสาเหตุ แต่เป็นการหาปัจจัยที่พบร่วมกัน โดยสรุปไม่ได้ว่าเป็นเหตุหรือผล หรือกลไกการสรุปว่าเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นสาเหตุจึงเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง จะต้องอาศัยการศึกษาข้อมูลอีกสักกระยะหนึ่ง

สรุปได้ว่า สาเหตุหลักของการเกิดภาวะออทิสซึมไม่ระบุได้ชัดเจน ว่าสาเหตุมาจากอะไรแต่ความผิดปกติในการทำงานของระบบประสาทและสมองส่งผลให้เกิดพัฒนาการและพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากคนปกติทั่วไป การติดเชื่อต่าง ๆ การได้รับสารเคมีที่ผิดปกติในระหว่างที่มารดาตั้งครรภ์และขณะคลอดจึงส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ และมีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเด็กปกติทั่วไป

4.3 อาการของบุคคลออทิสติก

สมพร หวานเสร็จ (2552) กล่าวว่า บุคคลออทิสติก มีปัญหาทางด้านการสื่อสาร ซึ่งทำให้เกิดความยุ่งยากกับบุคคลออทิสติก ปัญหาเหล่านั้นได้แก่ การฟังและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ปัญหาการรับรู้ ซึ่งบุคคลออทิสติก นั้นมักไม่แสดงออกทางสีหน้า ภาษาท่าทางหรือสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกบุคคลออทิสติกมี ปัญหาเรื่องของการตีความ และบอกให้อีกฝ่ายเข้าใจในบางอย่าง ไม่เข้าใจคำสั่ง ไม่สามารถเข้าใจสถานการณ์ได้ ไม่เข้าใจว่าเรื่องใดจริงเรื่องใดโกหก ไม่สามารถคิดได้อย่างยืดหยุ่นและยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ยาก

ผดุง อารยะวิญญู (2546) ได้จำแนกลักษณะอาการเป็น 4 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1) ปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับคนหรือสิ่งที่อยู่รอบตัว หรือปัญหาในสังคม เช่น ภาพไม่มีเพื่อนสนิท ไม่มีคนใกล้ชิดทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ถูกมองว่าเป็นคนแปลก ขาดความสนใจต่อสิ่งที่อยู่รอบกาย หรือไม่มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ไม่สบตาคน ปลีกตัวออกจากสังคม ชอบอยู่คนเดียว และหลีกเลี่ยงการเข้าสังคม

2) ปัญหาในด้านการพูดและภาษา บุคคลออทิสติก มีปัญหาทางด้านการพูดและภาษาเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ ส่งผลให้มีปัญหาพัฒนาการทางภาษาล่าช้า เสียงพูดไม่ปกติ การไม่เข้าใจภาษาไม่เข้าใจในความหมายที่เป็นนามธรรม ซึ่งปัญหาการสื่อสารนี้เป็นอุปสรรคมากต่อการเรียนรู้ของบุคคลออทิสติก

3) ปัญหาในด้านพัฒนาการบุคคลออทิสติก นั้นมีปัญหาทางด้านพัฒนาการล่าช้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านดังต่อไปนี้ คือ ด้านสติปัญญาซึ่งบุคคลออทิสติก มีพัฒนาการทางสติปัญญาที่ต่ำกว่าเด็กปกติ บางรายมีลักษณะคล้ายบุคคลปัญญาอ่อน บางรายก็มีความจำดีเป็นเลิศ ด้านอารมณ์และสังคมเนื่องจากเด็ก

ประเภทนี้มีปัญหาสำคัญทางการเข้ากับเพื่อน และการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นส่งผลให้เกิดปัญหาพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม ส่วนด้านการเคลื่อนไหวนั้นบุคคลออทิสติก บางรายมีปัญหาด้านการเคลื่อนไหว มีผลมาจากความบกพร่องทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก

4) ปัญหาในการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อสิ่งที่อยู่รอบตัวอย่าง เช่น การกระตุ้นตนเอง (Self-Stimulation) และการเคลื่อนไหวที่ซ้ำ ๆ เหมือนเดิม การสนใจจดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นพิเศษและการมีลักษณะการตอบโต้หรือพฤติกรรมที่แปลกกว่าคนปกติ เป็นต้น

เยาวยล ชุนแก้ว (2546) กล่าวถึง อาการที่พบร่วมในบุคคลออทิสติกว่า นอกจากบุคคลออทิสติกจะมีอาการที่บ่งเฉพาะให้เห็น ยังพบว่ามีอาการอื่น ๆ ร่วมอีก ซึ่งอาการที่มักพบร่วมในบุคคลออทิสติก ได้แก่

- 1) ปัญญาอ่อน บุคคลออทิสติก ประมาณร้อยละ 70 มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ
- 2) สติปัญญาสูง บุคคลออทิสติกประมาณร้อยละ 10-15 จะมีความสามารถสูงบางด้าน การวาดภาพ การจำที่ดีเลิศจนดูว่าผิดปกติ มีทักษะในการจำระยะยาวโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลข เป็นต้น
- 3) อาการชัก บุคคลออทิสติก ร้อยละ 30 จะชักในช่วงวัยรุ่น ถ้าเกิดอาการชักจะมีพฤติกรรมที่ถดถอยตามมา
- 4) โรคมะเร็ง โรคภูมิแพ้แปรปรวน จะเกิดขึ้นในช่วงเข้าสู่วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ มีพฤติกรรมแยกตัว
- 5) ปัญหาการกิน เลือกรับประทาน ปฏิเสธไม่ยอมกินอาหารบางชนิด กินสิ่งที่ไม่ใช่อาหาร การนอน บุคคลออทิสติก ร้อยละ 11-30 มีปัญหาในการนอน นอนน้อย นอนไม่เป็นเวลา
- 6) ย้ำคิดย้ำทำ ร้อยละ 40-50 มีอาการย้ำคิดย้ำทำ
- 7) การตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้น บางรายไม่สามารถทนเสียงดังได้ บางรายไวต่อการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ
- 8) พฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตัวเองพบได้บ่อยในบุคคลออทิสติกทุกกลุ่มอายุ
- 9) กล้ามเนื้อ บุคคลออทิสติก บางรายพบความผิดปกติของพัฒนาการทางกล้ามเนื้อร่วมด้วย เช่น การทรงตัวไม่ดีหกล้มง่าย เป็นต้น

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2545) กล่าวว่า บุคคลออทิสติก มีการรับรู้ทางสัมผัสที่ผิดปกติ บางครั้งก็มีความไวมาก (Hypersensitive) บางครั้งก็มีความไวน้อย (Hyposensitive) การกระตุ้นช่วยให้ประสาทสัมผัสทำงานได้ดีขึ้น ด้านความผิดปกติทางด้านอารมณ์ บุคคลออทิสติก มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่น้อยเกินไป เช่น สีหน้าเรียบเฉย หรือบางครั้งก็มีการแสดงอารมณ์ที่รุนแรงเกินไป เป็นต้น

บุคคลออทิสติก มีลักษณะที่แตกต่างจากเด็กปกติอย่างมาก ความผิดปกติมีความแตกต่างกันไปตามระดับความรุนแรงของแต่ละบุคคล ซึ่งดารณี อุทัยรัตนกิจ (2552), เพ็ญแข ลิ้มศิลา (2545) และ ดารารัตน์ สัตตวัชรเวช (2546) ได้กล่าวถึง ลักษณะอาการของบุคคลออทิสติก ไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1) การสูญเสียด้านสังคม เช่น

- 1.1) พฤติกรรมเฉยเมย ไม่สนใจใคร
- 1.2) ไม่สบตา ไม่ค่อยมีการยิ้ม หรือส่งเสียงทักทาย
- 1.3) กระทบต่อบุคคล หรือ สิ่งมีชีวิตอื่นคล้ายสิ่งของ
- 1.4) ไม่สามารถมีปฏิริยาต่อสัมพันธ์ภาพของบุคคล เช่น บุคคลออทิสติก จะกอดตบไม่เป็น
- 1.5) ไม่รู้ร้อน รู้หนาว ไม่รู้จักช่วยตนเองจากอันตรายต่าง ๆ เช่น ถ้าถูกมดกัดเต็มเท้าแต่บุคคลออทิสติกจะแสดงออกเหมือนไม่รู้สึกละเลย เป็นต้น
- 1.6) ไม่สามารถลอกเลียนแบบการกระทำของคนอื่นได้
- 1.7) เล่นกับใครไม่เป็น
- 1.8) พอใจกับการอยู่เงียบ ๆ คนเดียว

2) การสูญเสียด้านการสื่อความหมาย (ทั้งคำพูดและไม่ใช้คำพูด)

- 2.1) ไม่สนใจที่จะมีเพื่อน ไม่สามารถผูกมิตรกับใครได้ ไม่สนใจใครเหมือนอยู่ในโลกของตนเอง ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมสื่อความหมาย เช่น ไม่แสดงสีหน้าว่า โกรธ ยิ้ม หัวเราะ ไม่สบตา เป็นต้น
- 2.2) เล่นแบบจินตนาการไม่เป็น เช่น เล่นขายของ เล่นตุ๊กตา เป็นต้น
- 2.3) มีความผิดปกติชัดเจนในการเปล่งเสียงพูด เช่น พูดเสียงระดับเดียวกันตลอด (Monotone) หรือทำเสียงสูงต่ำคล้ายดนตรี เป็นต้น
- 2.4) มักพูดกับใครไม่ได้นาน จะพูดในเรื่องที่ตนสนใจ บางคนอาจท่องหนังสือที่เรียนมาให้ฟัง ทั้งเล่มได้โดยไม่สนใจว่าใครจะฟังหรือไม่ จนอาจคิดว่าเป็นเด็กอัจฉริยะ
- 2.5) บุคคลออทิสติก จะพูดทวนคำถามแทนที่จะตอบคำถาม เช่น เมื่อมีคนถามว่าจะเอาขนมไหม บุคคลออทิสติก จะพูดว่า "เอาไหม" แทนที่จะตอบว่า "เอา" หรือ "ไม่เอา"

3) มีการกระทำและความสนใจซ้ำซาก

- 3.1) ชอบเคลื่อนไหวร่างกายซ้ำ ๆ
- 3.2) หงมุ่นหรือสนใจส่วนหนึ่งส่วนใดของสิ่งของ
- 3.3) แสดงความคับข้องใจอย่างมากถ้ามีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเช่น จะซ้ำซากชอบจัดของให้วางอย่างเดิม ๆ เป็นต้น
- 3.4) ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เคยทำประจำ โดยต้องมีรายละเอียดเหมือนเดิม เช่น เดินซ็องของในห้าง ต้องเดินซ้ำทางเก่าเสมอและอาการเหล่านี้ต้องปรากฏก่อนอายุ 30-36 เดือน

American Psychiatric Association (1994) ได้อธิบายลักษณะอาการของบุคคลออทิสติกจากการตรวจโดยใช้เครื่องมือ The Diagnosis and Statistical Manual ให้สาระสำคัญ ดังนี้

1) ความบกพร่องทางปฏิสัมพันธ์สังคม เด็กที่มีความบกพร่องในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่มองสบตา ไม่มีการแสดงออกทางสีหน้ากิริยาท่าทาง จึงไม่มีความสามารถที่จะผูกสัมพันธ์กับใคร เล่นกับเพื่อนไม่เป็น ไม่สนใจทำงานร่วมกับใคร มักจะอยู่ในโลกของตัวเอง เป็นต้น

2) ความบกพร่องทางการสื่อสาร เป็นความบกพร่องทั้งด้านการใช้ภาษาความเข้าใจภาษาการสื่อสาร และสื่อความหมายด้านการใช้ภาษา บุคคลออทิสติกจะมีความล่าช้าทางภาษาและการพูดในหลายระดับ ตั้งแต่ไม่สามารถพูดสื่อความหมายได้เลย หรือบางคนพูดได้แต่ไม่สามารถสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ และเหมาะสมบางคนจะมีลักษณะการพูดแบบเสียงสะท้อนหรือ การพูดเขียนแบบ ทวนคำพูดหรือบางคนพูดซ้ำแต่ในเรื่องที่ตนเองสนใจการใช้ภาษาพูดมักจะสลับสรรพนามระดับเสียงที่พูด อาจจะมี ความผิดปกติ บางคนพูดเสียงในระดับเดียว

3) ลักษณะทางพฤติกรรมและอารมณ์ที่บกพร่อง บุคคลออทิสติกจะมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ ผิดปกติ เช่น เล่นมือ โบกมือไปมาหรือหมุนตัวไปรอบ ๆ ยึดติดไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน มีความสนใจแคบ มีความหมกมุ่นติดสิ่งของบางอย่าง เด็กบางคนแสดงออกทางอารมณ์ไม่เหมาะสมกับวัย บางครั้งร้องไห้หรือหัวเราะโดยไม่มีเหตุผล บางคนมีปัญหาด้านการปรับตัวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยจะ อาละวาดหรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ร้องไห้ ดิ้น กรีดร้อง เป็นต้น

4) ความบกพร่องด้านการเลียนแบบและจินตนาการ บางคนต้องมีการนั้นอย่างมากจึงจะเล่นเลียนแบบได้ เช่น เลียนแบบการเคลื่อนไหว การพูด บางคนไม่สามารถเลียนแบบได้เลยแม้แต่การกระทำง่าย ๆ จากการขาดทักษะการเลียนแบบซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเล่น ทำให้บุคคลออทิสติก ขาดทักษะการเล่นในด้านจินตนาการ ไม่สามารถแยกเรื่องจริงและเรื่องสมมติ ประยุกต์วิธีการจากเหตุการณ์หนึ่งไปอีก เหตุการณ์หนึ่งไม่ได้ ไม่เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม เล่นสมมติไม่เป็น จัดระบบความคิด ลำดับความสำคัญ ก่อนหลัง การวางแผน การคิดจินตนาการจากภาษาได้ยากซึ่งส่งผลต่อการเรียน

5) ความบกพร่องด้านการเรียนรู้ทางประสาทสัมผัส การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การรับรู้ทางสายตา การตอบสนองต่อการฟัง การสัมผัส การรับกลิ่นและรส มีความแตกต่างกัน ในแต่ละบุคคลบางคนชอบมองวัตถุหรือแสงมากกว่ามองเพื่อน ไม่มองจ้องตาคนอื่น บางคนเอาของมาส่งดูใกล้ ๆ ตา บางคนตอบสนองต่อเสียงผิดปกติ เช่น ไม่หันตามเสียงเรียกทั้งที่ได้ยินบางคนรับเสียงบางเสียงไม่ได้จะปิดหู ด้านการสัมผัส กลิ่นรส บางคนมีการตอบสนองที่ไวหรือช้ากว่าหรือแปลกกว่าปกติ เช่น ตมของเล่นหรือเล่นแบบแปลก ๆ เป็นต้น

6) ความบกพร่องด้านการใช้อวัยวะต่าง ๆ อย่างประสานสัมพันธ์ การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย รวมถึงการประสานสัมพันธ์ของกลไก กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็กมีความบกพร่องบางคนมีการเคลื่อนไหว

ที่งุ่มง่าม ผิดปกติไม่คล่องแคล่ว ทำทางการเดิน หรือการวิ่งดูแปลก ๆ การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การหยิบจับ เช่น ซ้อนส้อม ไม่ประสานกัน

7) ลักษณะอื่น ๆ บุคคลออทิสติก บางคนจะมีลักษณะพฤติกรรมอยู่ไม่สุขตลอดเวลา ในขณะที่บางมีลักษณะเชิงซ้ำ ๆ วนซ้ำ บางคนแทบไม่มีความรู้สึกตอบสนองของความเจ็บปวด เช่น ดึงผมหรือหักเล็บตนเอง โดยไม่แสดงอาการเจ็บปวด เป็นต้น

นิรมล พัจนสุนทร (2554) กล่าวว่า โรคออทิสติกมีอาการตั้งแต่ว่าต่างกันไป นอกจากนี้เด็กออทิสติกยังสามารถมีพัฒนาการดีขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นอาการจึงเปลี่ยนไปตามวัยของเด็ก ทำให้การวินิจฉัยของแพทย์จึงแตกต่างกันไปได้ ขึ้นกับว่าพบเห็นเด็กเมื่อวัยใด สมาคมจิตแพทย์ชาวอเมริกันจึงจัดกลุ่มว่า เป็นออทิสติกสเปกตรัม (Autistic Spectrum) ซึ่งสเปกตรัม หมายถึง เคนสี ในทางศัพท์แพทย์จัดให้กลุ่ม PDDs (Pervasive Developmental Disorders) และแบ่งเป็นชนิดย่อย ๆ ของ PDDs ตามอาการหรือเกณฑ์ที่เป็น เช่น ออทิสติก แอสเพอร์เกอร์ซินโดรม PDD NOS. (ในกรณีที่มีอาการคล้ายออทิสติกแต่มีอาการน้อย) ในออทิสติกเองก็ยังมีอาการที่แบ่งเป็นระดับ เช่น High function autism คือ ออทิสซึมที่มีความสามารถดี อาการไม่รุนแรง เฉลียวฉลาด บางรายมีระดับความสามารถต่ำ มีเชาวน์ปัญญาบกพร่องร่วมด้วย

ชาญวิทย์ พรนภดล (2553) ได้กล่าวถึง ประเภทและอธิบายความหมายของกลุ่มอาการออทิส-ซึม ตามการจำแนกของ DSM IV ดังนี้

1) Autistic Disorder แบ่งผู้ป่วยออทิสซึมออกเป็น 3 กลุ่ม ตามพฤติกรรมและความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ดังนี้

1.1) กลุ่มแยกตัว (aloof) คือ กลุ่มผู้ป่วยที่ชอบอยู่คนเดียวไม่เข้าหาบุคคลอื่นด้วยตัวเองก่อน ไม่ต้องการเข้ากลุ่มหรือติดต่อกับผู้อื่น

1.2) กลุ่มอยู่เฉย (passive) คือ กลุ่มผู้ป่วยที่มักจะเข้าหาบุคคลอื่นด้วยตัวเองก่อนแต่ไม่ปฏิเสธที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเวลาผู้นั้นเข้ามาหาหรือชักชวน

1.3) กลุ่มเข้าหาคนแต่ประหลาด (active but odd) คือ ผู้ป่วยที่ดูตลกและน่าสงสารในเวลาเดียวกัน ผู้ป่วยกลุ่มนี้อยากมีเพื่อน และมักพยายามเข้าหาบุคคลอื่น แต่เนื่องจากทักษะความเข้าใจทางสังคมและความสามารถในการใช้ภาษาที่มีจำกัด ทำให้วิธีการที่ผู้ป่วยกลุ่มนี้ใช้เวลาเข้าหาผู้อื่นดูแปลกประหลาดในสายตาผู้อื่นถูกผู้อื่นล้อเลียนอยู่เสมอ ๆ เวลาคุยกับเพื่อนผู้ป่วยก็มักจะพูดถึงแต่สิ่งที่ตนเองสนใจ PDD NOS และ Asperger's disorder มักจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ 2 และ 3 มากกว่ากลุ่มที่ 1

2) Rett's disorder การเจริญเติบโตของศีรษะเริ่มหยุดชะงักที่อายุ 5 เดือนถึง 4 ปี ทำให้ศีรษะเติบโตช้าและเริ่มสูญเสียความสามารถในการใช้มือ ทักษะทางสังคมและการพูดเริ่มถดถอย

3) Childhood Disintegrative Disorder (CDD) จะสูญเสียความสามารถทางภาษาทั้งการรับรู้และการพูด ทักษะทางสังคม ความสามารถในการปรับตัว การเล่น ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ ความสามารถในการควบคุมระบบขับถ่าย

4) Asperger's Syndrome มีอาการออทิสซึม ทุกอย่างยกเว้นว่ามีระดับเขาวนปัญญาพัฒนาการทางภาษาอยู่ในเกณฑ์ปกติ ในวัยเด็กจะมีอาการชนุนหันพลันแล่น และขาดสมาธิเมื่ออายุมากขึ้นจะมีความสนใจอยากมีเพื่อน แต่มักจะไม่เข้าใจสถานการณ์สังคมไม่รู้ว่าจะปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างไรและไม่สามารถรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่นไว้ได้

5) PDDs NOS จะมีอาการรุนแรงน้อยกว่าออทิสซึม เริ่มเกิดอาการหลังอายุ 30 เดือน จะมีระดับเขาวนปัญญาสูงกว่า มีความสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นดีกว่า และมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดการชักต่ำกว่าผู้ป่วยออทิสซึม

สรุปได้ว่า อาการของบุคคลออทิสติก คือ บุคคลออทิสติก มีความบกพร่องด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เช่น ไม่แสดงสีหน้าและท่าทางในการตอบรับและการสื่อสารกับผู้อื่นและไม่มีอารมณ์ร่วมกับผู้อื่น มีความบกพร่องด้านการสื่อสาร เช่น จะสื่อสารโดยใช้ภาษาแปลก ๆ ที่ยากแก่การเข้าใจ พูดคนละประเด็นกับคู่สนทนา บางคนชอบพูดตามหรือพูดจาวกวนอยู่ประโยคเดิมๆ หรือไม่สามารถเรียบเรียงประโยคให้ถูกต้อง ไม่ส่งเสียงตอบรับ ไม่แสดงออกทางสีหน้าเช่น ดีใจ โกรธ เสียใจ หัวเราะ และมีการกระทำและมีความสนใจซ้ำซากอย่างชัดเจน เช่น การยึดติดกับขั้นตอนของกิจวัตรบางอย่างหรือขาดความยืดหยุ่น เป็นต้น

4.4 ลักษณะสำคัญของบุคคลออทิสติก

อาการผิดปกติเริ่มสังเกตได้ชัดเจนขึ้นในช่วงขวบปีที่สอง มีพัฒนาการล่าช้ากว่าเด็กปกติในวัยเดียวกัน ในด้านสังคม ภาษา จินตนาการ และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีความแตกต่างจากเด็กปกติมากน้อยขึ้นอยู่กับภาวะผิดปกติของแต่ละคน ผดุง อารยะวิญญู และคณะ (2546) โดยอธิบายลักษณะของเด็กที่มีภาวะออทิสซึม ดังนี้

1) มีความบกพร่องทางการสื่อสาร

1.1) ความผิดปกติในการพูด บางคนพูดดังมาก ทั้ง ๆ ที่ตรวจหูแล้วปกติ บางคนเสียงเบามาก บางคนพูดเสียงสูงเสียงต่ำ บางคนพูดเสียงระดับเดียว

1.2) ความผิดปกติของรูปแบบการพูดมักจะพูดซ้ำซาก วนไปวนมาอยู่กับเรื่องที่ตนเองสนใจ และพูดซ้ำตามที่ได้ยิน เช่น ถ้าถามว่าหนูจะไปไหน จะตอบว่า หนูจะไปไหน เด็กที่ภาวะออทิสซึมหลายคนพูดได้แต่ไม่เข้าใจความหมาย

1.3) ไม่สามารถสนทนากับใครได้นาน มักพูดแต่เรื่องที่ตนเองสนใจ โดยไม่สนใจว่าผู้อื่นจะพูดเรื่องอะไร

1.4) ขาดจินตนาการและไม่สามารถเล่นบทบาทสมมติได้ เช่น การเล่นปู้ไต่ การเล่นเกมไพ่

1.5) มีการกระทำและความสนใจซ้ำซากอย่างชัดเจน

1.6) มีการเคลื่อนไหวร่างกายซ้ำ ๆ เช่น การสะบัดมือ การเคาะมือ การเดินเขย่งเท้า ถือของเล่นไว้ในมือ

1.7) คิดหมกมุ่นและสนใจเฉพาะส่วนของสิ่งของ เช่น มักจะถือนรยนต์คันเล็ก ๆ จะชอบเอามือหมุนล้อใดล้อหนึ่งเท่านั้น บางคนเล่นเฉพาะเปิดปิดประตู จะเล่นเฉพาะบางส่วนซึ่งจะแตกต่างไปจากเด็กปกติ (สุชีริน เย็นสวัสดิ์, 2548)

1.8) ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และในเรื่องกิจวัตรประจำวัน เช่น ถ้าไปโรงเรียนต้องเข้าห้องเรียนทางประตูขวา ก็ต้องเดินไปเข้าทางประตูขวาทุกวัน ถ้ามีแจกันดอกไม้อยู่บนโต๊ะครูด้านซ้าย จะเปลี่ยนไปอยู่ตำแหน่งอื่นไม่ได้ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเขาจะรู้แล้วเขาจะยกแจกันกลับมาไว้ที่เดิม สิ่งของทุกอย่างที่เขาเคยเห็นจะต้องอยู่ตำแหน่งเดิม การรับประทานอาหารก็ต้องแบบเดิม บางคนอาจรับประทานอาหารกับไข่ม้วนทั้งปีจะไม่ยอมเปลี่ยนไปรับประทานอาหารอย่างอื่น (สรายุทธ เจริญสิทธิชัย, 2547)

1.9) มีความสนใจในขอบเขตที่จำกัดและหมกมุ่นสนใจแต่สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น สนใจใบพัดลมที่หมุน โดยไม่สนใจส่วนประกอบอื่น ๆ ของพัดลม ถ้าให้วาดรูปคนก็จะไม่สนใจจะวาดรายละเอียดส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย อาจเน้นเฉพาะส่วน หรือลวดลายของเสื้อผ้า โดยไม่สนใจที่จะวาดใบหน้า แขนและขา

2) มีความผิดปกติในการสบตาและการมอง

2.1) เด็กมองไปทางด้านข้างมากกว่ามองตรง ๆ มักจะมองผ่านไปมามากกว่าการมองจ้องทั้งคนและสิ่งของ

2.2) มองบุคคลหรือสิ่งของด้วยการชำเลื่องมากกว่าที่จะจ้องมอง

2.3) มองบุคคลหรือสิ่งของแบบจ้องจ้องนานจนเกินไปเหมือนจะมองให้ทะลุปรุโปร่งมักจะพบในเด็กโต

3) มีปัญหาเกี่ยวกับการลอกเลียนแบบการเคลื่อนไหวของร่างกาย

3.1) มีความยากลำบากในการลอกเลียนแบบ

3.2) มีความสับสนในเรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง

4) ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย

4.1) ถ้ามีอาการตื่นเต้นหรือรู้สึกวิตกกังวลเด็กมักจะควบคุมตนเองไม่ได้
 4.2) บางคนชอบเดินเขย่งเท้าและแกว่งแขนไม่ไปตามกัน
 4.3) ลักษณะท่าทางที่พบได้บ่อย ขณะที่เด็กที่มีภาวะออทิซึมอยู่ในโลกของตัวเอง เช่น นอน
 คุดคู้ยู่ได้เตี้ยง ยืนนิ่ง

4.4) บางรายจะมีการเคลื่อนไหวที่ไม่น่าเป็นไปได้ด้วยตนเองโดยไม่ได้เรียนรู้จากใคร เช่น ใช้
 มือเดินแทนเท้าได้เป็นระยะเวลานาน หรือเด็กสามารถทรงตัวโดยใช้มือข้างเดียวยืนพื้นตั้งตัวตรงขาชี้ฟ้าได้
 เป็นเวลานาน

5) มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าทางความรู้สึกอย่างผิดปกติ เช่น การเอามือปิดตาเมื่อได้ยินเสียงที่ไม่
 ชอบแทนการเอามือปิดหู เอามือปิดหูเมื่อเห็นภาพที่ไม่ชอบ เป็นต้น

6) การแสดงออกทางอารมณ์ไม่สมเหตุสมผล เช่น หัวเราะเมื่อคนอื่นได้รับบาดเจ็บ แสดงอาการกลัวในสิ่ง
 ที่ไม่เป็นอันตราย เป็นต้น ปฏิกริยานี้มีผลมาจากกรณีที่เด็กไม่สามารถเข้าใจความหมายในความรู้สึก

7) มีความผิดปกติของหน้าที่และพัฒนาการทางกายภาพ

7.1) มีแบบแผนในการนอนหลับเบี่ยงเบนบางคนจะนอนหลับในช่วงกลางวันแทนกลางคืน

7.2) การรับประทานอาหารและการดื่มน้ำเบี่ยงเบนไป เช่น การรับประทานอาหารไม่รู้จักอิ่ม
 ทานมากเกินไปจนปวดท้อง

7.3) ไม่มีความรู้สึกหรือแสดงอาการเวียนศีรษะหลังจากหมุนตัวเองไปหลายรอบในระยะเวลา
 ยาวนาน

7.4) มีลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเด่นชัดไม่สมวัยสมกับวัยและการแสดงออกของสี
 หน้าที่ไม่สอดคล้องกับอารมณ์

สุชีริน เย็นสวัสดิ์ (2548) ได้สรุปลักษณะอาการ ไว้ดังนี้

1) สูญเสียปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

1.1) ไม่สามารถแสดงถึงการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นได้ เช่น ไม่สบตากับผู้อื่น ไม่มีการ
 แสดงออกทางสีหน้าหรือกริยาท่าทาง

1.2) ไม่มีความสามารถที่จะผูกมิตรกับผู้อื่น ไม่มีเพื่อน เล่นกับเพื่อนไม่เป็น

1.3) ขาดความสามารถในการแสวงหาความสนุกสนานกับผู้อื่น ไม่แสดงความสนใจที่จะ
 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

1.4) พฤติกรรมที่พบได้บ่อยจะเป็นเรื่องของการไม่สนใจสังคม โดยจะไม่มาตามเสียงเรียก ไม่
 ฟังเวลาที่พูดด้วย สีหน้าว่างเปล่า ไม่มองหน้าตรง ๆ ทำท่าขัดขืนทันทีเวลาเข้าไปกอด กอดตอบไม่เป็น เมื่อ
 ต้องการหยิบสิ่งของจะจับมือคนอื่นไปหยิบให้ และหลังจากที่ได้ของที่ตนเองต้องการก็จะไม่มาสนใจอีก

ต่อไป เมื่อพ่อแม่ได้รับความเจ็บปวดหรือเดือดร้อนดูประหนึ่งว่าอยู่ในโลกของตัวเอง ถ้าผู้ที่อยู่กับเด็กเข้าใจ ตัวเด็กก็จะสามารถผ่านกำแพงนี้ไปได้ ซึ่งจะพบว่าเด็กกลุ่มนี้มีอารมณ์เหมือนเด็กปกติ แต่การแสดงออกจะต่ำกว่าอายุมาก ในกรณีถ้าเด็กนั่งเสียบ พ่อแม่จะไม่เหนียวเท่าเด็กที่มีแรงมากและไม่อยู่นิ่งโดยเฉพาะวัย 3-5 ขวบแรก จะทำให้ผู้ปกครองเหนื่อยมาก การที่เด็กหยิบจับทำอะไรไม่มีความหมาย ซึ่งบางรายหยิบอาหาร มาวางทิ้งไว้กับพื้นก่อนที่จะรับประทาน โดยไม่ได้สนใจกับความสกปรก ไม่สนใจในสิ่งที่ผู้อื่นห้ามปราม ถ้าไปขัดขวางในขณะที่อยู่ในที่สาธารณะ เด็กจะกรีดร้องเสียงดัง และร้องเป็นเวลานาน ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ยากลำบากสำหรับพ่อแม่ (สรายุทธ เจริญสิทธิชัย, 2547)

1.5) กลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัว เช่น กลัวลูกโป่ง กลัวการขึ้นรถ และจะเกิดการกลัวอยู่นานเป็นปี ๆ แต่ในสิ่งที่น่ากลัว เช่น ความสูง เป็นต้น

1.6) เล่นกับผู้อื่นไม่เป็น ในขณะที่เด็กทั่วไปเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านการเล่น รับรู้ สัมผัส พร้อมกับมีพัฒนาการทางภาษา เข้าใจคำและความหมาย แล้วเริ่มค่อย ๆ เริ่มใช้ของเล่นทดแทนของจริง จากเด็กเล็ก ๆ ที่ ปาร์กยนต์เด็กเล่นลงพื้นทำให้เกิดเสียงค่อย ๆ เปลี่ยนการเล่นมาเป็นการไถรถให้เกิดเสียงล้อรถหมุน เลียนแบบของจริง เลิกกัด อมแขนตุ๊กตามาเป็นการจับตุ๊กตา นั่ง ยืน แต่งตัว โดยสมมติว่าตุ๊กตานั้นเป็นเด็กเล็ก ๆ แต่เด็กที่มีภาวะออทิสซึมจะมีปัญหาในการสื่อสารและแปลความหมาย ในสิ่งที่เห็นหรือสัมผัส ขาดจินตนาการไม่สามารถเล่นสมมติได้ และเด็กที่มีภาวะออทิสซึมรถยนต์สำหรับเด็กเล็กก็คือวัตถุอย่างหนึ่ง ซึ่งแข็ง หนัก มีกลิ่นโลหะ ไม่มีรสชาติ จะเกิดเสียงดังเวลาเอามาเขย่าหรือเอามาสัมผัสกับรถที่นั่งไปนั้นไปโน่นมานี้ไม่ได้คงสภาพการเล่นเหมือนเด็กเล่นที่หยิบของเล่นมาถือไว้ในมือ แต่เล่นไม่เป็น เด็กที่มีภาวะออทิสซึมส่วนใหญ่ชอบเล่นน้ำ ททราย โคลน ชอบที่จะมองผิวน้ำ ชอบหมุนเหรียญเล่น ในเด็กโตสามารถต่อภาพได้ดีโดยไม่สนใจรายละเอียดของภาพ มีความสุขในการเอาภาพแต่ละชิ้นมาต่อกัน โดยไม่ได้สนใจว่าภาพที่ต่อจะออกมาเป็นแบบไหนแต่สามารถต่อภาพได้ถูกต้อง

1.7) มีการแสดงพฤติกรรมไม่รู้ร้อนไม่รู้หนาว ไม่รู้จักช่วยตนเองให้พ้นอันตราย เช่น ถูกมดกัด เด็กก็จะปัดมดออกเองหรือเดินหนีจากรังมดไม่เป็น ถ้าถูกลิ้นชั๊กโต๊ะหนีบมือ ก็จะไม่เอานิ้วออกจากลิ้นชั๊กหรือดึงลิ้นชั๊กออก อาจยืนร้องหรือบางคนก็อาจเฉยเมยจนกว่าจะมีคนเข้าไปช่วย

1.8) ไม่สามารถลอกเลียนแบบการกระทำของผู้อื่นได้ เช่น การโบกมือ บ้ายบาย เด็กปกติจะทำตามได้ อาจโบกมือ โดยหันฝ่ามือเข้าหน้าตนเอง หรือการส่งจูบส่วนเด็กที่มีภาวะออทิสซึมจะเอาหลังมือแตะปาก

เพ็ญแข ลิ้มศิลา (2545) ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบุคคลออทิสติกในประเทศไทย ได้ระบุลักษณะที่สำคัญของบุคคลออทิสติกไว้ ดังนี้

1) การขาดความรู้สึกทางอารมณ์กับบุคคลอื่นอย่างรุนแรง

2) กระทบซ้ำ ๆ ในสิ่งที่ตนเองชอบ

3) ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงกิจวัตรที่แปลกประหลาดได้ ถ้าถูกเปลี่ยนแปลงจะเกิดความไม่พอใจอย่างมากมาย

4) ไม่พูดเลย หรือมีการพูดที่ผิดปกติ

5) มีความผูกพันกับสิ่งหนึ่งอย่างมาก

6) มีความสามารถสูงเกี่ยวกับความจำ และทักษะการใช้สายตา

7) มีความยากลำบากในการเรียนรู้ทุกด้าน เนื่องจากขาดความเข้าใจและสนใจ

8) อยู่ไม่นิ่ง

ดารณี อุทัยรัตนกิจ (2552) ได้กล่าวถึงลักษณะอาการที่สำคัญของเด็กออทิสติกไว้ ดังนี้

1) อาการทางสังคม บุคคลออทิสติกไม่มีปฏิสัมพันธ์และไม่สบตา เด็กอาจจะขัดขึ้น หรือเฉยเมยเมื่อถูกกอดรัดไม่แสวงหาการปลอบโยนหรือตอบสนองต่อความโกรธ หรือความพอใจ ไม่ค่อยร้องไห้หรือหงุดหงิดเมื่อพ่อแม่บอกนอกบ้าน หรือแสดงความดีใจเมื่อพ่อแม่กลับมาหาบุคคลออทิสติกใช้เวลานานในการเรียนรู้ที่จะแปลความหมายสิ่งที่คนอื่นคิดหรือรู้สึก มักจะแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ จากข้อมูลที่เห็นจริง บุคคลออทิสติกบางคนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย ยิ่งทำให้ความสัมพันธ์ทางสังคมยากลำบากมากขึ้น บางคนควบคุมตนเองไม่ได้โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย และมีสิ่งกระตุ้นมากเกินไป หรือเมื่อโกรธและคับข้องใจ บางครั้งเด็กจะทำลายข้าวของ ทำร้ายคนอื่น หรือทำร้ายตนเอง

2) ปัญหาทางภาษา ครึ่งหนึ่งของบุคคลออทิสติกไม่พูดตลอดชีวิตของเขา และอาจจะเรียนรู้การสื่อสารด้วยภาษาท่าทาง หรือเครื่องมือสื่อสารพิเศษแต่เขาจะไม่พูด เด็กบางคนอาจจะมีพัฒนาการทางภาษาช้า บุคคลออทิสติกที่พูดได้มักใช้ภาษาในลักษณะที่ผิดปกติ มีแนวโน้มที่จะสับสนในการใช้คำสรรพนาม การที่บุคคลออทิสติกไม่สามารถแสดงท่าทางที่มีความหมาย หรือใช้ภาษาเพื่อบอกให้คนอื่นรู้ในสิ่งที่เขาต้องการ ผลก็คือเขาจะกรีดร้อง บุคคลออทิสติกมีการเคลื่อนไหวที่ซ้ำ ๆ แปรก ๆ ทำให้เขาดูแตกต่างจากเด็กคนอื่น บางคนนั่งหมุนนิ้ว สะบัดมือหรือนั่งโยกตัวได้เป็นชั่วโมง ๆ เด็กหลายคนเขย่งปลายเท้า หรือเดินเอามือตบขาขณะเดิน เด็กบางคนยืนตัวแข็งทื่อเมื่อพบคนแปลกหน้า มีแนวโน้มทำสิ่งเดิมซ้ำแล้วซ้ำอีกเด็กบางคนยึดติดกับสิ่งของบางอย่างซึ่งอาจเป็นอันตรายหรือไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ

3) การรับรู้ความรู้สึก บุคคลออทิสติกมีประสาทสัมผัสที่ไวมากต่อเสียง รส กลิ่น และเนื้อผ้าเด็กบางคนจะรู้สึกไม่สบายตัวเพราะเนื้อผ้าที่สวมใส่ เด็กบางคนไม่ชอบที่จะกอดเบา ๆ เด็กหลายคนอาจเอามือปิดหู และกรีดร้องเมื่อได้ยินเสียงเครื่องดูดฝุ่น เสียงเครื่องบิน หรือแม้แต่เสียงพัดลมความสามารถที่ไม่ปกติ บุคคลออทิสติกบางคนแสดงความสามารถด้านต่าง ๆ ได้อย่างน่าทึ่ง เด็กในวัยเด็กเล็กบางคนสามารถวาดรายละเอียดภาพ 3 มิติ เหมือนจริงได้ ในขณะที่เด็กคนอื่นทำได้แค่ขีดเส้นไปมา มีทักษะในการมองเห็นที่ดีมาก สามารถต่อชิ้นส่วน

ภาพที่ซับซ้อนได้ หลายคนอาจจะเริ่มอ่านได้ก่อนพูด บางคนมีพัฒนาการของระบบพัฒนาการของระบบประสาทสัมผัสส่วนการได้ยินดีมาก ทำให้สามารถเล่นเครื่องดนตรีที่ไม่เคยมีคนสอน สามารถจำแนกการแสดงในโทรทัศน์ได้ทั้งรายการ จำรายชื่อไดโนเสาร์พันธุ์ต่าง ๆ ได้

สรุปได้ว่า บุคคลออทิสติก มีพฤติกรรมหลากหลายและแตกต่างกันไปในแต่ละคน ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาในการดำเนินชีวิตของเด็กกลุ่มนี้ โดยมีความล่าช้าทางด้านภาษาและการพูดสื่อสาร และการสื่อความหมายที่จะให้ผู้อื่นเข้าใจความต้องการของตนเอง และความบกพร่องทางด้านอารมณ์สังคม ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ไม่มีจินตนาการในการเล่นและเล่นกับผู้อื่นไม่เป็น ซึ่งสามารถสังเกตลักษณะอาการได้ในช่วง 3 ขวบแรก โดยพ่อแม่ผู้ปกครองสามารถสังเกตอาการดังกล่าวได้อย่างชัดเจนเพราะเขาจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากเด็กปกติทั่วไป โดยจากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุพฤติกรรม และลักษณะสำคัญของบุคคลออทิสติก สามารถสรุปสถิติตามข้อมูลของนักวิชาการและเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลออทิสติก

แนวคิดเกี่ยวกับ บุคคลออทิสติก	นักวิชาการ																									
	ชาอุยพท ศรคณภญญ (2547)	นรมล พจนสุนทร (2547)	ศรีเรอน แก้วกวางน (2548)	สุชิน เย็นสรส์ดี (2548)	ผดุง อารยวิญญ (2551)	สมพร ทวานเสร็จ (2552)	กิงแก้ว ปาจรีย์ (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553)	American Psychiatric Association (1994)	Roger et al. (2001)	Mesibov and others (2004)	Pierangelo (2013)	Leventhal, Bennett, Rubin and Brain (2015)	กระทรวงสาธารณสุข (2544)	เพ็ญแข ลิมศิลา (2545)	เพ็ญแข ลิมศิลา (2545)	อุมภาพร ตรังคสมบัติ (2545)	กรมการศึกษาานอกโรงเรียน (2546)	ศรียา นิยมธรรม (2546)	ดุสิต ลิขนะพิชิตกุล (2546)	ผดุง อารยวิญญ (2546)	เยาวชล ชุนแก้ว (2546)	ดารารัตน์ สัตตวัชชเวช (2546)	ความถี่	เรียงลำดับ	
1. ขาดทักษะปฏิสัมพันธ์ ทางสังคม	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	16	1
2. มีความบกพร่องด้านการ สื่อสาร	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓	15	2	
3. ความผิดปกติของสมอง	✓	✓	✓			✓		✓		✓		✓	✓			✓	✓			✓	✓	✓		13	3	
4. ความผิดปกติระหว่าง ตั้งครรภ์						✓			✓			✓	✓		✓						✓			6	5	
5. พบอาการก่อนอายุ 3 ปี	✓	✓				✓								✓			✓			✓		✓	✓	8	4	

จากตารางที่ 7 ผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลออทิสติก สรุปได้ว่า บุคคลออทิสติกมีสาเหตุและลักษณะสำคัญ คือ ความผิดปกติของสมอง ความผิดปกติระหว่างตั้งครรภ์ ขาดทักษะปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีความบกพร่องด้านการสื่อสาร และพบก่อนอายุ 3 ปี

5. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ความพึงพอใจของบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพราะการดำเนินงานใดๆก็ตามถ้าผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจในการดำเนินงานก็จะนำไปสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วงด้วยดีความพึงพอใจตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า "Satisfaction" ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจหมายถึง พอใจ ชอบใจ ความพึงพอใจความรู้สึกที่มีความลึกของบุคคล

พึงใจ ศรีเดช (2553) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง องค์ประกอบด้านความรู้สึกของทัศนคติซึ่งไม่จำเป็นต้องแสดงหรืออธิบายเชิงเหตุผลเสมอไปก็ได้

ชาญชัย พิงขุนทด (2552) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง เจตคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่องาน หรือกิจกรรมที่เขาทำ ซึ่งเป็นเหตุผลให้เกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน

ศิริรัตน์ ปัญญาวงศ์ (2552) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ของบุคคลที่มีต่อการทำงานโดยจะเป็นความรู้สึกในทางที่ดี ทำให้บุคคลมีความพึงพอใจและเต็มใจที่จะปฏิบัติอย่างเต็มที่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ

สกุลนา ทองพฤษ (2552) กล่าวว่า ความถึงพอใจ หมายถึง เป็นความรู้สึกของบุคคลในทางบวก ความชอบ ความสบายใจ ความสุขต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ความพึงพอใจเป็นความชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสามารถลดความตึงเครียดและตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ ทำให้เกิดความพอใจต่อสิ่งนั้นๆ

อรุณชัย บุญเชื้อ (2552) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกของลูกค้ำที่เกิดเมื่อรับผลตามความมุ่งหมายจากการเปรียบเทียบระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ผลิตภัณฑ์ หรือบริการกับความคาดหวังของลูกค้ำ ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ เป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นได้ เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งทั้งทางบวกและทางลบ

5.3 เครื่องมือวัดความพึงพอใจ

เครื่องมือวัดความพึงพอใจหรือเจตคติจะประกอบด้วยข้อคำถามต่าง ๆ ที่ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการทราบและเป็นข้อความที่สามารถกระตุ้นให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นในทางบวกคือ เห็นด้วย ในทางลบคือ ไม่เห็นด้วย

Stromberg (1984) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจมีวิธีที่นิยมใช้กัน คือ

1) การสัมภาษณ์ วิธีนี้ผู้ศึกษาจะมีแบบสัมภาษณ์ที่มีคำถาม ซึ่งได้รับการทดสอบหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อดีของวิธีนี้คือผู้สัมภาษณ์อธิบายคำถามให้ผู้ตอบเข้าใจได้ สามารถใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่อ่าน เขียนหนังสือไม่ได้ แค่มิข้อเสียคือการใช้เวลามากและอาจมีข้อผิดพลาดในการสื่อความหมาย

2) การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่มีผู้นิยมใช้มากที่สุด มีลักษณะเป็นคำถามที่ได้รับการทดสอบหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบหรือเติมคำ ข้อดีของวิธีนี้คือ ได้ที่มีคำตอบที่มีความหมายแน่นอน มีความสะดวกรวดเร็วในการสำรวจ สามารถใช้กับกลุ่มขนาดใหญ่ ข้อเสียคือผู้ตอบต้องออกเขียน ได้และมีความสามารถในการตีความ ความพึงพอใจเป็นสภาวะที่มีความต่อเนื่องไม่สามารถบอกจุดเริ่มต้นหรือจุดสิ้นสุดของความพึงพอใจได้ แบบสอบถามจึงนิยมสร้างเป็นแบบมาตรฐาน

โยธิน แสงวดี (2551) กล่าวว่า มาตรการวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1) การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยให้กลุ่มบุคคลที่ต้องการวัดแสดงความคิดเห็นลงในแบบสอบถามที่กำหนด เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารและการควบคุมงาน และเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น

2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์และวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ผู้ตอบคำถามตอบตามข้อเท็จจริง ได้ข้อมูลที่แท้จริงได้

3) การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

สรุปได้ว่า เครื่องมือวัดความพึงพอใจ คือ การวัดความพึงพอใจจะวัดในเรื่องใดนั้นย่อมแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ที่จะศึกษา ดังนั้นเราจึงควรพิจารณาว่าการวัดความพึงพอใจเรื่องใดควรใช้เครื่องมือชนิดไหนเพื่อใช้ได้ มาซึ่งข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

ตารางที่ 8 ผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	นักวิชาการ							ความถี่	เรียงลำดับ
	โยธิน แสงดี (2551)	พึงใจ ศรีเดช (2553)	ชาญชัย พึ่งขุนทด (2552)	ศรินทร์รัตน์ ปัญญาวงศ์ (2552)	สกุลนา ทองพฤษ (2552)	อรุณชัย บุญเชื้อ (2552)	พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) Stromberg (1984)		
1. ความรู้สึกของบุคคลในทางที่ดี			✓	✓	✓	✓		4	1
2. ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบด้าน ความรู้สึกของบุคคล		✓			✓	✓		3	2
3. สามารถลดความตึงเครียดได้					✓			1	4
4. บรรลุตามวัตถุประสงค์				✓		✓		2	3
5. การใช้แบบสอบถาม	✓						✓	2	3
6. การสัมภาษณ์	✓						✓	2	3
7. การสังเกต	✓						✓	2	3

จากตารางที่ 8 ผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจมีองค์ประกอบดังนี้ คือ ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของบุคคล เป็นความรู้สึกของบุคคลในทางที่ดี เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์โดยสามารถลดความตึงเครียดได้ และใช้เครื่องมือในการวัดความพึงพอใจ คือการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต

6. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

6.1 บริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งขึ้นตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543 เพื่อรองรับนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ได้จัดตั้งสถานศึกษาของ

รัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากรและชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

ในปัจจุบันศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ตั้งอยู่ที่ 99/2 หมู่ที่ 14 ซอยเทศบาลบางปู 119 ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยมี นางญาระตี เศรษฐบุปผา ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

6.2 บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

1) จัดและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานศึกษาอนุบาล สถานศึกษาเรียนร่วม สถานศึกษาเฉพาะความพิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นต้น มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1.1) จัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individual Family Service Plan : IFSP) รวมทั้งจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) แผนการสอนรายบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) และให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมตามแผนมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1.1.1) ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษภายในและภายนอกหน่วยบริการ

1.1.2) ให้คำปรึกษา แนะนำ การให้บริการในการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ ของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแก่ผู้เกี่ยวข้อง

1.1.3) เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว รวมทั้งบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อม

2) พัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

2.1) จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและพัฒนาให้ความรู้ด้านการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการแก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ดูแลคนพิการ ผู้ที่สนใจหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.2) จัดทำหลักสูตรและคู่มือการฝึกอบรมด้านการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

- 2.3) ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อคู่มือ และเอกสารทางวิชาการ
- 2.4) จัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างวิทยากรแกนนำ และครูต้นแบบด้านการศึกษาพิเศษ
- 2.5) ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันที่ผลิตบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
- 2.6) ประกาศเกียรติคุณแก่บุคลากร ที่มีผลงานดีเด่นด้านการศึกษาพิเศษ
- 3) จัดระบบส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program : IEP)
- 3.1) ศึกษาคู่มือและบัญชีขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา มีแนวการปฏิบัติ ดังนี้
- 3.1.1) ให้ความรู้ในการใช้คู่มือ และบัญชีขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
- 3.1.2) นิเทศ ติดตาม ให้คำแนะนำ ในการดำเนินงานตามคู่มือ และบัญชีขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
- 3.2) ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
- 3.2.1) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 3.2.2) จัดให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 3.2.3) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก และผลิตสื่อ อุปกรณ์ นวัตกรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- 3.2.4) จัดทำข้อมูลหน่วยงานทุกภาคส่วนที่ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการทั้งด้านการแพทย์ การสังคมสงเคราะห์ การอาชีพ ฯลฯ

3.2.5) ให้คำปรึกษาและประสานงานให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการจากหน่วยงานทุกภาคส่วนที่ให้บริการ จัดนิทรรศการผลงานทางวิชาการ (Symposium) เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

3.3) จัดทำ สนับสนุนการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ และสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ในพื้นที่ที่หน่วยบริการตั้งอยู่

3.4) ให้คำปรึกษาและสาธิตเทคนิควิธีการสอน การใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอน สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท

3.5) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท โดยจัดกิจกรรมสนับสนุนการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เช่น ประกวดสื่อต้นแบบ อบรมวิธีผลิตสื่อวีดิทัศน์การใช้สื่อ เป็นต้น

4) จัดระบบช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ (Transition Services)

ประสานเครือข่าย ในการบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Transitional Services) โดยคำนึงถึงความต้องการของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม ช่วงระยะเวลา ในสภาพแวดล้อมหนึ่งไปสู่สภาพแวดล้อมหนึ่ง มีแนวการปฏิบัติ ดังนี้

4.1) สสำรวจ จัดทำและจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานผู้ปฏิบัติงานและผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทั้งด้านการศึกษา การแพทย์ การสังคมสงเคราะห์ และการอาชีพ

4.2) ประสานการเชื่อมต่อเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อไปรับบริการ เช่น วินิจฉัยหรือฟื้นฟูทางการแพทย์ ฟิสิกอาชีพ เป็นต้น

4.3) ประเมินความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ความต้องการจำเป็นของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ/ครอบครัว โดยการมีส่วนร่วมของนักสหวิชาชีพ เช่น จากสถานศึกษาหนึ่งไปอีกสถานศึกษาหนึ่ง จากบ้านไปสู่สถานศึกษา/โรงพยาบาล/สถานประกอบการ อื่น ๆ เพื่อให้ช่วงเชื่อมต่อของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีข้อจำกัดน้อยที่สุด ได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพมากที่สุด

4.4) ประสานงานเพื่อดำเนินการช่วงเชื่อมต่อเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไปสู่สภาพแวดล้อมอื่นตามความเหมาะสม เช่น วินิจฉัยหรือฟื้นฟูทางการแพทย์ ฝึกอาชีพ เป็นต้น พร้อมติดตามผล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมต่อไป

5) ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนด้วยกระบวนการศึกษา

5.1) เสริมสร้างเจตคติ ความตระหนัก ในเรื่องการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโดยครอบครัวและชุมชน มีแนวการปฏิบัติ ดังนี้

5.1.1) รวบรวมและจัดทำเอกสารความรู้สำหรับ การฝึกอบรมการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโดยครอบครัวและชุมชนเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

5.1.2) ให้ความรู้ครอบครัวและชุมชน

5.1.3) เป็นสถานที่ศึกษาดูงานด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโดยครอบครัวและชุมชน

5.2) ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัวและชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษด้วยกระบวนการทางการศึกษา มีแนวการปฏิบัติ ดังนี้

5.2.1) ประสานการจัดทำแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

5.2.2) จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว

5.2.3) นิเทศ ติดตาม แนะนำ และให้คำปรึกษาการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของครอบครัว และชุมชน

5.2.4) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของครอบครัว และชุมชน

6) เป็นศูนย์รวมข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ

6.1) จัดทำฐานข้อมูลและระบบเครือข่ายด้านการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

6.1.1) รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูล สถิติ สารสนเทศ เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ นโยบาย มติ ครม. ทะเบียนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แหล่งเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานที่ให้บริการสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในพื้นที่ เป็นต้น

6.1.2) พัฒนาศูนย์ข้อมูลและระบบสารสนเทศ ให้เชื่อมโยง และแลกเปลี่ยน ข้อมูลกับองค์กรเครือข่าย

6.1.3) ประสานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูล กับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างเจตคติและความตระหนักร่วมในการพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

7) จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและประสานงานโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ

7.1) ส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวการปฏิบัติ ดังนี้

7.1.1) ส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ

7.1.2) ติดตาม ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ

8) ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

สุจิตรา ชวงโชติ (2556) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ยังมีปัญหาโดยรวมคือ ขาดระบบบริหาร จัดการด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการที่ชัดเจน มีลักษณะการทำงานแบบพึ่งพาอาศัยกันครูมีภาระงานมากผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนน้อยเนื่องจาก มีเวลาว่างไม่ตรงกันและผู้ปกครองมีการย้ายที่อยู่บ่อย รวมถึงมีปัญหาเรื่องการเลี้ยงดูสำหรับแนวทางในการพัฒนา คือโรงเรียนควรมีแผนการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการประชุมชี้แจงให้ครู และผู้ปกครองมีความเข้าใจตรงกัน นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตามผลพร้อมทั้งรายงานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

สมภพ สุขพัฒนานรากุล (2556) ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในราย ด้านมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก เพราะทุกโรงเรียนได้มีการดำเนินการ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างดีโดยเฉพาะด้านปัจจัยเบื้องต้นโรงเรียนตระหนักถึงปัญหา ที่เกิดจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ 31 ในระดับมากเพราะการดำเนินงาน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการอย่างมีขั้นตอน และเครื่องมือการทำงานอย่างชัดเจน รวมถึงได้รับการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายจึงส่งผลให้ การดำเนินการเป็นไปด้วยดี

จิรัฐพร จีนสายใจ (2557) ได้ศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โสตศึกษาจังหวัด นครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัด นครปฐมโดยภาพ รวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสต ศึกษาจังหวัดนครปฐม มีความเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ พัฒนาและปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดนครปฐมในภาพรวมโรงเรียน ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีแผนกิจกรรม หรือโครงการที่ เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ให้เป็น ปัจจุบันควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการ ดำเนินงานและการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเป็น การส่งเสริมและต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนโดยเฉพาะครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา ซึ่งการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยปทุมธานีผู้บริหารได้ให้ความสำคัญ กับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการ กำหนดนโยบายการควบคุมดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็น ระบบและมีการนิเทศติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

การุณ เติชชู (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน พรวัววิทยาคม อำเภอพรวัว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมและราย ด้านอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริม นักเรียนมีการเปิดโอกาส ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อระเบียบต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม ด้าน การป้องกันและแก้ไขปัญหามีการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนน้อย ซึ่งแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนมีการปรับแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมและสามารถใช้ได้จริง และ ด้านการ

ป้องกันและแก้ไข คือมีการจัดกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจและมี ส่วนร่วมในการช่วยเหลือกันและจัด อบรมให้ความรู้แก่นักเรียนตามระดับชั้นในเรื่องการช่วยเหลือนักเรียน

ปราณี เตยอ่อน (2558) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียน วัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียน วัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย คือการส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนและการส่งต่อ และแนวทางการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัด เจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) มีแนวทาง อาทิเช่น ด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนควรจัดอบรมให้ครูและ บุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อการส่งต่อ นักเรียนและชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียนได้ทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียน การส่งต่อนักเรียน ครูประจำชั้นควรศึกษา ค้นคว้าแบบคัดกรองนักเรียน และโรงเรียนต้อง พัฒนาโปรแกรมการประเมินพฤติกรรมนักเรียนให้มีความ สมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น การรู้จักนักเรียน 32 เป็นรายบุคคล ควรติดตามการย้ายเข้าย้ายออกของ นักเรียนสม่ำเสมอและทำสำเนาหลักฐานข้อมูล นักเรียนไว้ ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โรงเรียน ควรให้ความสำคัญกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา และควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและ นักเรียนให้มากขึ้น การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูที่ ปรึกษาและคณะทำงานมีความรู้ความเข้าใจในระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี คณะทำงานทุก คนตระหนักและเชื่อว่าการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนจะช่วยพัฒนางานฝ่ายปกครองได้เป็นอย่างดี หากแต่พบว่าควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและให้จัดงานนี้เป็นส่วนหนึ่งในงานสำคัญที่ โรงเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

พรพัฒน์ ภักดีโพธิ์ (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยรวมมีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนก ตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและราย ด้านไม่แตกต่างกัน

ศศิภิตติยา เทพเสนา และ ปองสิน วิเศษศิริ (2558) การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง ประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับเด็กต่างด้าว โรงเรียนต้นแบบคนพลัดถิ่น สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและ

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับเด็กต่างด้าว โรงเรียนต้นแบบคนพลัดถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร กรอบการวิจัยที่ใช้คือ องค์ประกอบแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) คัดกรองนักเรียน 3) ส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน 4) ป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนต้นแบบคนพลัดถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน : สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาเด็กนักเรียน รองลงมาคือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีสภาพปัจจุบันต่ำที่สุดและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการส่งต่อ สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาเด็กนักเรียน รองลงมาคือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุดคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการส่งต่อ

วราวุฒิ เหล่าจินดา (2559) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษาพบว่า สภาพ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสภาพการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือเด็กนักเรียนนั้น ผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจในการส่งต่อและครูยังก็มีภาระงานสอนมากจึง ปฏิบัติงานในระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนมีปัญหาในระดับหนึ่งที่ไม่มากและยังขาดการให้ความร่วมมือกันในการส่งต่อกับหน่วยงาน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพร้อมกัน และรวมทั้งระบบการส่ง ต่อเด็กนักเรียนที่มีปัญหา จึงควรได้รับความร่วมมือในการส่งต่อจากหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น พร้อมทั้งให้ ความรู้ต่อผู้ปกครองและครู เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนให้มากขึ้น

อัจฉรี พูลเพิ่ม (2546) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนโรงเรียน กันทรารมณ ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ เด็กนักเรียน ช่วย

ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาให้ดีขึ้นแต่ยังมีประเด็นที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาเพื่อ
 เดิมต่อไปอีก ได้แก่ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการเสพยาเสพติดของ นักเรียนที่ยังไม่หมดสิ้นไปทันที

ยุภาวรรณ ปรีตรวา (2559) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงาน
 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาสรรค์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
 พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหารองลงมาคือ ด้าน
 การส่งต่อ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

จิตาภา มาประดิษฐ์ (2560) ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียน
 ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า
 1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีระดับความ
 คิดเห็นมากที่สุดคือ ปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านที่ มีระดับความคิดเห็น
 น้อยที่สุดคือ การคัดกรองนักเรียน 2) การเปรียบเทียบความเห็นเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับระบบ
 ดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการบริหาร และระดับการศึกษาที่ต่างกัน
 พบว่า ไม่มีความแตกต่างปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารใน
 โรงเรียนในภาพรวมพบว่า ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ส่วนข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแล
 ช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนในภาพรวม ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการประชุม
 ผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียนอย่างน้อยภาค เรียนละ 2 ครั้ง

สุธิตา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนชะอำ
 คุณหญิงเนื่องบุรี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนชะอำ
 คุณหญิงเนื่องบุรี และ 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ประชากรในการวิจัยคือ ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาใน
 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้า
 กลุ่มสาระครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวนทั้งสิ้น 60 คน เครื่องมือที่ใช้ใน 33 การวิจัยเป็นแบบสอบถาม
 เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลข
 คณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแล
 ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
 เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่การ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง

นักเรียน การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริม และพัฒนานักเรียน 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีมีแนวทาง เช่น ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโรงเรียนควรมีการพัฒนาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อย และการพัฒนาปรับปรุงตนเอง ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ด้านการส่งต่อ โรงเรียนควรมีการชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียนทราบถึง เหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียนเป็นต้น

วิไล รัตนทิพย์และ ชัยยุทธ ศิริสุทธ (2562) ศึกษากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม จำนวน 234 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารและครู รวมจำนวนทั้งสิ้น 468 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามและแบบประเมินกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยค่าดัชนี PNI Modified สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ 9 กลยุทธ์ 44 มาตรการ 58 ตัวชี้วัด ประเด็นกลยุทธ์มีดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล กลยุทธ์ที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขกลไกการวางแผนจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาทักษะกระบวนการร่วมผสมผสานเครือข่ายติดตามนักเรียน กลยุทธ์ที่ 5 สนับสนุนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนกลยุทธ์ที่ 6 เสริมสร้างทักษะบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน กลยุทธ์ที่ 7 การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลยุทธ์ที่ 8 รณรงค์และส่งเสริมการติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 9 กำหนดนโยบายขยายขีดความสามารถการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ และการประเมิน ตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสมความเป็นไปได้สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้จริงจนประสบความสำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด

กรดา มลิลลา (2564) ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการ บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหาร ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับการบริหารระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เป็นการวิจัยแบบการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 327 คน โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 มีค่าความเชื่อมั่น .972 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้ T-Test ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดย ภาพรวมอยู่ระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ต่อสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการทำงานและประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรมีการ วางแผน ปฏิบัติงานและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน จัดเก็บเอกสารการปฏิบัติงานมีการประชุมทุกฝ่ายอย่างสม่ำเสมอเพื่อหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ครูศึกษาแนวทางเกณฑ์วิธีการคัดกรอง เพื่อคัดแยกนักเรียนออกเป็นกลุ่มได้ถูกต้อง และมีการประสานงานดีที่ระหว่างหน่วยงานภาครัฐมีการสนับสนุนนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านสมองและทุกด้าน

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Fertman, Tarasevich and Hepler (2003 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ได้ทำการวิเคราะห์หรือร่อยข้อมูลผลลัพธ์ของโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรัฐเพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติและการวิจัยดังนี้ โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นโปรแกรมพื้นฐานสำหรับโรงเรียนในรัฐเพนซิลเวเนียและในทุกรัฐของประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านพฤติกรรม การดูแลสุขภาพ และช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถอธิบายและเชื่อมโยงนักเรียนกับการให้บริการดูแลพฤติกรรมด้านสุขภาพต่าง ๆ 1 ทั้งในโรงเรียนและชุมชน โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ความสนใจในอุปสรรคต่าง ๆ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาสังคม อารมณ์ หรือ สุขภาพจิต โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นโปรแกรมหนึ่งที่เฟิร์ตแมนและคณะกล่าวถึงคือ โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบของมาโซนิค (Masonic Model Student Assistance Program) เริ่มต้นในรัฐเพนซิลเวเนีย เมื่อปี ค.ศ. 1984 ได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน การเข้าชั้นเรียน สุขภาพ และพฤติกรรม เป็นต้น ทีมคณะทำงานหลักของโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบของมาโซนิค ต้องผ่านการฝึกอบรมโดยเฉพาะในเรื่องการจัดการกับการใช้สารเสพติดและการติดสารเสพติด การซึมเศร้า การฆ่าตัวตาย และการทำรุนแรงในโรงเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) 1 ใน 4 ของเยาวชนอเมริกันมีลักษณะแปราะบางในระดับมากที่สุด และอีก 1 ใน 4 มีลักษณะ ปราระบางต่อผลที่ตามมาทางลบในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางสังคมและทางสุขภาพที่หลากหลาย ครอบครัวและเยาวชนมีปัญหาความยากจน ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามลำพัง เยาวชนมีความต้องการที่จะใช้บริการช่วยเหลือเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านสุขภาพ 2) โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งที่จะจัดการกับอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่เข้าไปข้องเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านสังคมและพฤติกรรมด้านสุขภาพที่มีความเสี่ยงสูง โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถเชื่อมโยงเด็กและครอบครัวกับระบบการดูแลสุขภาพพฤติกรรมด้านสุขภาพ และจัดเตรียมกลไกสำหรับโรงเรียน ชุมชน ครอบครัว และเยาวชนที่จะทำงานร่วมกันเพื่อกำจัดอุปสรรคที่มีต่อการเรียนรู้ และทำให้นักเรียน 9 ใน 10 คน ที่ถูกส่งต่อ ได้รับการดูแลจากโปรแกรมและการให้บริการของโรงเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ที่ได้รับการแนะนำได้มากที่สุดและทำได้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลดีต่อนักเรียนอย่างเห็นได้ชัด คือ

1) โดยภาพรวมซึ่งปรากฏในรายงานระดับชาติ พบว่า สัดส่วนของนักเรียนที่ได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยผ่านโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีมากกว่าจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการ

การดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านสุขภาพที่ไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลือผ่านโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) นักเรียนที่ถูกส่งต่อไปยังโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนดีขึ้น มีการพัฒนาด้านการเรียนดีขึ้นและเรียนจบตามหลักสูตร และปัญหาทางวินัยลดลง หลังจากได้รับการส่งต่อและการช่วยเหลือโดยโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจะเห็นได้จากนักเรียน 2 ใน 3 คน มีพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักเรียนประมาณ 7 ใน 10 คน ที่ถูกส่งต่อมีการพัฒนาด้านการเรียนดีขึ้น และเรียนจบตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนักเรียน 2 ใน 3 คน ที่ถูกส่งต่อ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางบวก และลดปัญหาการถูกสั่งพักการเรียน

3) พบความสัมพันธ์ในระดับสูง ระหว่างการใช้สารเสพติดของนักเรียนลดลงกับการที่โรงเรียนมีทีมคณะทำงานโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อรับการประเมิน สามารถเข้าถึงบริการบางบริการได้ ถึงแม้อาจไม่ใช่ครบทุกบริการที่แนะนำไป

Kosse (2007) ได้ศึกษาความสมบูรณ์ในการติดตามประเมินผลดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ผลคะแนนเฉลี่ยด้านความสมบูรณ์ในภาพรวมขององค์ประกอบทั้ง 8 ด้านเปิดเผยให้เห็นว่า กระบวนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสมบูรณ์ในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์ผลในส่วนของผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน พบว่า การดำเนินงานของคณะทำงานด้านดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลกระทบในด้านบวกต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนกล่าวคือ ความสมบูรณ์ของกระบวนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 23 ของความแปรปรวนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงในด้านบวกระหว่างความสมบูรณ์ด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งยังพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและการจัดอันดับความสำคัญให้กับองค์ประกอบด้านการแก้ปัญหาในการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ด้าน จากองค์ประกอบที่มีทั้งหมด 8 ด้าน

Williams (2008) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การศึกษาการบริหารจัดการองค์กรและการรับรู้ด้านทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างส่วนเชื่อมต่อกับเรื่องสุขภาพของเยาวชน การวิจัยเชิงบรรยายแบบกรณีศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพื่ออธิบายความแตกต่างของแต่ละโมเดลที่ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเพื่อสำรวจว่าโครงสร้างด้านการบริหารจัดการองค์กรแบบที่ขาดหายไป วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในส่วน

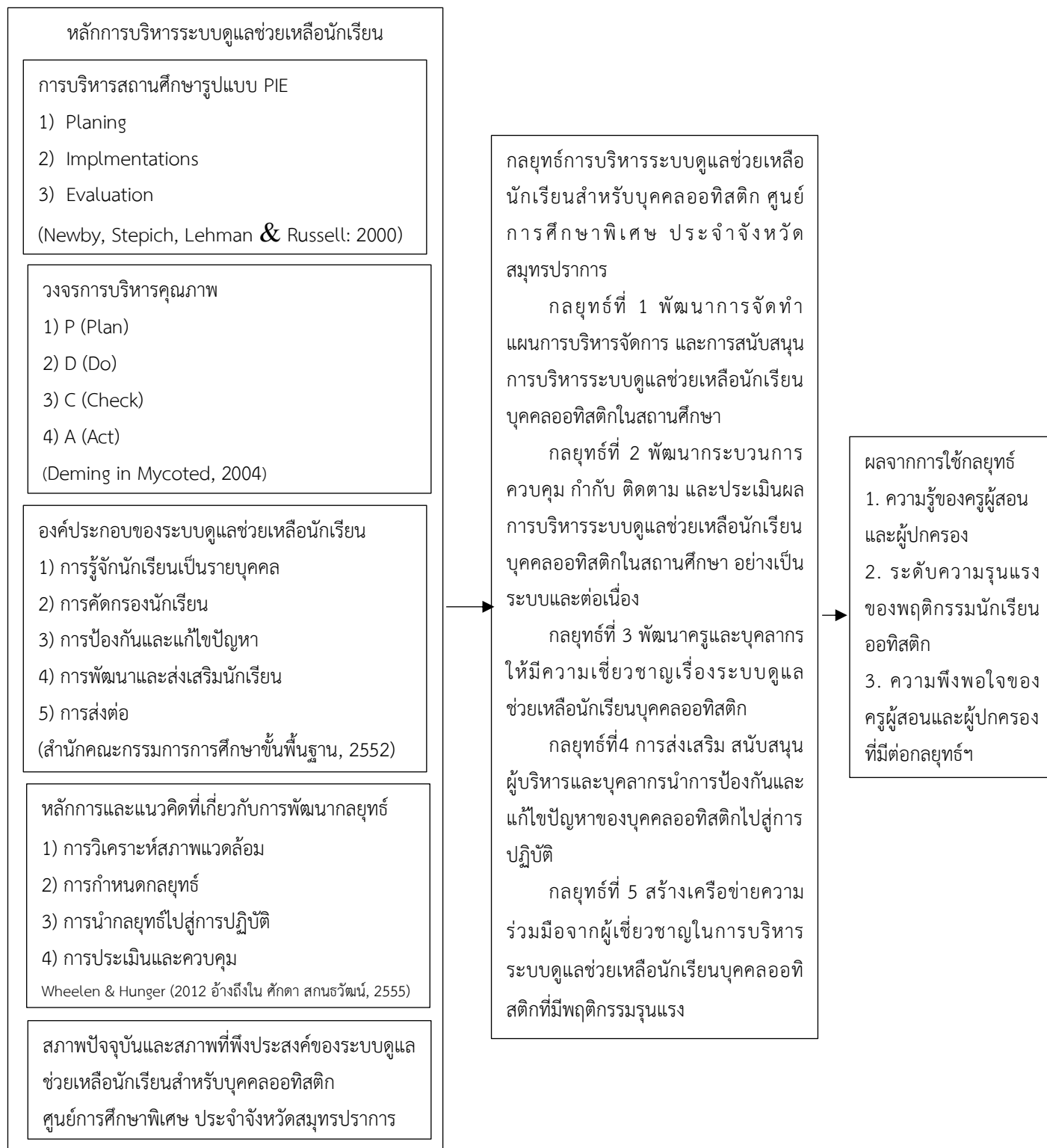
งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานโรงเรียนจากภายนอก จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้กลยุทธ์แบบเน้นกรณีศึกษาในการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในหลาย ๆ กรณี ผลการวิจัยพบว่ามีความแตกต่างกันในพฤติกรรมด้านการเชื่อมต่อองค์ประกอบย่อยในแต่ละโมเดล และพบว่าความแตกต่างนี้มีความเด่นชัดที่สุดในการบริหารกระบวนการด้านการติดตามผลและยังมีผลกระทบต่อนักเรียนที่รับบริการจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอีกด้วย

Biddle (2009) ได้ศึกษาการศึกษาผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับเรียนกลุ่มเสี่ยงฆ่าตัวตายผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ชอบและเข้าร่วมในระบบดูแลช่วยนักเรียนเป็นผลเนื่องมาจากการมีความคิดฆ่าตัวตาย การแสดงท่าทางหรือพยายามที่จะละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ลดลง รวมทั้งระดับการถูกสั่งพักการเรียนทดลอง อย่างไรก็ตาม จากการรายงานของนักเรียนที่ชอบและเข้าร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาการคิดฆ่าตัวตายและปัญหาอื่น 1 ทำให้สามารถทำนายรูปแบบการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง เช่น พบว่าบางครั้งนักเรียนเหล่านี้ก็อาจจะใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์เพื่อการรักษาตนเองก็ได้และพบว่า รูปแบบการบริการที่มีค่านัยสำคัญทางด้านสถิติสูงสุดในการทำนายผลการลดระดับการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดรวมทั้งการลดระดับการถูกสั่งพักการเรียนสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงคิดฆ่าตัวตาย คือส่วนที่ได้รับการประเมินโดยหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ทำการจัดหายาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ไว้ใช้ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายนอกจากนี้ยังพบว่าการวางระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ในโรงเรียนอื่น ๆ เช่นโรงเรียนสำหรับเยาวชนที่มีปัญหาด้านการผิดวินัย และการบริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของชุมชน มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการลดระดับการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ในโรงเรียน และพบว่า การรักษาผู้ป่วยนอกที่มีอาการติดยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์คือตัวทำนายผลด้านการสนับสนุนระดับการเลื่อนชั้นเรียนหรือการจบการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับนักเรียนเหล่านั้น

สรุปได้ว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนาเด็ก 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน ซึ่งเป็นการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ส่งเสริม ป้องกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนาเด็ก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดูแลตนเองได้โดยมีการวางแผนการ

ดำเนินงาน มีกระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล มีข้อมูลสารสนเทศใช้ในการเป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

8. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยทำการศึกษาดังแต่เดือนธันวาคม 2563 ถึงเดือนมีนาคม 2565 โดยแบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็น ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ระยะที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์และระยะของการวิจัยแต่ละขั้นตอนรายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการวิจัย	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	วิธีดำเนินการ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	ระยะที่ 1 ศึกษาภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	ครูผู้สอนนักเรียน ออทิสติก จำนวน 18 คน	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	สัมภาษณ์	วิเคราะห์เนื้อหา	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้	คณะกรรมการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 9 คน	ประเด็นการสนทนากลุ่ม	สนทนากลุ่มตามประเด็นการสนทนาและวิเคราะห์เอกสาร	วิเคราะห์เนื้อหา	ร่างกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก ครั้งที่ 1
	ขั้นที่ 1 จัดทำร่างกลยุทธ์ฯ โดยใช้เทคนิค SWOT	เอกสารที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ				
	ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ฯ	ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน	ประเด็นการสนทนากลุ่ม	สนทนากลุ่มพิจารณาประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ฯ	วิเคราะห์เนื้อหา	กลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก ครั้งที่ 2

ตารางที่ 9 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการวิจัย	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	วิธีดำเนินการ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)	ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ (ต่อ)	- ครูผู้สอนนักเรียน ออทิสติก จำนวน 18 คน - ผู้ปกครอง นักเรียนออทิสติก จำนวน 18 คน - นักเรียนออทิสติก จำนวน 18 คน	1. โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลพฤติกรรมนักเรียน	1. ดำเนินงานตามโครงการฯ 2. ทดสอบความรู้ของครูและผู้ปกครอง 3. ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการดำเนินโครงการ	สถิติพื้นฐาน	- ผลการดำเนินโครงการตามกลยุทธ์ - ผลการสอบความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนและผู้ปกครองเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน - ผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการ	ระยะที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	- ครูผู้สอนนักเรียน ออทิสติก จำนวน 18 คน - ผู้ปกครอง นักเรียนออทิสติก จำนวน 18 คน - นักเรียนออทิสติก จำนวน 18 คน	แบบสอบถามความพึงพอใจ	สอบถาม	สถิติพื้นฐาน	ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก

รายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะ มีดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัยดำเนินการในระยะที่ 1 ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

ครูผู้สอนจำนวน 18 คน ซึ่งได้มาโดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการมาไม่น้อยกว่า 2 ปี และปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนบุคคลออทิสติก ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวข้องกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก

2) วิเคราะห์ประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับบุคคลออทิสติกเพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์

3) ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 5 ด้าน 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

4) นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คนพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาแล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างประเด็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์หรือข้อมูลที่ต้องการ ในขั้นตอนนี้ ได้ประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้องแบบ IOC จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม โดย

ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยการวิเคราะห์ค่า Item Objective Congruence Index (IOC) ของแบบสัมภาษณ์เป็นรายข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00

6) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือเชิญถึงครูผู้สอน ทั้ง 18 คน เพื่อเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม พร้อมแนบประเด็นการสนทนากลุ่มไปกับหนังสือเชิญ พร้อมขอคำยืนยันในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มอีกครั้ง ดำเนินการจัดสนทนากลุ่มสำหรับครู ในวันที่ 11 มกราคม 2565 ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยการจัดสนทนากลุ่มครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ครูทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารจัดการการเรียนรู้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบการพรรณนา

ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ในระยะที่ 2 เป็นการพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้เทคนิค SWOT

1. กลุ่มเป้าหมาย

คณะกรรมการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเด็นการสนทนากลุ่มในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อพิจารณาประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ฯ

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ประเด็นการสนทนากลุ่ม เรื่อง จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างประเด็นการสนทนากลุ่ม

2) นำข้อมูลที่ได้มาสร้างประเด็นการสนทนากลุ่มเรื่องจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

3) นำประเด็นการสนทนากลุ่มเรื่องจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไขแบบประเมินให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไขประเด็นการสนทนากลุ่มให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องวัตถุประสงค์ได้ตรงตามเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจข้อคำถามสอดคล้องวัตถุประสงค์ได้ตรงตามเนื้อหา

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องไม่สามารถวัตถุประสงค์ได้ตรงตามเนื้อหา

5) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและวัตถุประสงค์ (Index of item – Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งหากค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

จึงจะถือว่าประเด็นการสนทนากลุ่มฉบับนั้น มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยการประสานงานกับคณะกรรมการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 9 คน นัดเรื่องวันเวลาในการจัดทำกรสนทนากลุ่มแลกเปลี่ยนข้อในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรคในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ แล้วนำมาทำการวิเคราะห์และจัดลำดับเนื้อหาพร้อมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการครั้งที่ 1

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยโดยการนำผลของการสนทนากลุ่มจากคณะกรรมการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 9 คน มาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ความเชื่อถือได้ ตรวจสอบและจัดหมวดหมู่แยกประเภทเพื่อนำไปปรับปรุงร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ และศึกษาผลการดำเนินโครงการตามกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 7 คน ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาโทบริหารการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนเฉพาะความพิการ 5 ปีขึ้นไป โดยเป็นผู้บริหารสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 คน

2) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาเอกขึ้นไป มีตำแหน่งทางวิชาการอาจารย์ขึ้นไป มีประสบการณ์สอนในสาขาการแพทย์หรือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือการวิจัยและพัฒนาในสถาบันอุดมศึกษา อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

3) ศึกษานิเทศก์ มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาเอก วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีผลงานด้านการจัดการเรียนการสอนหรือการวิจัยและพัฒนา มีประสบการณ์การทำงานในจังหวัดสมุทรปราการ อย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเด็นในการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ประเด็นการสนทนากลุ่ม เรื่อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างประเด็นการสนทนากลุ่ม

2) นำข้อมูลที่ได้มาสร้างประเด็นการสนทนากลุ่มเรื่องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

3) นำประเด็นการสนทนากลุ่มเรื่องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไขแบบประเมินให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไขประเด็นการสนทนากลุ่มให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องวัดได้ตรงตามเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจข้อคำถามสอดคล้องวัดได้ตรงตามเนื้อหา

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องไม่สามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหา

5) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและวัตถุประสงค์ (Index of item – Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งหากค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

จึงจะถือว่าประเด็นการสนทนากลุ่มฉบับนั้น มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ร่างที่ 1 เข้าที่ประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

2) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จนได้เป็นกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการร่าง 2

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยโดยการนำผลของการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ความเชื่อถือได้ ตรวจสอบและจัดหมวดหมู่แยกประเภทเพื่อนำไปปรับปรุงร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ และศึกษาผลการดำเนินโครงการตามกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยแบ่งเป็นผลการพัฒนาความรู้ของครู ผลการพัฒนาความรู้ของผู้ปกครอง และผลการลดลงของพฤติกรรมนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการพบหมอรามา

ขั้นที่ 3 ศึกษาผลการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน กลุ่มละ 18 คน รวมจำนวนทั้งหมด 54 คน โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์การเลือกกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1) ครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า 2 ปี และปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนบุคคลออทิสติก ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คน

2) ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก ที่รับบริการ ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564 และยินยอมให้ข้อมูล จำนวน 18 คน

3) นักเรียนออทิสติก ที่รับบริการ ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564 ซึ่งผู้ปกครองยินยอมให้ข้อมูล จำนวน 18 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2) โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 3) แบบทดสอบความรู้
- 4) แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) จัดทำโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1) จัดทำร่างโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้แบบเสนอโครงการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เสนอต่อผู้บริหาร

1.2) ปรับปรุงแก้ไขโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามคำแนะนำของคณะผู้บริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

1.3) เสนอโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อขออนุมัติจากคณะบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ อีกครั้ง

2) จัดทำแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรมส่งเสริมความรู้ครูและผู้ปกครอง ดังนี้

2.1) สร้างข้อคำถามและข้อคำตอบของข้อสอบ โดยข้อสอบก่อนและหลังอบรม
โครงการฯ สำหรับครูผู้สอน มีจำนวนอย่างละ 20 ข้อ ส่วนข้อสอบก่อนและหลังอบรมโครงการฯ
สำหรับผู้ปกครอง มีจำนวนอย่างละ 10 ข้อ

2.2) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องวัดได้ตรงตามเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจข้อคำถามสอดคล้องวัดได้ตรงตามเนื้อหา

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องไม่สามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหา

2.3) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและ
วัตถุประสงค์ (Index of item – Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งหากค่า
IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จึงจะถือว่าประเด็นการสนทนากลุ่มฉบับนั้น มีความเหมาะสมที่จะ
นำไปใช้

3) จัดทำแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมก่อนและหลัง
การเข้าร่วมโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและโครงการ
พัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แบบประเมินพฤติกรรม
นักเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาผลการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยคณะผู้ช่วยผู้วิจัยที่เป็นบุคลากรผู้รับผิดชอบงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ และ
ดำเนินการติดตามผลการดำเนินโครงการ ทั้งหมด 2 โครงการดังนี้

1) โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่

1.1) กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่
ครู

1.2) กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ให้แก่ผู้ปกครอง

1.3) กิจกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 กระบวนการ
อย่างมีประสิทธิภาพ

2) โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ประกอบด้วย 1 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพบทีมเวชศาสตร์ฟื้นฟูโรงพยาบาลรามาริบัติ

ทั้งนี้ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการทั้ง 2 โครงการนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลความรู้ความเข้าใจ
ของครูและผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก โดยใช้แบบทดสอบ และเก็บข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนโดย
ใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ

เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลของข้อมูลการทำกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ไปใช้ และศึกษาผลการดำเนินโครงการตามกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยแบ่งเป็นผลการพัฒนาความรู้ของครู ผลการพัฒนาความรู้ของผู้ปกครอง และผลของพฤติกรรมนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระยะที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ครูผู้สอนและผู้ปกครอง รวมจำนวนทั้งหมด 36 คน โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1) ครูผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการมาไม่น้อยกว่า 2 ปี และปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนบุคคลออทิสติก ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คน

2) ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก ที่รับบริการ ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2564 และยินยอมเป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัย จำนวน 18 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) แบบสอบถามความพึงพอใจของครู
- 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 2) ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert และตรวจความถูกต้อง สมบูรณ์ของแบบประเมินความพึงพอใจ

3) นำประเด็นแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน นำผลการ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

4) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและวัตถุประสงค์ (Index of item – Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งหากค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จึงจะถือว่าประเด็นการสนทนากลุ่มฉบับนั้น มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถามความพึงพอใจกับกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยัง ครูผู้สอนนักเรียนออทิสติก จำนวน 18 คน และผู้ปกครองนักเรียนออทิสติกจำนวน 18 คน รวม 36 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยกลุ่มตัวอย่างของครู ใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และในกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครอง ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ซึ่งการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเป็นข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ผลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสอนนักเรียนออทิสติก จำนวน 18 คน โดยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา มีรายละเอียด ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ที่	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	กลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นว่า ปัจจุบันครู ไม่มีแบบสอบถาม แบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคลที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งผู้ปกครองยังไม่ให้ข้อมูลที่ เป็นความจริง ครูไม่มีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล	กลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นว่า อยากให้จัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก จัดทำแบบคัดกรองนักเรียนที่มีพฤติกรรมรุนแรง มีการจัดอบรมส่งเสริมให้ความรู้สามารถดำเนินการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล คัดกรอง ประสานเครือข่ายในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนออทิสติกได้

ตารางที่ 10 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)

ที่	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
2	ด้านการคัดกรองนักเรียน	กลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นว่า ปัจจุบันปัญหาที่พบในด้านการคัดกรองคือ ครูใช้ประสบการณ์การทำงานของตัวเอง ในการคัดกรองนักเรียน ทำให้ได้ข้อมูลบางส่วน ไม่เพียงพอต่อการคัดกรอง อีกทั้งยังไม่มีแบบคัดกรองพฤติกรรมนักเรียนที่ชัดเจน และผู้ปกครองไม่ให้ความช่วยเหลือในการคัดกรองนักเรียน	กลุ่มเป้าหมายเห็นว่า อยากให้มีการดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์ การคัดกรองที่ถูกต้องและเหมาะสมกับบริบท เพื่อให้ครูมีเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีการเสนอให้จัดทำเป็นคู่มือการดำเนินงาน โดยใส่หลักเกณฑ์ในคู่มือนี้ด้วยเพื่อสะดวกต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล
3	ด้านการส่งเสริมนักเรียน	กลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นว่า ไม่มีกระบวนการ วิธีการดำเนินการส่งเสริมนักเรียน ครูไม่มีแนวทางส่งเสริมแก้ไข ปัญหาที่ชัดเจน ไม่มีเครือข่ายในการให้คำแนะนำจากทีมงานทางการแพทย์ เนื่องจากนักเรียนออทิสติกมีสภาวะรุนแรง	กลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นว่า อยากให้มีความชัดเจนในกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเครือข่ายส่งเสริมในการแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมทั้งภายใน และภายนอก
4	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	กลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นว่า ครูมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้น แต่ขาดการประสานงานกันระหว่างครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอข้อมูลมาใช้ประกอบการแก้ไข ปัญหา ขาดการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ต่อเนื่อง ขาดความต่อเนื่องของการให้คำปรึกษาร่วมกับผู้ปกครอง	กลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นว่า ควร มีแนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนที่หลากหลาย และมีแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและให้การช่วยเหลือนักเรียน
5	ด้านการส่งต่อนักเรียน	กลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นว่า ครูมีการส่งต่อนักเรียนในกรณีที่มีพฤติกรรมรุนแรง ที่เกินกว่าที่ครูจะแก้ไขได้ ไปยังทีมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อร่วมกันแก้ไขพฤติกรรมและประสานไปยังผู้ปกครองต่อไป	กลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นว่า เมื่อนักเรียนที่ถูกส่งต่อไปยังทีมงานทางการแพทย์ ร่วมกันแก้ไขปัญหาพฤติกรรมร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด และมีความต่อเนื่อง

**2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคล
ออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ**

ผลการจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์
การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้เทคนิค SWOT ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการ
บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 9 คน ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก
โดยใช้เทคนิค SWOT

ลำดับ	ปัจจัย/ องค์ประกอบ	ประเด็นเพื่อพิจารณา			
		จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1	บุคลากร	1. ครูมีความ รับผิดชอบ 2. ครูมีความคิด สร้างสรรค์ 3. ครูมีความเอาใจใส่ 4. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ในการส่งเสริมพัฒนา นักเรียนพิการ	1. ครูไม่มีแนวทางใน การคัดกรองเด็กออทิสติก 2. บุคลากรขาดความ เข้าใจในระบบการ ช่วยเหลือดูแลนักเรียน ด้านการปรับ พฤติกรรมความรุนแรง	บุคลากรมีความ พร้อมในการ เรียนรู้	-
2	การบริหาร จัดการ	1. การมอบหมายงาน ตามความสามารถ 2. มีโครงสร้างการ บริหารงานอย่างเป็น ระบบ	ไม่มีระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนออ- ทิสติกที่มีพฤติกรรม รุนแรง	-	-
4	การสร้าง เครือข่าย	อยู่ใกล้ โรงพยาบาล รามาริบดี	-	เคยประสานงาน กับผู้เชี่ยวชาญ ด้านการปรับ พฤติกรรมเด็ก ออทิสติก	-
5	ความร่วมมือ	ผู้ปกครองมีความเอา ใจใส่บุตรหลาน	-	-	ผู้ปกครองขาด ความร่วมมือใน การแก้ไข พฤติกรรม

การจัดทำกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการนำข้อมูลจากผลการจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก โดยใช้เทคนิค SWOT ที่นำมาเป็นข้อมูลในการประกอบการจัดทำวางแผนกลยุทธ์โดยคณะกรรมการบริการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 9 คน นำข้อมูลมาประกอบการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ มีรายละเอียดต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ คือมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกที่เข้มแข็ง นักเรียนบุคคลออทิสติกมีพฤติกรรมและพัฒนาการที่ดีขึ้นโดยการสร้างร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครอง

พันธกิจ

- 1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกให้สอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล
- 2) พัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก
- 3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรง
- 4) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการร่วมมือกับครูในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกในสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาการจัดทำแผนการบริหารจัดการ และการสนับสนุนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกในสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก

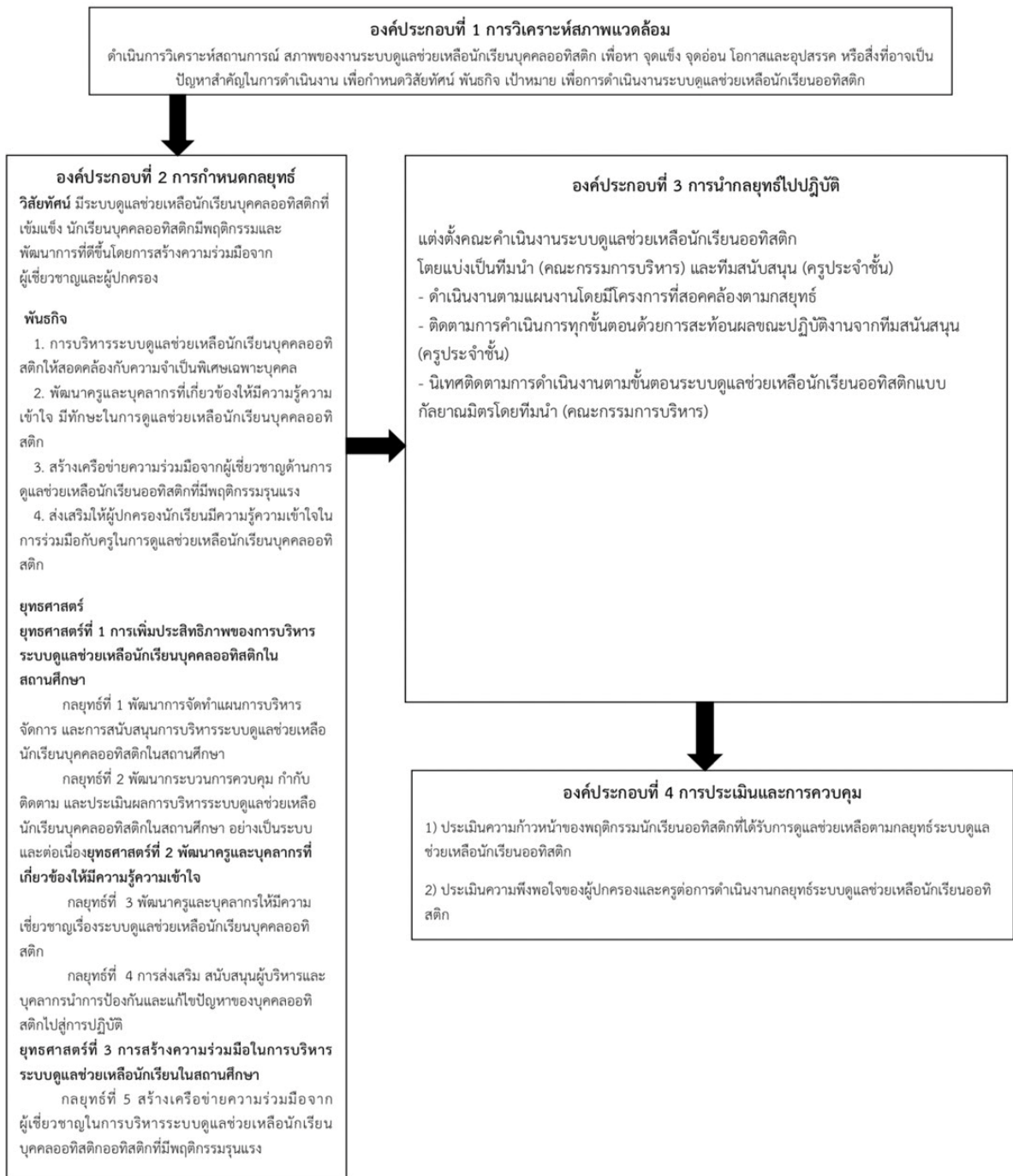
กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารและบุคลากรนำการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคลออทิสติกไปสู่การปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างร่วมมือในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรง

ผลการจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ (ร่างที่ 1)

ผู้วิจัยได้นำผลการจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก โดยใช้เทคนิค SWOT และการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และผลทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้ได้ร่างกลยุทธ์ ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ องค์ประกอบที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ องค์ประกอบที่ 4 การประเมินและการควบคุมดังแสดงในภาพที่ 3

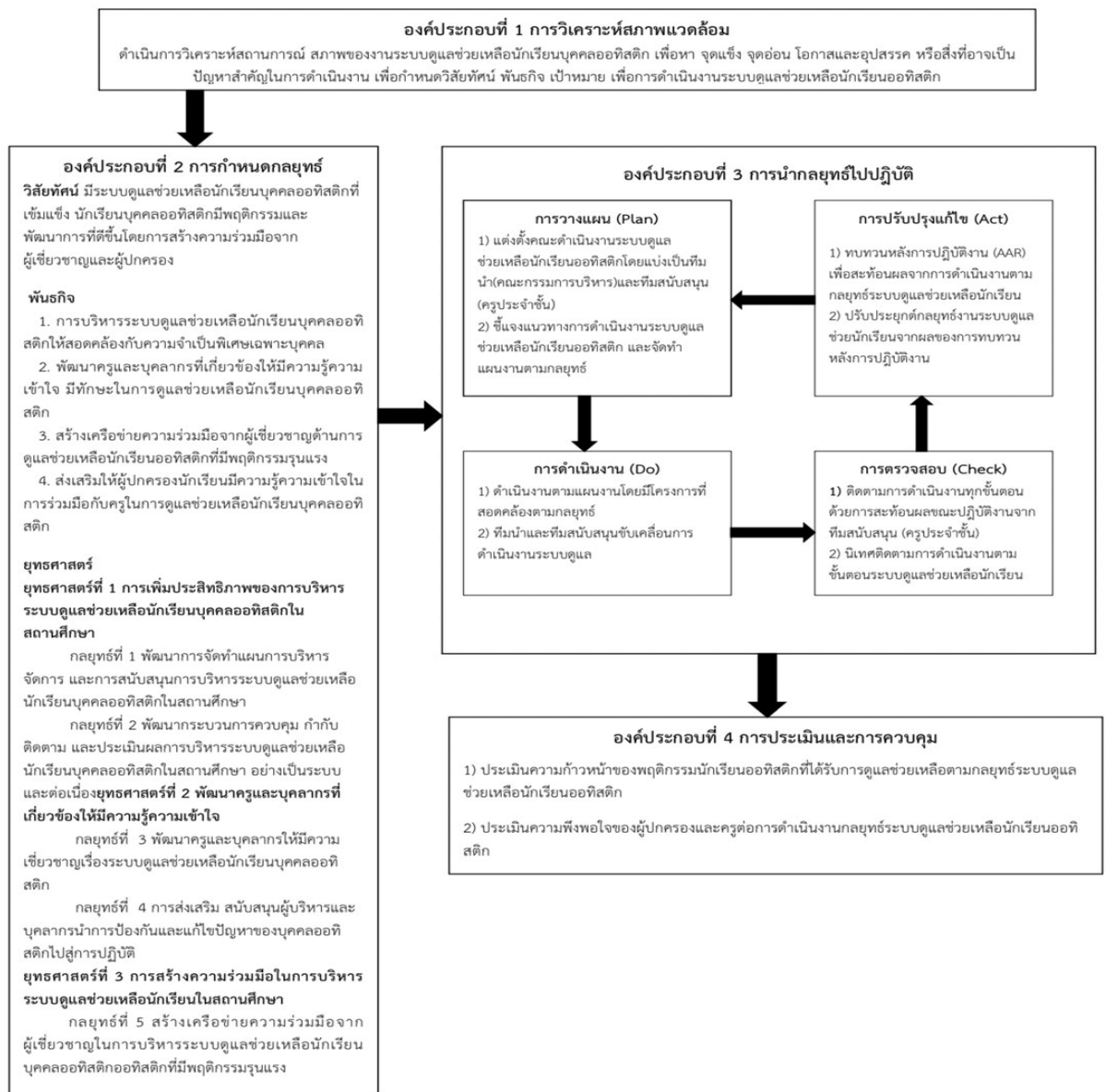

ภาพที่ 3 กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ (ร่างที่ 1)

ประเด็น	ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	- มีหลักการ แนวคิด ทฤษฎีรองรับ - ดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคล ออทิสติก เพื่อหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค หรือสิ่งทีอาจเป็นปัญหา สำคัญในการดำเนินงาน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เพื่อการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก
องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์	มีการกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
องค์ประกอบที่ 3 การนำกลยุทธ์ไป ปฏิบัติโดยการนำ วงจรบริหารงาน คุณภาพ PDCA มา ดำเนินการ	1. การวางแผน (Plan) - แต่งตั้งคณะดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติกโดยแบ่งเป็นทีม นำ (คณะกรรมการบริหาร) และทีมสนับสนุน (ครูประจำชั้น) - ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก และจัดทำ แผนงานตามกลยุทธ์ 2. การดำเนินงาน (Do) - ดำเนินงานตามแผนงานโดยมีโครงการที่สอดคล้องตามกลยุทธ์ - ทีมนำและทีมสนับสนุนขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแล 3. การปรับปรุงแก้ไข (Act) - ทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (AAR) เพื่อสะท้อนผลจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน - ปรับประยุกต์กลยุทธ์งานระบบดูแลช่วยนักเรียนจากผลของการทบทวนหลังการ ปฏิบัติงาน 4. การตรวจสอบ (Check) - ติดตามการดำเนินงานทุกขั้นตอนด้วยการสะท้อนผลขณะปฏิบัติงานจากทีม สนับสนุน (ครูประจำชั้น) - นิเทศติดตามการดำเนินงานตามขั้นตอนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
องค์ประกอบที่ 4 การประเมินและ การควบคุม	1) ประเมินความก้าวหน้าของพฤติกรรมนักเรียนออทิสติกที่ได้รับการดูแลช่วยเหลือ ตามกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูต่อการดำเนินงานกลยุทธ์ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก

จากตารางที่ 12 ผลการพิจารณาร่างกลยุทธ์ ฯ จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้
ดำเนินการปรับปรุงร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์
การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ คือ การปรับปรุง

องค์ประกอบที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยการนำ วงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA มาใช้ และเมื่อนำกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบการปรับปรุงแก้ไขแล้วผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนให้ความเห็นว่ากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

**ผลการนำกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการไปปฏิบัติ โดยมีโครงการรองรับทั้งหมด
2 โครงการ 4 กิจกรรม**

ตารางที่ 13 ผลการดำเนินโครงการตามกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ
บุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ที่	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	ผลการดำเนินการ		
			ผู้เข้าร่วมโครงการ	การบรรลุตัวชี้วัด	สำเร็จตามเป้าหมาย
1	โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1. กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	ครูผู้สอน 18 คน	ร้อยละ 80 ของครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	บรรลุตามวัตถุประสงค์
		2. กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ผู้ปกครอง	ผู้ปกครอง 18 คน	ร้อยละ 80 ของผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	บรรลุตามวัตถุประสงค์
		3. กิจกรรมกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน	ครูผู้สอน 18 คน	ร้อยละ 80 ของครูมีความเข้าใจต่อการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ร้อยละ 80 ของนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	บรรลุตามวัตถุประสงค์
2	โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1. กิจกรรมพบทีมเวชศาสตร์ฟื้นฟู โรงพยาบาล รามาธิบดี	นักเรียน 18 คน	ร้อยละ 80 ของนักเรียนบุคคลออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรง ได้รับการดูแลช่วยเหลือ ให้พฤติกรรมรุนแรงลดลง	บรรลุตามวัตถุประสงค์

จากตารางที่ 13 พบว่า ผลการดำเนินโครงการ ตามกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ มีผลการดำเนินการ สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ทุกโครงการ

ตารางที่ 14 ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอน ก่อนและหลังการอบรม

คนที่	ทดสอบก่อนอบรม (pre-test) (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)	ทดสอบหลังอบรม (post-test) (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)
1	9	18
2	8	17
3	7	17
4	10	19
5	11	19
6	13	18
7	18	20
8	12	19
9	7	18
10	8	17
11	9	18
12	10	19
13	11	28
14	9	19
15	10	17
16	11	18
17	9	19
18	8	19
μ	10.00	18.83
σ	2.59	2.46

จากตารางที่ 14 พบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอน ก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม โดย

มีค่าเฉลี่ยหลังการอบรมเท่ากับ 18.83 คะแนน และค่าเฉลี่ยก่อนการอบรมเท่ากับ 10.00 คะแนน แสดงว่าผลของการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู สามารถเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูได้เพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนานักเรียนตามกลยุทธ์

ตารางที่ 15 ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครอง ก่อนและหลังการอบรม

คนที่	ทดสอบก่อนอบรม (pre-test)	ทดสอบหลังอบรม (post-test)
	(คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	(คะแนนเต็ม 10 คะแนน)
1	3	9
2	2	8
3	4	7
4	3	9
5	2	9
6	5	8
7	3	7
8	2	10
9	3	9
10	2	8
11	2	10
12	3	10
13	4	9
14	5	8
15	3	9
16	2	10
17	3	9
18	2	9
μ	2.94	8.78
σ	1.00	0.94

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้ปกครองก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกันโดยค่าเฉลี่ยหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการ อบรม มีค่าเฉลี่ยหลังการอบรมเท่ากับ 8.78 และค่าเฉลี่ยก่อนการอบรมเท่ากับ 2.94 แสดงว่าผลของการ

ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ผู้ปกครอง สามารถ
 เพิ่มความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองได้ เพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนานักเรียนตามกลยุทธ์ต่อไป

ตารางที่ 16 ผลการประเมินระดับความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการกับทีมเวชศาสตร์
 ฟื้นฟูโรงพยาบาลรามารามิบัติ

คนที่	ความรุนแรงของพฤติกรรม (ก่อนเข้าโครงการ)	ความรุนแรงของพฤติกรรม (หลังเข้าโครงการ)
1	4	2
2	3	1
3	4	3
4	4	2
5	4	2
6	3	2
7	3	2
8	3	1
9	4	2
10	3	2
11	4	2
12	4	2
13	3	1
14	4	3
15	4	1
16	4	2
17	4	1
18	4	2
μ	3.67	1.83
σ	0.49	0.62

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการกับทีมเวช
 ศาสตร์ฟื้นฟูโรงพยาบาลรามารามิบัติ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยระดับความ
 รุนแรงหลังการเข้าร่วมโครงการต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับความรุนแรงก่อนเข้าร่วมโครงการโดยคะแนน
 เฉลี่ยหลังเข้าร่วมโครงการเท่ากับ 1.83 และค่าเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมโครงการเท่ากับ 3.67 แสดงว่า

ผลของการดำเนินโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมพบ
ทีมเวชศาสตร์ฟื้นฟูโรงพยาบาลรามารามิบัติ สามารถลดความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียนได้นำไปสู่
การวางแผนการพัฒนานักเรียนที่เหมาะสมต่อไป

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ บุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูจำนวน 18 คนต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
มีผลปรากฏดังตารางที่ 17-18

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของครูผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อมูลส่วนตัว	ครูผู้สอน	
	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	4	22.22
หญิง	14	77.78
รวม	18	100.00
ต่ำกว่า 30 ปี	3	16.67
30 - 40 ปี	9	50.00
41 - 50 ปี	5	27.78
มากกว่า 50 ปี	1	5.55
รวม	18	100.00
ปริญญาตรี	15	83.33
สูงกว่าปริญญาตรี	3	16.66
รวม	18	100.00

จากตาราง 17 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของครูผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่
มีต่อกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ครู ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78
มีอายุ 30 – 40 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 และมีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 15
คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

ตารางที่ 18 ระดับความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
		μ	σ	
1	การปฏิบัติงานตามแผนและแนวทางของกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนบุคคลออทิสติก	4.08	0.51	มาก
2	การดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างเป็นระบบ	4.11	0.85	มาก
3	การตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างละเอียด	4.50	0.69	มากที่สุด
4	การปรับปรุงแก้ไขข้อมูลพื้นฐานบางส่วนของนักเรียนให้ตรง กับความเป็นจริง	4.20	0.89	มาก
5	การวางแผนในประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยใช้ข้อมูล พื้นฐานของ นักเรียนเป็นตัวพิจารณา	4.25	0.85	มาก
6	การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน	4.40	0.82	มาก
7	การกำหนดแนวทาง ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียน มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น	4.30	0.92	มาก
8	การดำเนินการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนตาม แนวทางที่กำหนด	4.35	0.75	มาก
9	การป้องกันการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน	4.55	0.69	มากที่สุด
10	การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ในการส่งต่อที่ครบถ้วน	4.20	0.89	มาก
11	การให้ความรู้กับผู้ปกครองในการตอบแบบประเมิน พฤติกรรมนักเรียน	4.35	0.75	มาก
12	ความเข้าใจใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน	4.10	0.97	มาก

ตารางที่ 18 ระดับความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
		μ	σ	
13	ความเข้าใจในการพิจารณาผลการประเมินพฤติกรรม นักเรียนตามเกณฑ์	4.45	0.76	มาก
14	ความสามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน	4.35	0.75	มาก
15	สามารถให้คำปรึกษาในการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนแก่ ผู้ปกครอง	4.45	0.69	มาก
16	ความร่วมมือจากผู้ปกครองในด้านการประเมินพฤติกรรม ของนักเรียน	4.00	1.08	มาก
17	ความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดำเนินการแก้ไขปัญหา พฤติกรรมของนักเรียน	4.25	0.79	มาก
18	ความร่วมมือจากทีมแพทย์ในการกำหนดแนวทางการแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน	4.50	0.69	มากที่สุด
19	ความร่วมมือจากครูในการดำเนินการแก้ไขปัญหา พฤติกรรมของนักเรียน	4.50	0.69	มากที่สุด
20	ความร่วมมือจากผู้บริหารในการส่งเสริมสนับสนุนในการ แก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน	4.35	0.93	มาก
	โดยรวม	4.31	0.80	มาก

จากตารางที่ 18 ระดับความพึงพอใจของครูต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด พบว่า ความพึงพอใจในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31, \sigma = 0.80$) โดยความพึงพอใจสูงสุด คือ ความร่วมมือจากทีมแพทย์ ใน
การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50,$
 $\sigma = 0.69$), ความร่วมมือจากครูในการดำเนินการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก
ที่สุด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.69$), การตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียด
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.69$) และค่าเฉลี่ยความ พึงพอใจต่ำสุดคือ ความร่วมมือจาก
ผู้ปกครองในด้านการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, \sigma = 1.08$)

ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองจำนวน 18 คนที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ มีผลปรากฏดังตารางที่ 19-20

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของตัวแทนผู้ปกครองผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อมูลส่วนตัว	ผู้ปกครอง	
	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	6	22.22
หญิง	14	77.78
รวม	18	100.00
ต่ำกว่า 30 ปี	3	16.67
30 - 40 ปี	9	50.00
41 - 50 ปี	5	27.78
มากกว่า 50 ปี	1	5.55
รวม	18	100.00
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	50.00
ปริญญาตรี	6	33.34
สูงกว่าปริญญาตรี	3	16.66
รวม	18	100.00

จากตาราง 19 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของครูผู้ปกครองแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 มีอายุ 30 - 40 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 และมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตารางที่ 20 ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน สำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
		μ	σ	
1	ครูมีการปฏิบัติงานตามแผนและแนวทางของกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนบุคคลออทิสติกและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนบางขั้นตอน	4.22	0.52	มาก
2	ครูมีการเตรียมและจัดกระทำข้อมูลนักเรียนเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้	4.21	0.83	มาก
3	ครูมีการดำเนินงาน เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	4.50	0.85	มากที่สุด
4	ครูมีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล	4.20	0.89	มาก
5	ครูมีความสามารถในการประเมินพฤติกรรมนักเรียน	4.15	0.93	มาก
6	ครูให้ความรู้แก่ ผู้ปกครองในการตอบแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน	4.25	0.91	มาก
7	ครูมีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือประเมินพฤติกรรมนักเรียน	4.15	0.99	มาก
8	ครูพิจารณาผลการประเมินนักเรียนตามเกณฑ์	4.15	0.93	มาก
9	ครูประเมินนักเรียนจากข้อมูลผู้ปกครองนักเรียน	4.45	0.76	มาก
10	ครูประเมินนักเรียนจากข้อมูลครู	4.10	0.91	มาก
11	ครูมีการสรุปผลการประเมินนักเรียนเพื่อมาพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน	4.33	0.97	มาก
12	ครู มีการสร้างเครือข่ายหาแนวทางร่วมกันในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น	4.30	0.80	มาก
13	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการมีการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน	3.95	1.00	มาก
14	ครูมีการรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน	4.35	0.81	มาก
15	ครู และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น	4.30	0.80	มาก
16	ครูมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นด้านการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมกับผู้ปกครอง	4.20	0.83	มาก

ตารางที่ 20 ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน สำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
		μ	σ	
17	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการมีการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมนักเรียน โดยความร่วมมือ กับ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง	4.30	0.86	มาก
18	ครูมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	4.39	0.85	มาก
19	ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้แก่ ครู และผู้ปกครอง เกิดขวัญกำลังใจ ในการพัฒนานักเรียน	3.90	1.07	มาก
20	ครู ผู้ปกครอง มีความสามารถในการสังเกตพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน	4.15	0.88	มาก
21	ครูมีการพิจารณาข้อมูลในการส่งต่อที่ชัดเจน	4.15	1.04	มาก
22	ครูมีการส่งต่อข้อมูลนักเรียนกับครูอื่นๆภายในหน่วยงาน	4.35	0.99	มาก
23	ครูมีการชี้แจงข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ก่อนการดำเนินการส่งต่อข้อมูล	4.25	1.02	มาก
24	ครูมีการบันทึกผลการส่งต่อและช่วยเหลือนักเรียน	4.30	0.98	มาก
25	ผู้บริหาร ครูมีการนิเทศกำกับ ติดตามงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	4.20	1.01	มาก
โดยรวม		4.24	0.86	มาก

จากตารางที่ 20 ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24, \sigma = 0.86$) โดยความพึงพอใจสูงสุด คือ ครูมีการดำเนินงาน เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.85$) และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้แก่ ครู และผู้ปกครองเกิดขวัญกำลังใจ ในการพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.90, \sigma = 1.07$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ บุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ 1) ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนไม่มีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล สภาพที่ พึงประสงค์คือ การส่งเสริมให้ความรู้ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ไม่มีแบบคัดกรองพฤติกรรมนักเรียนที่ชัดเจน สภาพที่พึงประสงค์คือ ต้องการให้มีการดำเนินการ จัดทำหลักเกณฑ์ การคัดกรองที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับบริบท 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน ไม่มี แนวทางส่งเสริมแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน สภาพที่พึงประสงค์คือ มีกระบวนการที่ชัดเจนในระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน มีเครือข่ายส่งเสริมในการแก้ไขปัญหาคัดกรองทั้งภายใน และภายนอก 4) ด้าน การป้องกันและแก้ไขปัญหาคัดกรองป้องกันและแก้ไขปัญหาคัดกรองที่ต่อเนื่อง สภาพที่พึงประสงค์คือ ควรมี แนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคัดกรองของนักเรียนที่หลากหลาย และ 5) ด้าน การส่งต่อนักเรียน ครูผู้สอนมีการส่งต่อนักเรียนในกรณีที่มีพฤติกรรมรุนแรง ที่เกินกว่าที่ครูผู้สอนจะ แก้ไขได้ ไปยังทีมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สภาพที่พึงประสงค์คือ ควรมีทีมงานทางการแพทย์ ร่วมกันแก้ไขปัญหาคัดกรองร่วมกับครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า กลยุทธ์มี 4 องค์ประกอบ คือ **องค์ประกอบที่ 1** การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพของงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนบุคคลออทิสติก เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญ ในการดำเนินงาน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เพื่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนออทิสติก **องค์ประกอบที่ 2** การกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน บุคคลออทิสติกที่เข้มแข็ง นักเรียนบุคคลออทิสติกมีพฤติกรรมและพัฒนาการที่ดีขึ้นโดยการสร้างความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครอง ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหาร ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกในสถานศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาการ จัดทำแผนการบริหารจัดการ และการสนับสนุนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหาร ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนา ครูผู้สอนและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารและบุคลากรนำการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ออทิสติกไปสู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความร่วมมือในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการ บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรง **องค์ประกอบที่ 3** การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ประกอบด้วยขั้นตอน การวางแผน (Plan) การปรับปรุงแก้ไข (Act) การ ดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) **องค์ประกอบที่ 4** การประเมินและการควบคุม ประกอบด้วย การประเมินความก้าวหน้าของพฤติกรรมนักเรียนออทิสติกที่ได้รับการดูแลช่วยเหลือ ตามกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติกและการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและ ครูผู้สอนต่อการดำเนินงาน กลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก

ในการนำกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการไปปฏิบัติ มีโครงการรองรับทั้งหมด 2 โครงการ 4 กิจกรรม คือ โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ ครูผู้สอน และกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ ผู้ปกครอง และกิจกรรมกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ซึ่งทั้ง 3 กิจกรรมบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ คือ ร้อยละ 80 ของครูผู้สอนและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความเข้าใจเกี่ยวกับ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และร้อยละ 80 ของของนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมี

ประสิทธิภาพเมื่อประเมินจากพฤติกรรม โครงการที่ 2 คือ โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 1 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพบทีมวิทยาศาสตร์ฟื้นฟูโรงพยาบาลรามาริบัติ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ร้อยละ 80 ของนักเรียนบุคคลออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรง ได้รับการดูแลช่วยเหลือให้พฤติกรรมรุนแรงลดลง

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31, \sigma = 0.80$) โดยความพึงพอใจสูงสุด คือ ความร่วมมือจากทีมแพทย์ ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.69$) และความพึงพอใจต่ำสุดคือ ความร่วมมือจากผู้ปกครองในด้านการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, \sigma = 1.08$) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24, \sigma = 0.86$) โดยความพึงพอใจสูงสุด คือ ครูมีการดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.85$) และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้แก่ ครูผู้สอน และผู้ปกครองเกิดขวัญกำลังใจ ในการพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.90, \sigma = 1.07$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลคือ 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ 3) ความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สรุปได้ 5 ด้านดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สภาพปัจจุบันคือครูผู้สอนไม่มีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล สภาพที่พึงประสงค์คือ การส่งเสริมให้ความรู้ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน สภาพปัจจุบันคือไม่มีแบบคัดกรองพฤติกรรมนักเรียนที่ชัดเจน สภาพที่พึงประสงค์คือ ให้มีการดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์ การคัด

กรองที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับบริบท 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน สภาพปัจจุบันคือไม่มีแนวทางส่งเสริมแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน สภาพที่พึงประสงค์คือ มีกระบวนการที่ชัดเจนในระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มีเครือข่ายส่งเสริมในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมทั้งภายใน และภายนอก 4) ด้านการป้องกัน และแก้ไข้ปัญหา สภาพปัจจุบันคือ ขาดการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาที่ต่อเนื่อง สภาพที่พึงประสงค์คือ ควรมีแนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนที่หลากหลาย 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน สภาพปัจจุบันคือ ครูผู้สอนมีการส่งต่อนักเรียนในกรณีที่มีพฤติกรรมรุนแรง ที่เกินกว่าที่ครูผู้สอนจะแก้ไขได้ ไปยังทีมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สภาพที่พึงประสงค์คือ ควรมีทีมงานทางการแพทย์ ร่วมกันแก้ไข้ปัญหาพฤติกรรมร่วมกับครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิกิตติยา เทพเสนา และ ปองสิน วิเศษศิริ (2558) การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับเด็กต่างด้าว โรงเรียนต้นแบบคนพลัดถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับเด็กต่างด้าว โรงเรียนต้นแบบคนพลัดถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร กรอบการวิจัยที่ใช้คือ องค์ประกอบแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ 1) รู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล 2) คัดกรองนักเรียน 3) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ป้องกันและแก้ไข้ปัญหา 5) การส่งต่อ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนต้นแบบคนพลัดถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีสภาพปัจจุบันต่ำที่สุดและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการส่งต่อ สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน รองลงมาคือด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุดคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการส่งต่อ

2. ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์กรประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก เพื่อหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เพื่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก องค์กรประกอบที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกที่เข้มแข็ง นักเรียนบุคคลออทิสติกมีพฤติกรรมและพัฒนาการที่ดีขึ้นโดยการสร้างความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครอง ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกในสถานศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาการจัดทำแผนการบริหารจัดการ และการสนับสนุนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารและบุคลากรนำ การป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคลออทิสติกไปสู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความร่วมมือในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรง องค์กรประกอบที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ขั้นตอน การวางแผน (Plan) การปรับปรุงแก้ไข (Act) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) องค์กรประกอบที่ 4 การประเมินและการควบคุม ประกอบด้วย การประเมินความก้าวหน้าของพฤติกรรมนักเรียนออทิสติกที่ได้รับการดูแลช่วยเหลือตามกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติกและการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูต่อการดำเนินงานกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก นำมาสู่การดำเนินโครงการตามกลยุทธ์ 2 โครงการ คือ โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผลการดำเนินโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู โดยการสอบวัดผลความรู้ก่อนและหลังการอบรมจากแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน 20 ข้อ ที่ผ่านการประเมินค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จากผลการทดสอบหลังอบรมตามกิจกรรมในโครงการ พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนอบรม โดยมีค่าเฉลี่ยหลังการอบรมเท่ากับ 18.83 และค่าเฉลี่ยก่อนการอบรมเท่ากับ 10.00 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ผลการดำเนินโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ผู้ปกครองโดยการสอบวัดผล

ความรู้ก่อนและหลังการอบรมจากแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน 10 ข้อ ที่ผ่านการประเมินค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จากผลการทดสอบหลังอบรมตามกิจกรรมในโครงการพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม โดยมีค่าเฉลี่ยหลังการอบรมเท่ากับ 8.78 และค่าเฉลี่ยก่อนการอบรม เท่ากับ 2.94 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ผลการดำเนินโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมพบทีมเวชศาสตร์ฟื้นฟูโรงพยาบาลรามาริบัติ โดยใช้แบบบันทึกความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียนโดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน จากผลการประเมินพบว่าความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียนลดลงต่ำกว่าก่อนเข้าโครงการ โดยมีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโครงการเท่ากับ 1.83 และค่าเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมโครงการเท่ากับ 3.67 ซึ่งสอดคล้องกับวิไล รัตนทิพย์ และชัยยุทธ ศิริสุทร (2562) ศึกษากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม จำนวน 234 โรง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารและครู รวมจำนวนทั้งสิ้น 468 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามและแบบประเมินกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยค่าดัชนี PNI Modified สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ 9 กลยุทธ์ 44 มาตรการ 58 ตัวชี้วัด ประเด็นกลยุทธ์มีดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล กลยุทธ์ที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขกลไกการวางแผนจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาทักษะกระบวนการร่วมผลานเครือข่ายติดตามนักเรียน กลยุทธ์ที่ 5 สนับสนุนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนกลยุทธ์ที่ 6 เสริมสร้างทักษะบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถการป้องกันและแก้ปัญหา นักเรียน กลยุทธ์ที่ 7 การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลยุทธ์ที่ 8 รณรงค์และส่งเสริมการติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 9 กำหนดนโยบายขยายขีดความสามารถส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ และการ

ประเมิน ตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้จริงจนประสบความสำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31, \sigma = 0.80$) โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด คือ ความร่วมมือจากทีมแพทย์ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.69$) ความร่วมมือจากครูในการดำเนินการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.69$) การตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.69$) และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด คือ ความร่วมมือจากผู้ปกครองในด้านการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, \sigma = 1.08$) 2) ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.24, \sigma = 0.86$) โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด คือ ครูมีการดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.85$) และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด คือ ผู้บริหาร มีการส่งเสริม สนับสนุนให้แก่ ครูผู้สอน และผู้ปกครอง เกิดขวัญกำลังใจ ในการพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.90, \sigma = 1.07$) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ปรีตรวา (2559) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาสรรค์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่าระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา รองลงมาคือ ด้านการส่งต่อ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการกลยุทธ์บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกเพื่อเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนโดยมีการนำกลยุทธ์การบริหารไปใช้อย่างจริงจัง
- 2) ควรนำกลยุทธ์บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษทุกจังหวัด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์กลยุทธ์บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอื่น ๆ ปัญหาและเก็บข้อมูลประชากรกับกลุ่มตัวอย่างอื่น
- 2) ควรมีการทำคู่มือกลยุทธ์บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกประเภท
- 3) ควรมีการวิจัยกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกประเภท

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). หลักสูตรพัฒนานำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ
- กระทรวงสาธารณสุข. (2544). คู่มือฝึกสำหรับครอบครัวเด็กออทิสติก. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
- กุลนิดา เต็มชวาลา. (2563). เด็กออทิสติก หมั่นสังเกต รู้เร็วฝึกพัฒนาการได้. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2563 จาก <https://www.nakornthon.com/article/getpagepdf/327>
- กิ่งแก้ว ปาจริย์. (2553). คู่มือการพัฒนาเด็กออทิสติกแบบองค์รวม (เทคนิค DIR/ฟลอร์ไทม์). กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น
- กิตติศักดิ์ เฟื่องสกุล. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การจัดการองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
- การุณ เขิตชู. (2557). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพร้าววิทยาคม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กรดา มลิลลา. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 8(2): 31-41
- กนกนาด ทิมกลับ และเชวง วัฒนธีรางกูร. (2560). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ 10(2). 231-237.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2546). แนวการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2554). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป.

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2555). การดูแลช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน. (2559). การศึกษาบทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- จารุวรรณ เป็งมล. (2558). กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคม. 23(41). มกราคม-เมษายน
- จารุวรรณ แดงมา. (2563). สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของครูที่มีต่อการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC). วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี
- จิตาภา มาประดิษฐ์. (2560). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์
- จิรัฐพร จินสายใจ. (2557). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จूरรัตน์ มีพันธ์. (2553). การศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- จงจิตร สิงห์ทอง. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาสอยดาวเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาญชัย พิงขุนทด, (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา
- ชาญยุทธ ศุภคุณภิญโญ. (2547). อุบัติการณ์ สาเหตุ และการดำเนินโรคออทิสซึม ความรู้เรื่อง ออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง ครูและบุคลากรทางสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา

- ชาญวิทย์ พรนภดล และคณะ. (2553). **แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น** บทพร้อมทางการเรียนรู้และออทิสซึม Kus-si Rating Scales: ASD/LD/Autism (PDDs).
- ชุตินา ถาวรแก้ว. (2559). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ฉาน คณาสารสมบัติ. (2556). ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดซีอาร์พี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2552). **พฤติกรรมบำบัด**. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพชีวิตวิชาการ บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ดาร์รัตน์ สัตตวัชราเวช. (2546). **เด็กออทิสติก**. Retrieved 18 กรกฎาคม 2564. สืบค้นจาก <http://www.thaicilnic.com>
- ดาวรุ่ง มุกดาภิจ. (2554). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแขง อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
- ดุสิต ลิขนะพิชัยกุล. (2546). การพัฒนาบำบัดสำหรับเด็กออทิสติกตามแนวทางป่าหมอเพ็ญแข. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แปลนพับลิชชิง.
- ธนศักดิ์ เจริญธรรม, สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ และโกวัฒน์ เทศบุตร. (2561). การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการพัฒนาครูวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิด อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์.
- นิรชา เรื่องดารกานนท์. (2551). **นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม-เด็กสมาธิสั้น**. กรุงเทพฯ: โฮลิสติกพับลิชชิง.
- นิรมล พัจนสุนทร. (2547). **ความรู้เรื่องออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง ครู และบุคลากร ทางสาธารณสุข** (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- นิรมล พัจนสุนทร. (2554). **ความรู้เรื่องออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง ครู บุคลากรทางสาธารณสุข**. ขอนแก่น: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- บั้งอร จันกรม. (2552). การบริหารงานโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุปผาชาติ เข้มวิชัย. (2558). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านแม่ต๋อม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ประนอม แก้วสวัสดิ์. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปราณี เตยอ่อน. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาคร กิจโกศล). การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปองสิน วิเศษศิริ. (2558). การพัฒนานโยบายการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 5(2), 76-86.
- ปาริชาติ เนินทอง. (2556). รูปแบบยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญยวีร์ ชัยสวัสดิ์. (2555). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ผดุง อารยะวิญญู และคณะ. (2546). วิธีสอนเด็กออทิสติก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2551). กิจกรรมรฝึกทักษะเด็กออทิสติก. กรุงเทพมหานคร. เจ.เอ็น.ที.
- พิชามญชุ์ ม่วงแก้ว. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี, ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พิมพ์ผา ผ่องแผ้ว. (2557). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พึงใจ ศรีเดช. (2553). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค สาขาชัยนาท, วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เพ็ญแข ลิมศิลา. (2545). ออทิสซึมในประเทศไทย: จากตำราสู่ประสบการณ์, เอกสารการประชุมระดับชาติ เรื่อง ครู หมอ พ่อ แม่ : มิติแห่งการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- พงศ์พันธุ์ ไชยวัฒน์. (2560). การจัดการเชิงกลยุทธ์. สืบค้นจาก <https://www.kansuksa.com/31/>.
- พรพัฒน์ ภัคดีโพธิ์. (2558). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31. สารนิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- เพลินพิศ สิงห์คำ. (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. ในวิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา. (2559). การจัดการเชิงกลยุทธ์เทคโนโลยีและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัคดี มานะหิรัญเวท. (2556). การจัดการเชิงกลยุทธ์ระดับโลก. นนทบุรี: กรีนแอปเปิ้ล กราฟฟิคพริ้นติ้ง.
- มธุริน แผลงจันทิก. (2554). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร-มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2556). การจัดการศึกษาท้องถิ่น:โดยชุมชน เพื่อชุมชนและสังคมไทย. กรุงเทพฯ: บุคพอยท์
- มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุภาวรรณ ปรีตรา. (2559). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเสื่อกกัวิทยาสรรค์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. สารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย วิทยาลัยเขตร้อยเอ็ด.
- เยาวชล ขุนแก้ว. (2546). นวัตกรรมการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- โยธิน แสงวดี. (2551). การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัย.

- รอชี่ดีเอ เอ็ง. (2555). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักเขตเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วรวงศ์ ผลิตประเสริฐ. (2556). แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรวุฒิ เหล่าจินดา. (2559). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิรุณ คำภีโร. (2557). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์-ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- วีระ คำอาจ. (2555). การทำงานใดประสบความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วีระยุทธ ชาดะกาญจน์. (2555). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีไล รัตนทิพย์ และชัยยุทธ ศิริสุทธ. (2562). กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณ์, 6(4), 716-729.
- ศิริรัตน์ ปัญญาวงศ์. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 1-7. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2548). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2 : แนวคิดเชิงทฤษฎีวิวัฒนาการวัยสูงอายุ (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรียา นิยมธรรม. (2546). การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร. พัฒนาศึกษา.
- ศุภฤกษ์ เวลยาสิรินทร์. (2556). กลยุทธ์การบริหารองค์การด้วยฐานการสื่อสารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้. คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สกุลนา ทองพฤกษ์. (2552). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานตามแผนพัฒนาตำบลของเทศบาลตำบลศรี อ่างเภอเรียงของ จังหวัดเชียงราย. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

- สรายุทธ เจริญสิทธิชัย. (2547). **ค่าใช้จ่ายและประสิทธิผลของการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการศึกษาของเด็กออทิสติก : กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอองอุทิศ (ฝ่ายการศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต**. ปริญญาโท. ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา), กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา.
- สมคิด มawangศ์. (2554). **การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทบุรี.
- สมพร หวานเสร็จ. (2552). **การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติกโดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมอง**. พิมพ์ครั้งที่ 2 ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- สมศักดิ์ สีนธูระเวชญ์. (2552). **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สมภพ สุขพัฒนานรากุล. (2556). **การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาใน อำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2**. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกการวัดผลและประเมินผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สนอง สดสะอาด และศศิรดา แพงไทย. (2560). **สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา**. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ.
- สุจิตรา ช่างโชติ. (2556). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปัญญานุกูลสังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ**. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชิน เียนสวัสดิ์. (2548). **การศึกษาทักษะการสื่อสารของเด็กออทิสติกจากการสอนโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร**. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี**. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10(2): 304-314.
- สุทัศน์ เอี่ยมแสง. (2558). **รายงานผลการดำเนินงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่-งูด อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5.
- สุนทรี วรรณไพเราะ. (2555). **ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. เอกสารสรุป
ย่อองค์ความรู้.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**, กระทรวงศึกษาธิการ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). **การพัฒนาความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**.
หลักสูตรครูที่ปรึกษา, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554) **คู่มือการ
ประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับอุดมศึกษา (ฉบับสถานศึกษา) พ.ศ. 2554**.
กรุงเทพฯ : สมศ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2555). **การบริหารงานโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำนัก
บริหารงาน การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **การพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อัจฉรี พูลเพิ่ม. (2546). **การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกันทราร
มณี จังหวัดศรีสะเกษ**, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรุณชัย บุญเชื้อ. (2552). **ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตร สาขาวังเหนือ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง**. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2545). **ช่วยลูกออกทีสติค สำหรับพ่อแม่ผู้ไม่ยอมแพ้**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ชั้นต่ำ การพิมพ์
- American Psychiatric Association. (1994). **Dlagnostic and Statistical Manual of Mental
Disorders (4th edition (DSM-M) ed.)**. Washington DC, American Psychiatric
Association.
- Biddle. Virginia Sue. (2009). **Student assistance program outcomes of student at risk
for suicide**. Dissertation Abstracts International, 69(8).

- Campbell, J. P. & Beaty, E. (1970). **On the nature of organizational effectiveness.**
New perspectives on organizational effectiveness, Edited by Goodman, Paul S.
and Pennings, Johannes M. San Francisco: Jossey - Bass publishers.
- Deming, W. Edwards. (1986). **Out of the crisis. MIT Center for Advanced Engineering
Study. ISBN 0-911379-01-0.**
- Kimbrough, R., & Nunnery, M. (1976). **Educational Administration. An Introduction.**
New York: Macmillan.
- Kotler, P., & Murphy, P. E. (1981). **Strategic Planning for Higher Education. Journal of
Higher Education.** 52(5), 470-489.
- Kosse, Stacy. (2007). **"Integrity of SAT Interventions: Relationship of Components
Student Outcomes," Dissertation Abstracts International.** unpagged;
January, 2022. [Online].(n.d.). Available From:
<http://digitalcommons.unl.edu/dissertations/AA13223067/>.
- Leventhal, B. and Rubin, B. (2015). **Report of the Autism Task Force: Finding and
Recommendations.** Chicago, IL: Department of Human Services.
- Mesibov and others. (2004). **The TEACCH. Approach to Autism Spectrum Disorders.**
Springer Verlag. New York.
- Newby, T.L. Stepich, DA..J.D.. & Russell, J.D (2000). **Educationat Technology for
Teaching and Learning (2nd ed.)** Upper Saddle River, NO, Merrill/Prentice-Hall.
- Pierangelo. (2013). **The Special Educator s Book of List. 2 ed John Wiley&Reserch
Methods in Psychology.** London: Publication.
- Robyn, H. and et al. (2012). **Counseling Children and Adolescents in Schools.**
California: SAGE
- Roger, SL, Gordon, CY., Schanzenbacher, K.E.& Case-Smith, J. (2001). **Common
diagnosis in Pediatric Occupational Therapy Practice In Case-Smith.**
Occupational Therapy for Children. (4 ed) St Louis: Mosby,Inc.
- Stromberg, M. F. (1984). **"Selecting an Instrument to Measure Quality of Life".**
Oncology Nursing Forum. 23(4): 312-315.
- Wheelen, T. L., & Hunger, J. D. (2012). **Strategic Management and Business Polycy:
Achieving Sustainability.** 12th ed. Boston: Pearson.

Williams, Francis M. Jr. (2008). "Student Assistance Programs (SAP): An Organizational and Theoretical Perspective on Building Bridges for Healthy Youth, ". Dissertation Abstracts International. 68(8): unpagged; February, 2008.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
 - ผู้ที่ร่วมการสนทนากลุ่ม
 - รายชื่อครูผู้สอนห้องเรียนอหิสติก
 - รายชื่อนักเรียนอหิสติก
- รายชื่อผู้ปกครองนักเรียนอหิสติก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ดร. สุวิชญา	ชินธนาชุกิจ	ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50
จังหวัดขอนแก่น
วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ
2. ดร. นฤมล	พระใหญ่	อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นางสาวพิมพ์ภัทรา	ศิริจารุกิตติ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ
4. ดร.สุรพรรณ	วีระสอน	ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรี
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
5. นายชัยธวัช	สารทภาพร	รองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดปทุมธานี
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งได้มาโดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทย-ฐานะชำนาญพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ 10 ปีขึ้นไป และมีผลงานระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน

อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ขึ้นไป มีประสบการณ์สอนในสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ หรือการวิจัยและพัฒนาในสถาบันอุดมศึกษา อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

ศึกษานิเทศก์ มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาเอก วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีผลงานด้านการจัดการเรียนการสอนหรือการวิจัยและพัฒนา มีประสบการณ์การทำงานในจังหวัดสมุทรปราการ อย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

ครูการศึกษาพิเศษ ที่มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีประสบการณ์
สอนในสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ 5 ปีขึ้นไป เป็นครูสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
จำนวน 1 คน

ครู ที่มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาเอก ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอน สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการมาไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

รายชื่อคณะกรรมการบริหาร ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

1. นางสุนันทา ไกรยศ	รองผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
2. นางนฤมล แสงมาน	ครู ปฏิบัติหน้าที่ช่วยผู้อำนวยการ
ศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
3. นางสาวพรวิภา คำดี	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
4. นางสาวขวัญมณี สิมสา	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
5. นายอุกฤษ พิมพะไกร	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
6. นางสาววิชชุดา นามสง่า	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
7. ว่าที่ร้อยตรีสุภกิณห์ สิทธิยศ	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
8. นายณัฏสกลพัชร สุจันทร์ศรี	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
9. นางสาวสุพรรณณี หมู่เพชร	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

รายชื่อครูผู้สอนห้องเรียนอภิศติศึกษา 18 คน

1. นางนฤมล แสงมาน	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
2. นางสาวพิรุฬห์ภักดิ์ ศรีคุ้มเหนือ	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
3. นางสาวสุพรรณณี หมู่เพชร	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
4. นางสาวพรวิภา คำดี	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
5. นายสุพจน์ อุ่ชลิบ	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
6. นางสาววิชชุลดา นามสง่า	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
7. นายอุกฤษ พิมพะไกร	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
8. นางสาวขวัญมณี สิมสา	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
9. นางสาวเกศราภรณ์ พงษ์อริยะทรัพย์	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
10. นางสาวชนินทร์ธิดา ช่องชนิล	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
11. นายพระนาย นพเกตุ	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
12. นางสาวปฐมาภรณ์ ตานิว	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
13. นางสาวชนิษฐา ชาญเดช	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
14. นางสาวจิรวรรณ ไชยมณี	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

รายชื่อครูผู้สอนห้องเรียนอภินิหาร 18 คน (ต่อ)

15. นายจิรวัดน์ โสมสง	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
16. นายณัฐกมลพัชร สุจันทร์ศรี	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
17. นางสาวชนิษฐา คำด้วง	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
18. นายโชคทวี ศรีจันทร์	ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

รายนามนักเรียนออทิสติก

1. เด็กชายพศิน คงเอียด นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
2. เด็กชายจิรภัทร นันทิ นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
3. เด็กชายศรัณยพงศ์ ชัยพรหมเขียว นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
4. เด็กหญิงศศิณัฐ์ กรพิพัฒน์ นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
5. เด็กหญิงณัฐศศิ กรพิพัฒน์ นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
6. เด็กชายวราฤทธิ์ วิชัยวงศ์ นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
7. เด็กชายอธิพัชร์ เรืองกุลศิริยศ นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
8. เด็กหญิงชนัญชิตา รัมภ์สสะวะนะ นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
9. เด็กหญิงนนท์ณิชา สืบจากโกสัย นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
10. เด็กชายจิรายุ เผื่อยา นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
11. เด็กชายนพสิทธิ์ พระกระยาพันธุ์ นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
12. เด็กหญิงชฎานิชฐ์ ศรีวิไลย นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
13. เด็กหญิงอัญมณีนพแก้ว ชูชื่นพรม นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
14. เด็กชายปุณณภาพ นามแก้ว นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
15. เด็กชายปฏิพล นนทจิตร นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

รายนามนักเรียนออทิสติก(ต่อ)

16. เด็กชายอัปเดตวาเฮด รอมาลี	นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
17. เด็กชายอุดมศักดิ์ สุขาทิพย์	นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
18. เด็กชายวรชิต หลงจี	นักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

รายชื่อผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก

1. นางสาวฐิติทาร์ย์ คงเดช	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
2. นางสาวพรรณทิพย์ ชื่นอนุกุล	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
3. นางสาวศรัญญา มณีฉาย	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
4. นางสาวจรรยาวรรณ กรพิพัฒน์	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
5. นางฤดีกร กรพิพัฒน์	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
6. นางสาวอมรา วิชัยวงศ์	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
7. นายประเมษฐ์ เรืองกุลศิริยศ	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
8. นางสาววิศรา คำเพ็ง	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
9. นายณฐนนท์ สืบจากโกสัย	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
10. นายพรหมชาติ เผื่อยา	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
11. นายพัลลภ พระกระยาพันธุ์	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
12. นายชัยชนะ ศรีวิไลย	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
13. นายกิตติโชค ชูชื่นพรม	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
14. นายฉัตรพัฒน์ นามแก้ว	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

รายชื่อผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก (ต่อ)

15. นางสาวหนึ่งนุช นนทจิตร	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
16. นายวรพงษ์ รอมาลี	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
17. นางนันทวัน สุขาทิพย์	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
18. นางสาวปิยะฉัตร ภูสมตา	ผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบร่างกลยุทธ์ฯ

1. ดร.สุชาติ บรรจงการ	ผู้อำนวยการโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์
กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
2. ดร.ปนัดดา วงศ์จินดา	ผู้อำนวยการโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์
กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ
3. ดร.ประเวศ ทังจันทร์แดง	ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33
จังหวัดลพบุรี
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
4. ดร. ทรรษา เศรษฐบุปผา	อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. นางเนาวรัตน์ สิงห์สนั่น	พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการพิเศษ คณะพยาบาลศาสตร์
วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม
6. นายอัฐพล ห้วยไชย	นักกิจกรรมบำบัด สถาบันการแพทย์จักรกรีนอุปดินทร์
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี
7. ดร. ฉวีวรรณ โยคิน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพฐ.

ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งได้มาโดยมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาโทบริหารการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนเฉพาะความพิการ 5 ปีขึ้นไป โดยเป็นผู้บริหารสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 คน

อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาเอกขึ้นไป มีตำแหน่งทางวิชาการอาจารย์ขึ้นไป มีประสบการณ์สอนในสาขาการแพทย์หรือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือการวิจัยและพัฒนาในสถาบันอุดมศึกษา อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

ศึกษานิเทศก์ มีคุณสมบัติจบการศึกษาระดับปริญญาเอก วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีผลงานด้านการจัดการเรียนการสอนหรือการวิจัยและพัฒนา มีประสบการณ์การทำงานในจังหวัดสมุทรปราการ อย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

ภาคผนวก ข

ภาพการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อ
ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

การสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบ และให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม

ร่างรูปแบบ

กลยุทธการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สำหรับบุคคลออทิสติก
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ร่างกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

ดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก เพื่อหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค หรือสิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เพื่อกำหนดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก

องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์

วิสัยทัศน์ มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกที่เข้มแข็ง นักเรียนบุคคลออทิสติกมีพฤติกรรมและพัฒนาการที่ดีขึ้นโดยการสร้างความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครอง

พันธกิจ

1. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกให้สอดคล้องกับความต้องการพิเศษเฉพาะบุคคล
2. พัฒนาคุณและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรง

องค์ประกอบที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

การวางแผน (Plan)

- 1) แต่งตั้งคณะดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติกโดยแบ่งเป็น 3 ภาควิชาการ การบริหารและทีมสนับสนุน (ครูประจำชั้น)
- 2) ซึ่งจะแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก และจัดทำแผนงานตามกลยุทธ์

การปรับปรุงแก้ไข (Act)

- 1) ทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (AAR) เพื่อสะท้อนผลจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2) ปรับปรุงยุทธศาสตร์จากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากผลของตัวบทวนหลังการปฏิบัติงาน

การดำเนินงาน (Do)

การตรวจสอบ (Check)

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วุฒิการศึกษา () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท
() ปริญญาเอก

อายุ () 22 - 29 ปี
() 31 - 39 ปี
() 40 - 49 ปี
() 50 - 59 ปี

อายุราชการ () 0 - 5 ปี
() 6 - 10 ปี
() 11 - 15 ปี
() 16 - 20 ปี
() 21 - 25 ปี
() 25 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เป็นอย่างไรบ้าง

1. ด้านการรู้จักนักเรียนออทิสติกเป็นรายบุคคล

สภาพปัจจุบัน

.....
.....
.....

สภาพที่พึงประสงค์

.....
.....
.....

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน

สภาพปัจจุบัน

.....
.....
.....

สภาพที่พึงประสงค์

.....
.....
.....

3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน

สภาพปัจจุบัน

.....
.....
.....

สภาพที่พึงประสงค์

.....
.....
.....

4. ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

สภาพปัจจุบัน

.....
.....
.....

สภาพที่พึงประสงค์

.....
.....
.....

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

สภาพปัจจุบัน

.....

.....

.....

สภาพที่พึงประสงค์

.....

.....

.....

ประเด็นในการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง ประเด็นในการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

ใช้เวลา 2 ชั่วโมง ใน 4 องค์กรประกอบ

ประเด็น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนารูปแบบฯ ผู้วิจัยได้จัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบดังที่นำเสนอแล้วนั้น ผู้วิจัยขอคำแนะนำเกี่ยวกับ องค์ประกอบและรายละเอียดว่า มีความเหมาะสมหรือไม่ ควรมี อะไรเพิ่มเติมบ้าง และควรปรับปรุงอะไรบ้าง

1. องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก เพื่อหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค หรือสิ่ง ที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เพื่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก

2. องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

3. องค์ประกอบที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

4. องค์ประกอบที่ 4 การประเมินและการควบคุม

แบบประเมินความพึงพอใจของครู
ต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษา
พิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจของครูต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

เพศ	☐ หญิง
☐ ชาย
อายุ	☐ ต่ำกว่า 30 ปี
☐ 30 - 40 ปี
☐ 41 - 50 ปี
☐ มากกว่า 50 ปี
ระดับการศึกษา	☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจของครูต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจตามเกณฑ์ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับ มาก
ที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับ ปาน
กลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับ น้อย
ที่สุด

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึง พอใจ				
		5	4	3	2	1
1.	การปฏิบัติงานตามแผนและแนวทางของกลยุทธ์ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก					
2.	การดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็น ระบบ					
3.	การตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่าง ละเอียด					
4.	การปรับปรุงแก้ไขข้อมูลพื้นฐานบางส่วนของนักเรียนให้ตรงกับความเป็นจริง					
5.	การวางแผนในประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานของ นักเรียนเป็นตัวพิจารณา					
6.	การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน					
7.	การกำหนดแนวทาง ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมี พฤติกรรมที่ดีขึ้น					
8.	การดำเนินการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนตามแนวทางที่ กำหนด					

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
9.	การป้องกันการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน					
10.	การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ในการส่งต่อที่ครบถ้วน					
11.	การให้ความรู้กับผู้ปกครองในการตอบแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน					
12.	ความเข้าใจใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน					
13.	ความเข้าใจในการพิจารณาผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียนตามเกณฑ์					
14.	ความสามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน					
15.	สามารถให้คำปรึกษาในการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนแก่ผู้ปกครอง					
16.	ความร่วมมือจากผู้ปกครองในด้านการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน					
17.	ความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดำเนินการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน					
18.	ความร่วมมือจากทีมแพทย์ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน					
19.	ความร่วมมือจากครูในการดำเนินการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน					
20.	ความร่วมมือจากผู้บริหารในการส่งเสริมสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน					

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดกิจกรรมตามกลยุทธ์การบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

เพศ	() หญิง
() ชาย
อายุ	() ต่ำกว่า 30 ปี
() 30 - 40 ปี
() 41 - 50 ปี
() มากกว่า 50 ปี
ระดับการศึกษา	() ต่ำกว่าปริญญาตรี
() ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจตามเกณฑ์ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับ มาก
ที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับ ปาน
กลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับ น้อย
ที่สุด

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1.	ครูมีการปฏิบัติงานตามแผนและแนวทางของกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนบางขั้นตอน					
2.	ครูมีการเตรียมและจัดกระทำข้อมูลนักเรียนเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้					
3.	ครูมีการดำเนินงาน เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ					
4.	ครูมีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล					
5.	ครูมีความสามารถในการประเมินพฤติกรรมนักเรียน					
6.	ครูให้ความรู้แก่ ผู้ปกครองในการตอบแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน					
7.	ครูมีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือประเมินพฤติกรรมนักเรียน					
8.	ครูพิจารณาผลการประเมินนักเรียนตามเกณฑ์					
9.	ครูประเมินนักเรียนจากข้อมูลผู้ปกครองนักเรียน					
10.	ครูประเมินนักเรียนจากข้อมูลครู					

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
11.	ครูมีการสรุปผลการประเมินนักเรียนเพื่อมาพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน					
12.	ครู มีการสร้างเครือข่ายหาแนวทางร่วมกันในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น					
13.	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการมีการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน					
14.	ครูมีการรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน					
15.	ครู และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น					
16.	ครูมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นด้านการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมกับผู้ปกครอง					
17.	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการมีการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมนักเรียน โดยความร่วมมือ กับ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง					
18.	ครูมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์					
19.	ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้แก่ ครู และผู้ปกครอง เกิดขวัญกำลังใจ ในการพัฒนานักเรียน					
20.	ครู ผู้ปกครอง มีความสามารถในการสังเกตพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน					
21.	ครูมีการพิจารณาข้อมูลในการส่งต่อที่ชัดเจน					
22.	ครูมีการส่งต่อข้อมูลนักเรียนกับครูอื่นๆภายในหน่วยงาน					
23.	ครูมีการชี้แจงข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบก่อนการดำเนินการส่งต่อข้อมูล					
24.	ครูมีการบันทึกผลการส่งต่อและช่วยเหลือนักเรียน					
25.	ผู้บริหาร ครูมีการนิเทศกำกับ ติดตามงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					

แบบทดสอบ

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอน

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 20 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

2. ให้ครูเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยกา X ทับตัวอักษรลงในกระดาษข้อสอบที่ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการ

1. การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงข้อใด

- ก. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักครูและผู้ปกครองตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน
- ข. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน
- ค. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและผู้อื่นมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน
- ง. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักเพื่อนและผู้ปกครองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน

2. ข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้นักเรียนที่มีปัญหาได้รับการดูแลแก้ไขอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหาที่แท้จริง
- ข. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ครูและนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน
- ค. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพอย่างรอบด้าน
- ง. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้อย่างเข้มแข็ง

3. ข้อใดคือกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามลำดับ

- ก. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ
- ข. การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ
- ค. การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ
- ง. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ

4. ข้อใดเป็นเป้าหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

- ก. เก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคน
 - ข. สร้างฐานข้อมูลในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - ค. ศึกษาทำความเข้าใจนักเรียนอย่างเพียงพอ
 - ง. รู้ความเป็นมาลึกๆ ของนักเรียนเพื่อให้ช่วยต่อการอบรม
5. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสำคัญต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร
- ก. เป็นต้นทางของระบบในการนำเข้าสู่ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนานักเรียน
 - ข. เป็นข้อมูลพื้นฐานของระบบในการนำไปบริหารจัดการงบประมาณ
 - ค. เป็นข้อมูลที่รวบรวมและนำมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการคัดกรอง
 - ง. เป็นข้อมูลที่จำเป็นสำหรับครูทุกคนเพื่อช่วยเหลือได้ทันทั่วถึง
6. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน
- ก. ครูวิชาสุทธาสุรผลการคัดกรอง รายงานแล้ว เก็บเป็นความลับ ไม่แจ้งผลให้นักเรียนทราบ
 - ข. ครูโชคทวีคัดกรองนักเรียนโดยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดูว่ามีความสอดคล้องกันหรือมีแนวโน้มไปในทางใดมากที่สุด
 - ค. ครูเปรมรัศมีกำหนดเกณฑ์การคัดกรองของนักเรียนในความดูแลด้วยตนเองตามหลักการที่ศึกษามา
 - ง. ครูจิรวัดน์สรุปผลการคัดกรองนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มส่งเสริมพัฒนา กลุ่มป้องกัน กลุ่มแก้ไข
7. ขั้นตอนในการส่งต่อนักเรียนครูประจำชั้นควรคำนึงมากที่สุด
- ก. พิจารณาข้อมูลนักเรียนจากการคัดกรองและรายงานความช่วยเหลือเบื้องต้น
 - ข. ทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนและให้นักเรียนตัดสินใจ
 - ค. ประสานงานกับผู้ที่ช่วยเหลือด้วยเอกสาร ก่อนส่งนักเรียน
 - ง. จัดประชุมปรึกษารายกรณีหากมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น
8. ข้อใดกล่าวถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาไม่ถูกต้อง
- ก. ครูประจำชั้นช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป
 - ข. ครูควรให้ความสนใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
 - ค. การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนควรเป็นหน้าที่ของครูคนใดคนหนึ่งเพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยาก

ง. นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ครูต้องให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด

9. ข้อใดเป็นกระบวนการสำคัญในการส่งเสริมพัฒนานักเรียน

- ก. พิจารณาข้อมูลจากการเก็บข้อมูลรอบด้านมาคัดกรอง
- ข. กำหนดเป้าหมายการส่งเสริมหรือพัฒนา
- ค. จัดบรรยากาศการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรม
- ง. ทุกกิจกรรมต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

10. ปัจจัยในข้อใดส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด

- ก. มีระบบและกิจกรรมการพยาบาลที่เข้มแข็ง
- ข. ครูมีเจตคติที่ดีและมีความสามารถดำเนินงานระบบดูแลนักเรียน
- ค. มีการวางแผนบริหารงบประมาณของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- ง. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

11. กลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์ หมายถึงข้อใด

- ก. การวางแผนเพื่อพัฒนาองค์การหรือกระบวนการปฏิบัติขององค์การให้มีประสิทธิภาพและหรือประสิทธิผลสูงขึ้น
- ข. วิธีการดำเนินงานที่มั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ
- ค. การบริหารอย่างเป็นระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำและอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน
- ง. ถูกทุกข้อ

12. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของกลยุทธ์

- ก. การวิเคราะห์ปัญหา
- ข. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
- ค. การกำหนดกลยุทธ์
- ง. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

13. ข้อใดหมายถึงการประเมินและการควบคุมกลยุทธ์

- ก. ประเมินความสามารถของกลยุทธ์
- ข. ประเมินความเป็นได้ของกลยุทธ์
- ค. ประเมินความก้าวหน้ากลยุทธ์
- ง. ประเมินแนวทางของกลยุทธ์

13. วงจรคุณภาพ มีกี่ขั้นตอน ประกอบด้วยอะไรบ้าง
- ก. 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการตรวจสอบการดำเนินงาน
 - ข. 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการปรับปรุงแก้ไข
 - ค. 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข
 - ง. 4 ขั้นตอน คือ การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข
14. ขั้นตอนใดในวงจรคุณภาพที่สำคัญมากที่สุด
- ก. การวางแผน
 - ข. การปฏิบัติตามแผน
 - ค. การตรวจสอบการดำเนินงาน
 - ง. การปรับปรุงแก้ไข
15. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของบุคคลออทิสติก
- ก. กระทำซ้ำ ๆ ในสิ่งที่ตนเองชอบ
 - ข. สีมง่าย / จำในสิ่งที่เรียนมาแล้วไม่ได้
 - ค. ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เคยทำเป็นกิจวัตร
 - ง. ไม่พูดเลย หรือมีการพูดที่ผิดปกติ
16. ข้อใดเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติก
- ก. เกิดจากความผิดปกติด้านจิตใจ
 - ข. เกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรม
 - ค. เกิดจากความผิดปกติทางสมอง
 - ง. ถูกทุกข้อ
17. แบบประเมิน SDQ ย่อมาจากข้อใด
- ก. Strengths and Difficulties Questionnaire
 - ข. Strong and Disabilities Questionnaire
 - ค. Stress and Difficulties Questionnaire
 - ง. Strengths and Disabilities Questionnaire
18. แบบประเมิน SDQ ใช้ในการประเมินพฤติกรรมนักเรียนยกเว้นด้านใด
- ก. พฤติกรรมด้านอารมณ์
 - ข. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับครู

- ค. พฤติกรรมเกร
- ง. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน
19. แบบคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในห้องเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายในระยะเวลาเท่าใด
- ก. ภายใน 30 นาที
- ข. ภายใน 45 นาที
- ค. ภายใน 1 ชั่วโมง
- ง. ภายใน 2 ชั่วโมง
20. แบบบันทึกความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายในระยะเวลาเท่าใด
- ก. ภายใน 30 นาที
- ข. ภายใน 1 ชั่วโมง
- ค. ภายใน 2 ชั่วโมง
- ง. ภายใน 3 ชั่วโมง

แบบทดสอบ

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอน

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 20 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

2. ให้ครูเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยกา X ทับตัวอักษรลงในกระดาษข้อสอบที่ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการ

1. การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงข้อใด
 - ก. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักครูและผู้ปกครองตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน
 - ข. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน
 - ค. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและผู้อื่นมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน
 - ง. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักเพื่อนและผู้ปกครองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน
2. ข้อใดคือกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามลำดับ
 - ก. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ
 - ข. การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ
 - ค. การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ
 - ง. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ
3. ข้อใดคือความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - ก. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง
 - ข. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง และความสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี
 - ค. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน
 - ง. ถูกทุกข้อ
4. การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกี่กลุ่ม อะไรบ้าง
 - ก. 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มมีปัญหา
 - ข. 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา

- ค. 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มมีปัญหา กลุ่มรุนแรง
- ง. 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มรุนแรง
- 5. ข้อใดไม่ใช่พฤติกรรมที่เกี่ยวกับสภาวะทางจิตใจของผู้เรียนออทิสติก
 - ก. แสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ ในสถานการณ์/สถานที่ใหม่
 - ข. วิดกกังวลหรือติดแฉเมื่ออยู่ในสถานการณ์ใหม่ เสียความมั่นใจง่าย
 - ค. หยุกหยิก หรือเดินไปเดินมาตลอดเวลา
 - ง. หวาดกลัวต่อสิ่งต่าง ๆ แบบไม่สมเหตุสมผล
- 6. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของบุคคลออทิสติก
 - ก. กระทำซ้ำ ๆ ในสิ่งที่ตนเองชอบ
 - ข. ลืมง่าย / จำในสิ่งที่เรียนมาแล้วไม่ได้
 - ค. ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เคยทำเป็นกิจวัตร
 - ง. ไม่พูดเลย หรือมีการพูดที่ผิดปกติ
- 7. ข้อใดเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติก
 - ก. เกิดจากความผิดปกติด้านจิตใจ
 - ข. เกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรม
 - ค. เกิดจากความผิดปกติทางสมอง
 - ง. ถูกทุกข้อ
- 8. แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน (SDQ) ใช้ในการประเมินพฤติกรรมนักเรียนยกเว้นด้านใด
 - ก. พฤติกรรมด้านอารมณ์
 - ข. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับครู
 - ค. พฤติกรรมเกเร
 - ง. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน
- 9. แบบคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในห้องเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายในระยะเวลาเท่าใด
 - ก. ภายใน 30 นาที
 - ข. ภายใน 45 นาที
 - ค. ภายใน 1 ชั่วโมง
 - ง. ภายใน 2 ชั่วโมง

10. แบบบันทึกความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด

สมุทรปราการ เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายในระยะเวลาเท่าใด

ก. ภายใน 30 นาที

ข. ภายใน 1 ชั่วโมง

ค. ภายใน 2 ชั่วโมง

ง. ภายใน 3 ชั่วโมง

ภาคผนวก ง

โครงการตามกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ชื่อกิจกรรม	กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ผู้ปกครอง กิจกรรมกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน
แผนงาน	งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สนองยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคล ออกทิสติกในสถานศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความร่วมมือในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา
สนองกลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาการจัดทำแผนการบริหารจัดการ และการสนับสนุนการบริหารระบบ ดูแลช่วยเหลือเรียนบุคคลออกทิสติกในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารระบบ ดูแลช่วยเหลือเรียนบุคคลออกทิสติกในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือเรียน บุคคลออกทิสติก กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารและบุคลากรนำการป้องกันและแก้ไขปัญหา ของบุคคลออกทิสติกไปสู่การปฏิบัติ กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการบริหารระบบดูแล ช่วยเหลือเรียนบุคคลออกทิสติกออกทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรง
ลักษณะโครงการ	โครงการใหม่
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการ
ผู้รับผิดชอบ	นางญารัตติ เศรษฐบุปผา
ระยะเวลาดำเนินการ	1 เมษายน 2564 – 31 มีนาคม 2565

.....

1. หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิ และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึง ความสามารถของบุคคลนั้น (มาตรา 10 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการจึงได้จัดตั้งงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสร้างกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ดำเนินการ เพื่อให้เกิด

การส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต ตามองค์ประกอบการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ประการคือ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4. การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน 5. การส่งต่อ ซึ่งปัจจุบันศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการได้จัดทำกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออกทิสติก เพื่อหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค หรือสิ่งทีอาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เพื่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออกทิสติก องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออกทิสติกที่เข้มแข็ง นักเรียนบุคคลออกทิสติกมีพฤติกรรมและพัฒนาการที่ดีขึ้นโดยการสร้างความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครอง ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออกทิสติกในสถานศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาการจัดทำแผนการบริหารจัดการ และการสนับสนุนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออกทิสติกในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออกทิสติกในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออกทิสติก กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารและบุคลากรนำการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคลออกทิสติกไปสู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความร่วมมือในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออกทิสติกออกทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรง องค์ประกอบที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ประกอบด้วยขั้นตอน การวางแผน (Plan) การปรับปรุงแก้ไข (Act) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) องค์ประกอบที่ 4 การประเมินและการควบคุม ประกอบด้วย การประเมินความก้าวหน้าของพฤติกรรมนักเรียนออกทิสติกที่ได้รับการดูแลช่วยเหลือตามกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออกทิสติกและการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูต่อการดำเนินงาน กลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออกทิสติก

ซึ่งงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยกิจกรรม 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ผู้ปกครอง และกิจกรรมกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน สู่การพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นำไปสู่พัฒนานักเรียนแบบองค์รวม และเสริมสร้างกระบวนการทำงานเกิดประสิทธิภาพ สามารถวัดและประเมินผลได้ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสร้างความรู้เข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู
- 2.2 เพื่อสร้างความรู้เข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ผู้ปกครอง
- 2.3 เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอนให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. เป้าหมาย / ตัวชี้วัดความสำเร็จ

เชิงคุณภาพ

1. ร้อยละ 80 ของครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ร้อยละ 80 ของผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. ร้อยละ 80 ของครูมีความเข้าใจต่อการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ
4. ร้อยละ 80 ของนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายเชิงปริมาณ

1. ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 30 คน
2. ผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 60 คน

4.วิธีดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ภาคเรียนที่ 1/2564						ภาคเรียนที่ 2 /2564					ผู้รับผิดชอบ	
		เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.		มี.ค.
1.	Plan 1.1 เสนอโครงการ 1.2 จัดทำคำสั่งแต่งตั้งและประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโดยแบ่งทีมร่วมกับทีมสนับสนุน 1.3 ประชุมบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการ													นางอนุระตี เศรษฐบุปผา
2.	Do 2.1 กำหนดเนื้อหา ระยะเวลาในการอบรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 3 กิจกรรม 2.2 จัดอบรมกิจกรรมที่ 1 ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู 2.3 จัดอบรมกิจกรรมที่ 2 ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ผู้ปกครอง 2.4 จัดอบรมกิจกรรมที่ 3 พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอนให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน													นางอนุระตี เศรษฐบุปผา
3.	Check 3.1 เก็บรวบรวมข้อมูล 3.2 วิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรม													นางอนุระตี เศรษฐบุปผา
4.	Action 4.1 ดำเนินการประชุมหลังการปฏิบัติงาน (AAR) สรุปผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ													นางอนุระตี เศรษฐบุปผา

5. งบประมาณ 35,000 บาท

ที่	รายการกิจกรรม	ราคา/ หน่วย	จำนวน/ คน / ครั้ง	รวม บาท
1	กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	10,000	30	10,000
2	กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	15,000	60	15,000
3	กิจกรรมกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ชั้นตอน	10,000	30	10,000
	รวมทั้งสิ้น		35,000	

6. การติดตามและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
1. ร้อยละ 80 ของครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	สังเกตและตรวจสอบ	แบบสังเกตและตรวจสอบ
2. ร้อยละ 80 ของผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	สังเกตและตรวจสอบ	แบบสังเกตและตรวจสอบ
3. ร้อยละ 80 ของครูมีความเข้าใจต่อการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	สังเกตและตรวจสอบ	แบบสังเกตและตรวจสอบ
4. ร้อยละ 80 ของนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	สอบถาม	แบบสอบถามความพึงพอใจ

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. นักเรียนศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ชั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ลงชื่อ

ผู้เสนอโครงการ

(นางนุวรรณี เศรษฐบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติโครงการ

(นางชนกรณีย์ บุญประเสริฐ)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ชื่อกิจกรรม	กิจกรรมพบทีมเวชศาสตร์ฟื้นฟู สถาบันการแพทย์จักรีนฤพดินทร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
แผนงาน	งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สนองยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนบุคคล ออทิสติกในสถานศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความร่วมมือในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา
สนองกลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาการจัดทำแผนการบริหารจัดการ และการสนับสนุนการบริหารระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติกในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือ บุคคลออทิสติก กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารและบุคลากรนำการป้องกันและแก้ไขปัญหา ของบุคคลออทิสติกไปสู่การปฏิบัติ กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนบุคคลออทิสติกออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรง
ลักษณะโครงการ	โครงการใหม่
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการ
ผู้รับผิดชอบ	นางญาระตี เศรษฐบุปผา
ระยะเวลาดำเนินการ	1 เมษายน 2564 – 31 มีนาคม 2565

.....

1. หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิ และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึง ความสามารถของบุคคลนั้น (มาตรา 10 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการจึงได้จัดตั้งงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสร้างกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ดำเนินการ เพื่อให้เกิดการส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต ตามองค์ประกอบการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ประการคือ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4. การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน 5. การส่งต่อ ซึ่งปัจจุบันศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการอยู่ในระหว่างของการพัฒนากระบวนการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานี้

ซึ่งงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นมาโดยประกอบด้วยกิจกรรม 1 กิจกรรม คือ กิจกรรมพบทีมเวชศาสตร์ฟื้นฟู สถาบันการแพทย์จักรีนฤเบดินทร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อให้งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยประสานความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งนักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ พิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครองอย่างรอบด้านด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสม และทันการณ์ และได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อให้เป็นคนดี มีความสุข และปลอดภัยในสภาพสังคมปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อส่งเสริมการสร้างความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ในการช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก

2.2 เพื่อให้นักเรียนบุคคลออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรงได้รับการดูแลช่วยเหลือให้พฤติกรรมรุนแรงลดลง

3. เป้าหมาย / ตัวชี้วัดความสำเร็จ

เชิงคุณภาพ

1. ร้อยละ 80 ของนักเรียนบุคคลออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรงได้รับการดูแลช่วยเหลือให้พฤติกรรมรุนแรงลดลง

เป้าหมายเชิงปริมาณ

1. นักเรียนบุคคลออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรง ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการ (นำร่อง) จำนวน 18 คน

4. วิธีดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ภาคเรียนที่ 1/2564					ภาคเรียนที่ 2/2564					ผู้รับผิดชอบ		
		เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย.	ต.ค	พ.ย	ธ.ค.	ม.ค		ก.พ	มี.ค
1.	Plan 1.1 เสนอโครงการ 1.2 จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง และประชุม คณะกรรมการ ดำเนินงาน 1.3 ประชุมบุคลากร ศูนย์การศึกษาพิเศษ													นางณัฐ ติ เศรษฐ บุปผา

ที่	กิจกรรม	ภาคเรียนที่ 1/2564						ภาคเรียนที่ 2/2564						ผู้รับผิดชอบ
		เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย.	ต.ค	พ.ย	ธ.ค.	ม.ค	ก.พ	มี.ค	
	ประจำจังหวัดสมุทรปราการ													
2.	<p>Do</p> <p>2.1 รู้จักนักเรียนบุคคลออกทัศนศึกษาเป็นรายบุคคล</p> <p>2.2 คัดกรองนักเรียนบุคคลออกทัศนศึกษาที่มีพฤติกรรมรุนแรง</p> <p>2.3 ป้องกันและแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดพฤติกรรมรุนแรง</p> <p>2.4 พัฒนาและส่งเสริมนักเรียน โดยการทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>2.5 ส่งต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมรุนแรงเข้าสู่กิจกรรมพบทีมเวชศาสตร์ฟื้นฟู สถาบันการแพทย์จักรีนฤพดินทร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติมหาวิทยาลัยมหิดล</p>													นางญาระตี เศรษฐบุปผาและคณะ ดำเนินกิจกรรมตามคำสั่ง
3.	<p>Check</p> <p>3.1 ติดตามนักเรียนที่เข้าสู่กิจกรรมพบทีมเวชศาสตร์ฟื้นฟู สถาบันการแพทย์จักรีนฤพดินทร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติมหาวิทยาลัยมหิดล</p>													นางญาระตี เศรษฐบุปผาและคณะ ดำเนินกิจกรรมตามคำสั่ง
4.	<p>Action</p> <p>4.1 ประชุมหลังการปฏิบัติงาน(AAR) ร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการกิจกรรม เพื่อสรุปผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ</p>													นางญาระตี เศรษฐบุปผาและคณะ ดำเนินกิจกรรมตามคำสั่ง

5. งบประมาณ 10,000 บาท

ที่	รายการกิจกรรม	ราคา/ หน่วย	จำนวน/คน/ครั้ง	รวม (บาท)
1.	พบทีมเวชศาสตร์ฟื้นฟู สถาบันการแพทย์จักรีนฤเบดินทร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล	10,000	นักเรียน 18 คน ผู้ปกครอง 18 คน ครู 18 คน	10,000
	รวมทั้งสิ้น		10,000	

6. การติดตามและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
1. ร้อยละ 80 ของนักเรียนบุคคลออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรงได้รับการดูแลช่วยเหลือให้พฤติกรรมรุนแรงลดลง	สังเกตและตรวจสอบ	แบบสังเกตพฤติกรรม

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูเกิดความเข้าใจองค์ประกอบการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ประการ
2. นักเรียนบุคคลออทิสติกที่มีพฤติกรรมรุนแรงได้รับการดูแลช่วยเหลือให้พฤติกรรมรุนแรงลดลง
3. เกิดความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ในการช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก

ลงชื่อ

ผู้เสนอโครงการ

(นางอรุณระตี เศรษฐบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติโครงการ

(นางธนภรณ์ บุญประเสริฐ)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ภาคผนวก จ

คู่มือการใช้ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สำหรับบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
(เอกสารประกอบ)

ภาคผนวก ฉ
ผลการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง

ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

แบบประเมินความพึงพอใจของครู

ต่อการจัดกิจกรรมตามกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
1. การปฏิบัติงานตามแผนและแนวทางของกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. การดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3. การตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4. การปรับปรุงแก้ไขข้อมูลพื้นฐานบางส่วน ofนักเรียนให้ตรงกับความเป็นจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5. การวางแผนในประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นตัวพิจารณา	+1	+1	+1	0	+1	5	0.80
6. การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
7. การกำหนดแนวทาง ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8. การดำเนินการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนตามแนวทางที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9. การป้องกันการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10. การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ในการส่งต่อที่ครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
11. การให้ความรู้กับผู้ปกครองในการตอบแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12. ความเข้าใจใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13. ความเข้าใจในการพิจารณาผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียนตามเกณฑ์	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
14. ความสามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15. สามารถให้คำปรึกษาในการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนแก่ผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
16. ความร่วมมือจากผู้ปกครองในด้านการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
17. ความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดำเนินการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18. ความร่วมมือจากทีมแพทย์ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
19. ความร่วมมือจากครูในการดำเนินการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน	+1	0	+1	0	+1	4	0.80
20. ความร่วมมือจากผู้บริหารในการส่งเสริมสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	0	+1	5	0.80
รวม							0.93
ดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC =0.93)							

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง

ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ต่อการจัดกิจกรรมตามกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
1. ครูมีการปฏิบัติงานตามแผนและแนวทางของกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน บุคคลออทิสติกและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนบางขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. ครูมีการเตรียมและจัดกระทำข้อมูลนักเรียนเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3. ครูมีการดำเนินงาน เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4. ครูมีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5. ครูมีความสามารถในการประเมินพฤติกรรมนักเรียน	+1	+1	+1	0	+1	5	0.80
6. ครูให้ความรู้แก่ ผู้ปกครองในการตอบแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
7. ครูมีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือประเมินพฤติกรรมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8. ครูพิจารณาผลการประเมินนักเรียนตามเกณฑ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9. ครูประเมินนักเรียนจากข้อมูลผู้ปกครองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10. ครูประเมินนักเรียนจากข้อมูลครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
11. ครูมีการสรุปผลการประเมินนักเรียนเพื่อมาพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12. ครูมีการสร้างเครือข่ายหาแนวทางร่วมกันในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการมีการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
14. ครูมีการรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15. ครู และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
16. ครูมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นด้านการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมกับผู้ปกครอง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
17. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรปราการมีการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมนักเรียน โดยความร่วมมือ กับ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18. ครูมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
19. ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้แก่ครู และผู้ปกครอง เกิดขวัญกำลังใจ ในการพัฒนานักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	4	0.80
20. ครู ผู้ปกครอง มีความสามารถในการสังเกตพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
21. ครูมีการพิจารณาข้อมูลในการส่งต่อที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	
	1	2	3	4	5			
22. ครูมีการส่งต่อข้อมูลนักเรียนกับครูอื่นๆ ภายในหน่วยงาน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	
23. ครูมีการชี้แจงข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนให้ ผู้ปกครองทราบก่อนการดำเนินการส่งต่อ ข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	
24. ครูมีการบันทึกผลการส่งต่อและ ช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	
25. ผู้บริหาร ครูมีการนิเทศกำกับ ติดตาม งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	
รวม								0.92
ดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC =0.92)								

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์

แบบทดสอบก่อน-หลัง

โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าข้อสอบที่สร้างขึ้น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ โดยการพิจารณาให้นำหนักดังนี้

-1 คือ **แน่ใจ** ว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด

0 คือ **ไม่แน่ใจ** ว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่

+1 คือ **แน่ใจ** ว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด

วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	น้ำหนัก			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	1. การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงข้อใด ก. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักครูและ ผู้ปกครองตนเองมีแผนการปรับปรุงและ พัฒนาตน ข. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและ เข้าใจตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน ค. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและ ผู้อื่นมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน ง. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักเพื่อน และผู้ปกครองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนา ตน				
1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	2. ข้อใดไม่ถูกต้อง ก. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้นักเรียนที่มีปัญหาได้รับการดูแลแก้ไขอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหาที่แท้จริง ข. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ครูและนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน				

วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	น้ำหนัก			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
	<p>ค.ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพอย่างรอบด้าน</p> <p>ง.ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้อย่างเข้มแข็ง</p>				
1.เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	<p>3. ข้อใดคือกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามลำดับ</p> <p>ก.การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ</p> <p>ข.การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ</p> <p>ค. การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ</p> <p>ง. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ</p>				
1.เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	<p>4. ข้อใดเป็นเป้าหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>ก. เก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคน</p> <p>ข. สร้างฐานข้อมูลในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>ค.ศึกษาทำความเข้าใจนักเรียนอย่างเพียงพอ</p> <p>ง.รู้ความเป็นมาลึกๆ ของนักเรียนเพื่อให้ง่ายต่อการอบรม</p>				

วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	น้ำหนัก			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	5. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสำคัญต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร ก. เป็นต้นทางของระบบในการนำเข้าสู่ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนานักเรียน ข. เป็นข้อมูลพื้นฐานของระบบในการนำไปบริหารจัดการงบประมาณ ค. เป็นข้อมูลที่รวบรวมและนำมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการคัดกรอง ง. เป็นข้อมูลที่จำเป็นสำหรับครูทุกคนเพื่อช่วยเหลือได้ทันเวลาที่				
1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	6. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน ก. ครูวิชาสุดาสรุปผลการคัดกรอง รายงานแล้ว เก็บเป็นความลับ ไม่แจ้งผลให้นักเรียนทราบ ข. ครูโชคทวีคัดกรองนักเรียนโดยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดูว่ามีความสอดคล้องกันหรือมีแนวโน้มไปในทางใดมากที่สุด ค. ครูเปรมรัศมีกำหนดเกณฑ์การคัดกรองของนักเรียนในความดูแลด้วยตนเองตามหลักการที่ศึกษามา ง. ครูจิรวัดน์สรุปผลการคัดกรองนักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มส่งเสริมพัฒนา กลุ่มป้องกัน กลุ่มแก้ไข				
1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแล	7. ขั้นตอนในการส่งต่อนักเรียนครูประจำชั้นควรคำนึงมากที่สุด				

วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	น้ำหนัก			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	<p>ก. พิจารณาข้อมูลนักเรียนจากการคัดกรอง และรายงานความช่วยเหลือเบื้องต้น</p> <p>ข. ทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงกระบวนการ ช่วยเหลือนักเรียนและให้นักเรียนตัดสินใจ</p> <p>ค. ประสานงานกับผู้ที่ช่วยเหลือด้วย เอกสาร ก่อนส่งนักเรียน</p> <p>ง. จัดประชุมปรึกษารายกรณี หากมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น</p>				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	<p>8. ข้อใดกล่าวถึงการป้องกันและแก้ไขปัญห ไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. ครูประจำชั้นช่วยเหลือแล้วนักเรียนมี พฤติกรรมไม่ดีขึ้น ควรดำเนินการส่งต่อไปยัง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป</p> <p>ข. ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน</p> <p>ค. การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนควร เป็นหน้าที่ของครูคนใดคนหนึ่งเพื่อไม่ให้เกิด ความยุ่งยาก</p> <p>ง. นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ครูต้องให้ความ ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด</p>				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	<p>9. ข้อใดเป็นกระบวนการสำคัญในการ ส่งเสริมพัฒนานักเรียน</p> <p>ก. พิจารณาข้อมูลจากการเก็บข้อมูลรอบด้าน มาคัดกรอง</p> <p>ข. กำหนดเป้าหมายการส่งเสริมหรือพัฒนา</p> <p>ค. จัดบรรยากาศการเรียนรู้และ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรม</p> <p>ง. ทุกกิจกรรมต้องได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>				

วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	น้ำหนัก			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
1.เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	10. ปัจจัยในข้อใดส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด ก. มีระบบและกิจกรรมการพยาบาลที่เข้มแข็ง ข. ครูมีเจตคติที่ดีและมีความสามารถดำเนินงานระบบดูแลนักเรียน ค. มีการวางแผนบริหารงบประมาณของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ง. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
1.เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	11. กลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์ หมายถึงข้อใด ก. การวางแผนเพื่อพัฒนาองค์การหรือกระบวนการปฏิบัติขององค์การให้มีประสิทธิภาพและหรือประสิทธิผลสูงขึ้น ข. วิธีการดำเนินงานที่มั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ค. การบริหารอย่างเป็นระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำและอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน ง. ถูกทุกข้อ				
1.เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	12. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของกลยุทธ์ ก. การวิเคราะห์ปัญหา ข. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ค. การกำหนดกลยุทธ์ ง. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ				
1.เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	13. ข้อใดหมายถึงการประเมินและการควบคุมกลยุทธ์ ก. ประเมินความสามารถของกลยุทธ์				

วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	น้ำหนัก			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	ข. ประเมินความเป็นได้ของกลยุทธ์ ค. ประเมินความก้าวหน้ากลยุทธ์ ง. ประเมินแนวทางของกลยุทธ์				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	14. วงจรคุณภาพ มีกี่ขั้นตอน ประกอบด้วย อะไรบ้าง ก. 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตาม แผน และการตรวจสอบการดำเนินงาน ข. 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตาม แผน และการปรับปรุงแก้ไข ค. 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตาม แผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ง. 4 ขั้นตอน คือ การปฏิบัติตามแผน การ ตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	15. ขั้นตอนในวงจรคุณภาพ ขั้นตอนใดมี ความสำคัญมากที่สุด ก. การวางแผน ข. การปฏิบัติตามแผน ค. การตรวจสอบการดำเนินงาน ง. การปรับปรุงแก้ไข				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	16. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของบุคคลออกทิ สติก ก. กระทำซ้ำๆ ในสิ่งที่ตนเองชอบ ข. ลืมง่าย/จำในสิ่งที่เรียนมาแล้วไม่ได้ ค. ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เคยทำเป็น กิจวัตร ง. ไม่พูดเลย หรือมีการพูดที่ผิดปกติ				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล	17. ข้อใดเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะออทิ สติก ก. เกิดจากความผิดปกติด้านจิตใจ				

วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	น้ำหนัก			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	ข. เกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรม ค. เกิดจากความผิดปกติทางสมอง ง. ถูกทุกข้อ				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	18. แบบประเมิน SDQ ย่อมาจากข้อใด ก.Strengths and Difficulties Questionnaire ข. Strong and Disabilities Questionnaire ค. Stress and Difficulties Questionnaire ง. Strengths and Disabilities Questionnaire				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	19. แบบประเมิน SDQ ใช้ในการประเมิน พฤติกรรมนักเรียนยกเว้นด้านใด ก. พฤติกรรมด้านอารมณ์ ข. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับครู ค. พฤติกรรมเกร ง. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	20. แบบคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทาง พฤติกรรมในห้องเรียน ของศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการ สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายใน ระยะเวลาเท่าใด ก. ภายใน 30 นาที ข. ภายใน 45 นาที ค. ภายใน 1 ชั่วโมง ง. ภายใน 2 ชั่วโมง				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์
ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC)
แบบทดสอบก่อน-หลัง

โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
จุดประสงค์ที่ 1 เพื่อสร้างความรู้เข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน							
1. การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงข้อใด ก. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักครูและ ผู้ปกครองตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน ข. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจ ตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน ค. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและผู้อื่นมี แผนการปรับปรุงและพัฒนาตน ง. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักเพื่อนและ ผู้ปกครองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. ข้อใดไม่ถูกต้อง ก. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้ นักเรียนที่มีปัญหาได้รับการดูแลแก้ไขอย่างทั่วถึง และตรงตามสภาพปัญหาที่แท้จริง ข. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ครูและ นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ค. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้นักเรียน ได้เรียนรู้อย่างมีความสุขได้รับการส่งเสริมพัฒนา ตามศักยภาพอย่างรอบด้าน ง. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้ นักเรียนสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้อย่างเข้มแข็ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3. ข้อใดคือกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามลำดับ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
<p>ก. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ</p> <p>ข. การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ</p> <p>ค. การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ</p> <p>ง. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ</p>							
<p>4. ข้อใดเป็นเป้าหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>ก. เก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคน</p> <p>ข. สร้างฐานข้อมูลในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>ค. ศึกษาทำความเข้าใจนักเรียนอย่างเพียงพอ</p> <p>ง. รู้ความเป็นมาลึก ๆ ของนักเรียนเพื่อให้ง่ายต่อการอบรม</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
<p>5. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสำคัญต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร</p> <p>ก. เป็นต้นทางของระบบในการนำเข้าสู่ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนานักเรียน</p> <p>ข. เป็นข้อมูลพื้นฐานของระบบในการนำไปบริหารจัดการงบประมาณ</p> <p>ค. เป็นข้อมูลที่รวบรวมและนำมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการคัดกรอง</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
ง. เป็นข้อมูลที่จำเป็นสำหรับครูทุกคนเพื่อช่วยเหลือได้ทันทั่วถึง							
6. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน ก. ครูวิซชุลดาสรุปผลการคัดกรอง รายงานแล้ว เก็บเป็นความลับ ไม่แจ้งผลให้นักเรียนทราบ ข. ครูโชคทวีคัดกรองนักเรียนโดยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดูว่ามีความสอดคล้องกันหรือมีแนวโน้มไปในทางใดมากที่สุด ค. ครูเปรมรัศมีกำหนดเกณฑ์การคัดกรองของนักเรียนในความดูแลด้วยตนเองตามหลักการที่ศึกษามา ง. ครูจิรวัดน์สรุปผลการคัดกรองนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มส่งเสริมพัฒนา กลุ่มป้องกัน กลุ่มแก้ไข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7. ขั้นตอนในการส่งต่อนักเรียนครูประจำชั้นควรคำนึงมากที่สุด ก. พิจารณาข้อมูลนักเรียนจากการคัดกรองและรายงานความช่วยเหลือเบื้องต้น ข. ทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนและให้นักเรียนตัดสินใจ ค. ประสานงานกับผู้ที่จะช่วยเหลือด้วยเอกสารก่อนส่งนักเรียน ง. จัดประชุมเป็นรายกรณีหากพฤติกรรมไม่ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8. ข้อใดกล่าวถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาไม่ถูกต้อง ก. ครูประจำชั้นช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
<p>ข. ครูควรให้ความสนใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน</p> <p>ค. การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนควรเป็นหน้าที่ของครูคนใดคนหนึ่งเพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยาก</p> <p>ง. นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ครูต้องให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด</p>							
<p>9. ข้อใดเป็นกระบวนการสำคัญในการส่งเสริมพัฒนานักเรียน</p> <p>ก. พิจารณาข้อมูลจากการเก็บข้อมูลรอบด้านมาคัดกรอง</p> <p>ข. กำหนดเป้าหมายการส่งเสริมหรือพัฒนา</p> <p>ค. จัดบรรยากาศการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรม</p> <p>ง. ทุกกิจกรรมต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
<p>10. ปัจจัยในข้อใดส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด</p> <p>ก. มีระบบและกิจกรรมการพยาบาลที่เข้มแข็ง</p> <p>ข. ครูมีเจตคติที่ดีและมีความสามารถดำเนินงานระบบดูแลนักเรียน</p> <p>ค. มีการวางแผนบริหารงบประมาณของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>ง. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
<p>11. กลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์ หมายถึงข้อใด</p> <p>ก. การวางแผนเพื่อพัฒนาองค์กรหรือกระบวนการปฏิบัติขององค์กรให้มีประสิทธิภาพและหรือประสิทธิผลสูงขึ้น</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
ข. วิธีการดำเนินงานที่มั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ค. การบริหารอย่างเป็นระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำและอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน ง. ถูกทุกข้อ							
12. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของกลยุทธ์ ก. การวิเคราะห์ปัญหา ข. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ค. การกำหนดกลยุทธ์ ง. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13. ข้อใดหมายถึงการประเมินและการควบคุมกลยุทธ์ ก. ประเมินความสามารถของกลยุทธ์ ข. ประเมินความเป็นได้ของกลยุทธ์ ค. ประเมินความก้าวหน้ากลยุทธ์ ง. ประเมินแนวทางของกลยุทธ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
14. วงจรคุณภาพ มีกี่ขั้นตอน ประกอบด้วยอะไรบ้าง ก. 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการตรวจสอบการดำเนินงาน ข. 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการปรับปรุงแก้ไข ค. 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ง. 4 ขั้นตอน คือ การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15. ขั้นตอนในวงจรคุณภาพ ขั้นตอนใดมีความสำคัญมากที่สุด ก. การวางแผน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
ข. การปฏิบัติตามแผน ค. การตรวจสอบการดำเนินงาน ง. การปรับปรุงแก้ไข							
16. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของบุคคลออทิสติก ก. กระทำซ้ำ ๆ ในสิ่งที่ตนเองชอบ ข. สีมง่าย / จำในสิ่งที่เรียนมาแล้วไม่ได้ ค. ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เคยทำเป็นกิจวัตร ง. ไม่พูดเลย หรือมีการพูดที่ผิดปกติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
17. ข้อใดเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติก ก. เกิดจากความผิดปกติด้านจิตใจ ข. เกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรม ค. เกิดจากความผิดปกติทางสมอง ง. ถูกทุกข้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18. แบบประเมิน SDQ ย่อมาจากข้อใด ก. Strengths and Difficulties Questionnaire ข. Strong and Disabilities Questionnaire ค. Stress and Difficulties Questionnaire ง. Strengths and Disabilities Questionnaire	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
19. แบบประเมิน SDQ ใช้ในการประเมิน พฤติกรรมนักเรียนยกเว้นด้านใด ก. พฤติกรรมด้านอารมณ์ ข. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับครู ค. พฤติกรรมเกร ง. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
20. แบบคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในห้องเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนภายในระยะเวลาเท่าใด ก. ภายใน 30 นาที	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
ข. ภายใน 45 นาที ค. ภายใน 1 ชั่วโมง ง. ภายใน 2 ชั่วโมง							
รวม							1.00
ดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC =1)							

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์

แบบทดสอบก่อน-หลัง

โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าข้อสอบที่สร้างขึ้น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ โดยการพิจารณาให้นำหนักดังนี้

-1 คือ **แน่ใจ** ว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด

0 คือ **ไม่แน่ใจ** ว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่

+1 คือ **แน่ใจ** ว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด

วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	น้ำหนัก			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ผู้ปกครอง	1. การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงข้อใด ก. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักครูและ ผู้ปกครองตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนา ตน ข. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและ เข้าใจตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน ค. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและผู้อื่น มีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน ง. กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักเพื่อน และผู้ปกครองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน				
1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	2. ข้อใดคือกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามลำดับ ก. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การ พัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ ข. การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การ พัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ				

วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	น้ำหนัก			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
	ค. การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ ง. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ				
1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	3. ข้อใดคือความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ข. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง และความสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี ค. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน ง. ถูกทุกข้อ				
1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	4. การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกี่กลุ่ม อะไรบ้าง ก. 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มมีปัญหา ข. 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ค. 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มมีปัญหา กลุ่มรุนแรง ง. 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มรุนแรง				
1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแล	5. ข้อใดไม่ใช่พฤติกรรมที่เกี่ยวกับสภาวะทางจิตใจของผู้เรียนออกทิสติก ก. แสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ ในสถานการณ์/สถานที่ใหม่				

วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	น้ำหนัก			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	<p>ข. วิดกกังวลหรือติดใจเมื่ออยู่ในสถานการณ์ใหม่ เสียความมั่นใจง่าย</p> <p>ค. หลุกหลิก หรือตื่นไปตื่นมาตลอดเวลา</p> <p>ง. หวาดกลัวต่อสิ่งต่าง ๆ แบบไม่สมเหตุสมผล</p>				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	<p>6. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของบุคคลออทิสติก</p> <p>ก. กระทำซ้ำ ๆ ในสิ่งที่ตนเองชอบ</p> <p>ข. ลืมง่าย / จำในสิ่งที่เรียนมาแล้วไม่ได้</p> <p>ค. ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เคยทำเป็นกิจวัตร</p> <p>ง. ไม่พูดเลย หรือมีการพูดที่ผิดปกติ</p>				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	<p>7. ข้อใดเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติก</p> <p>ก. เกิดจากความผิดปกติด้านจิตใจ</p> <p>ข. เกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรม</p> <p>ค. เกิดจากความผิดปกติทางสมอง</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	<p>8. แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน (SDQ) ใช้ในการประเมินพฤติกรรมนักเรียนยกเว้นด้านใด</p> <p>ก. พฤติกรรมด้านอารมณ์</p> <p>ข. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับครู</p> <p>ค. พฤติกรรมเกร</p> <p>ง. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน</p>				
1.เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ครู	<p>9. แบบคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในห้องเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายในระยะเวลาเท่าใด</p> <p>ก. ภายใน 30 นาที</p> <p>ข. ภายใน 45 นาที</p> <p>ค. ภายใน 1 ชั่วโมง</p>				

วัตถุประสงค์	ข้อสอบ	น้ำหนัก			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
	ง. ภายใน 2 ชั่วโมง				
1.เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู	10. แบบบันทึกความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายในระยะเวลาเท่าใด ก. ภายใน 30 นาที ข. ภายใน 1 ชั่วโมง ค. ภายใน 2 ชั่วโมง ง. ภายใน 3 ชั่วโมง				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์

ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

แบบทดสอบก่อน-หลัง

โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ผู้ปกครอง

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
จุดประสงค์ที่ 1 เพื่อสร้างความรู้เข้าใจเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ผู้ปกครอง							
1. การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงข้อใด ก.กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักครูและ ผู้ปกครองตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนา ตน ข.กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจ ตนเองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน ค.กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและผู้อื่น มีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน ง.กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักเพื่อนและ ผู้ปกครองมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาตน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. ข้อใดคือกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามลำดับ ก.การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนา และส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ ข.การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การ พัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การส่งต่อ ค. การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
ง. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ							
3. ข้อใดคือความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ข. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง และความสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี ค. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน ง. ถูกทุกข้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4. การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกี่กลุ่ม อะไรบ้าง ก. 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มมีปัญหา ข. 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ค. 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มมีปัญหา กลุ่มรุนแรง ง. 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มรุนแรง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5. ข้อใดไม่ใช่พฤติกรรมที่เกี่ยวกับสภาวะทางจิตใจของผู้เรียนออทิสติก ก. แสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ ในสถานการณ์/สถานที่ใหม่ ข. วิดกกังวลหรือติดแฉเมื่ออยู่ในสถานการณ์ใหม่ เสียความมั่นใจง่าย ค. หยุกหยิก หรือเดินไปเดินมาตลอดเวลา ง. หวาดกลัวต่อสิ่งต่าง ๆ แบบไม่สมเหตุผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
6. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของบุคคลออทิสติก ก. กระทำซ้ำ ๆ ในสิ่งที่ตนเองชอบ ข. สีมง่าย / จำในสิ่งที่เรียนมาแล้วไม่ได้ ค. ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เคยทำเป็นกิจวัตร ง. ไม่พูดเลย หรือมีการพูดที่ผิดปกติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7. ข้อใดเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติก ก. เกิดจากความผิดปกติด้านจิตใจ ข. เกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรม ค. เกิดจากความผิดปกติทางสมอง ง. ถูกทุกข้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8. แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน (SDQ) ใช้ในการประเมินพฤติกรรมนักเรียนยกเว้นด้านใด ก. พฤติกรรมด้านอารมณ์ ข. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับครู ค. พฤติกรรมเกเร ง. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9. แบบคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในห้องเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายในระยะเวลาเท่าใด ก. ภายใน 30 นาที ข. ภายใน 45 นาที ค. ภายใน 1 ชั่วโมง ง. ภายใน 2 ชั่วโมง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10. แบบบันทึกความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายในระยะเวลาเท่าใด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
ก. ภายใน 30 นาที							
ข. ภายใน 1 ชั่วโมง							
ค. ภายใน 2 ชั่วโมง							
ง. ภายใน 3 ชั่วโมง							
รวม							1.00
ดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC =1)							

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

ศธ. ๐๔๐๐๗.๖๘๐/ว ๓๖๗

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
๔๔/๒ หมู่ ๑๔ ซอยเทศบาลบางปู ๑๑๙
ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สุวิญา ชินธนาชูกิจ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๐ จังหวัดขอนแก่น

ด้วยนางญาระดี เศรษฐบุปผา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำผลมาเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ในการนี้ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงความรู้ความสามารถในด้านการศึกษาพิเศษ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางญาระดี เศรษฐบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานผู้อำนวยการ/งานธุรการ

โทรศัพท์ : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓

โทรสาร : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓ ต่อ ๑๐๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Sed_Samutprakan@hotmail.com

ศธ. ๐๔๐๐๗.๖๘๐/ว ๓๖๗

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
๔๔/๒ หมู่ ๑๔ ซอยเทศบาลบางปู ๑๑๙
ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สุพรรณ วีระสอน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ด้วยนางณัฏฐิ เศรษฐบุปผา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำผลมาเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ในการนี้ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงความรู้ความสามารถในด้านการศึกษาพิเศษ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฏฐิ เศรษฐบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานผู้อำนวยการ/งานธุรการ

โทรศัพท์ : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓

โทรสาร : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓ ต่อ ๑๐๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Sed_Samutprakan@hotmail.com

ศธ. ๐๔๐๐๗.๖๘๐/ว ๓๖๗

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
๙๙/๒ หมู่ ๑๔ ซอยเทศบาลบางปู ๑๑๙
ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.นฤมล พระใหญ่ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ด้วยนางอรุณี ศรีชูบุปผา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำผลมาเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ในการนี้ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงความรู้ความสามารถในด้านการศึกษาพิเศษ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางอรุณี ศรีชูบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานผู้อำนวยการ/งานธุรการ

โทรศัพท์ : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓

โทรสาร : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓ ต่อ ๑๐๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Sed_Samutprakan@hotmail.com

ศธ. ๐๔๐๐๗.๖๘๐/ว ๓๖๗

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
๙๙/๒ หมู่ ๑๔ ซอยเทศบาลบางปู ๑๑๙
ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวพิมพ์ภัทรา ศิริจารุกิตติ์ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ

ด้วยนางญาระตี เศรษฐบุปผา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำผลมาเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ในการนี้ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงความรู้ความสามารถในด้านการศึกษาพิเศษ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางญาระตี เศรษฐบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานผู้อำนวยการ/งานธุรการ

โทรศัพท์ : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓

โทรสาร : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓ ต่อ ๑๐๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Sed_Samutprakan@hotmail.com

ศธ. ๐๔๐๐๗.๖๘๐/ว ๓๖๗

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
๙๙/๒ หมู่ ๑๔ ซอยเทศบาลบางปู ๑๑๙
ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายชัยวิช สารสถาพร รองผู้อำนวยการ สำนักงานการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

ด้วยนางญาระตี เศรษฐบุปผา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำผลมาเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ในการนี้ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงความรู้ความสามารถในด้านการศึกษาพิเศษ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางญาระตี เศรษฐบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานผู้อำนวยการ/งานธุรการ

โทรศัพท์ : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓

โทรสาร : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓ ต่อ ๑๐๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Sed_Samutprakan@hotmail.com

ศธ. ๐๔๐๐๗.๖๘๐/ว ๐๒๖

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
๙๙/๒ หมู่ ๑๔ ซอยเทศบาลบางปู ๑๑๙
ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ
บุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

เรียน ดร.ประเวศ ทังจันทร์แดง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี
ด้วยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ได้กลยุทธ์การ
บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก นำไปสู่แนวทางในการนำไปใช้ในการบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

ในการนี้ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านซึ่งเป็นผู้มี
ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม ประเมินตรวจสอบความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษา
พิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ของรายงานวิจัยดังกล่าว
ในวันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ผ่านระบบออนไลน์ Zoom meeting

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านใน
การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในครั้งนี้ จึงเรียนขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางญาระตี เศรษฐบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานผู้อำนวยการ/งานธุรการ

โทรศัพท์ : ๐๒-๑๓๔ ๔๐๑๓

โทรสาร : ๐๒-๑๓๔ ๔๐๑๓ ต่อ ๑๐๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Sed_Samutprakan@hotmail.com

ศธ. ๐๔๐๐๗.๖๘๐/ว ๐๒๖

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
๙๙/๒ หมู่ ๑๔ ซอยเทศบาลบางปู ๑๑๙
ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ
บุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

เรียน นางเนาวรัตน์ สิงห์สนั่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยศรีมหาสารคาม

ด้วยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ได้กลยุทธ์การ
บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก นำไปสู่แนวทางในการนำไปใช้ในการบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

ในการนี้ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านซึ่งเป็นผู้มี
ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม ประเมินตรวจสอบความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษา
พิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ของรายงานวิจัยดังกล่าว
ในวันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ผ่านระบบออนไลน์ Zoom meeting

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านใน
การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในครั้งนี้ จึงเรียนขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางนุระตี เศรษฐบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานผู้อำนวยการ/งานธุรการ

โทรศัพท์ : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓

โทรสาร : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓ ต่อ ๑๐๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Sed_Samutprakarn@hotmail.com

ศธ. ๐๔๐๐๗.๖๘๐/ว ๐๒๖

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
๙๙/๒ หมู่ ๑๔ ซอยเทศบาลบางปู ๑๑๙
ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ
บุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

เรียน ดร.हरรรษา เศรษฐบุปผา อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ด้วยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ได้กลยุทธ์การ
บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก นำไปสู่แนวทางในการนำไปใช้ในการบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

ในการนี้ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านซึ่งเป็นผู้มี
ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม ประเมินตรวจสอบความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษา
พิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ของรายงานวิจัยดังกล่าว
ในวันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ผ่านระบบออนไลน์ Zoom meeting

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านใน
การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในครั้งนี้ จึงเรียนขอคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางณารัตติ เศรษฐบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานผู้อำนวยการ/งานธุรการ

โทรศัพท์ : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓

โทรสาร : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓ ต่อ ๑๐๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Sed_Samutprakan@hotmail.com

ศธ. ๐๔๐๐๗.๖๘๐/ว ๐๒๖

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
๙๙/๒ หมู่ ๑๔ ซอยเทศบาลบางปู ๑๑๙
ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ
บุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

เรียน ดร.สุชาติ บรรจงการ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร

ด้วยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ได้กลยุทธ์การ
บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก นำไปสู่แนวทางในการนำไปใช้ในการบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

ในการนี้ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านซึ่งเป็นผู้มี
ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม ประเมินตรวจสอบความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษา
พิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ของรายงานวิจัยดังกล่าว
ในวันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ผ่านระบบออนไลน์ Zoom meeting

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านใน
การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในครั้งนี้ จึงเรียนขอคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางณารัตติ เศรษฐบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานผู้อำนวยการ/งานธุรการ

โทรศัพท์ : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓

โทรสาร : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓ ต่อ ๑๐๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Sed_Samutprakan@hotmail.com

ศธ. ๐๔๐๐๗.๖๘๐/ว ๐๒๖

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
๙๙/๒ หมู่ ๑๔ ซอยเทศบาลบางปู ๑๑๙
ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ
บุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

เรียน ดร.ปนัดดา วงศ์จินดา ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร

ด้วยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ได้กลยุทธ์การ
บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก นำไปสู่แนวทางในการนำไปใช้ในการบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

ในการนี้ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านซึ่งเป็นผู้มี
ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม ประเมินตรวจสอบความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษา
พิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ของรายงานวิจัยดังกล่าว
ในวันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ผ่านระบบออนไลน์ Zoom meeting

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านใน
การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในครั้งนี้ จึงเรียนขอคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางนุระติ เศรษฐบุปผา)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานผู้อำนวยการ/งานธุรการ

โทรศัพท์ : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓

โทรสาร : ๐๒-๑๗๔ ๔๐๑๓ ต่อ ๑๐๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Sed_Samutprakan@hotmail.com

ภาคผนวก ซ
การเผยแพร่ผลงาน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางญาระตี เศรษฐบุปผา
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 6 เดือน เมษายน พ.ศ. 2513 อายุ 52 ปี
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ - ซอย 5 ถนน ปัทมานนท์ ตำบล ในเมือง อำเภอ เมืองร้อยเอ็ด จังหวัด ร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45000
การศึกษา	พ.ศ. 2535 ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ วิทยาลัยครูสวนดุสิต
การศึกษา	พ.ศ. 2548 ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
การศึกษา	พ.ศ. 2551 ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
การรับราชการ	พ.ศ. 2535 เริ่มรับราชการในตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
	พ.ศ. 2537 ช่วยปฏิบัติราชการเป็นการประจำที่โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี
	พ.ศ. 2538 อาจารย์ 1 โรงเรียนศึกษาพิเศษกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
	พ.ศ. 2545 อาจารย์ 1 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
	พ.ศ. 2545 ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ 1 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
	พ.ศ. 2548 รองผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
	พ.ศ. 2550 รองผู้อำนวยการชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
	พ.ศ. 2554 รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์ศึกษาการศึกษา พิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
	พ.ศ. 2559 รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สงเคราะห์วัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

การรับราชการ (ต่อ)	<p>พ.ศ. 2562 ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์</p> <p>พ.ศ. 2563 – ปัจจุบัน ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ</p>
ประวัติการทำงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ฝึกประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ ที่สถาบันราชานุกูล กรุงเทพมหานคร 2. เป็นครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์ 3. เป็นครูสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประเภทบกพร่อง ทางสติปัญญา บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางการมองเห็น และเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี 4. เป็นวิทยากรเกี่ยวกับการคัดกรองเด็กที่มีความบกพร่องทางการศึกษา 5. เป็นวิทยากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 6. เป็นวิทยากรเทคนิคการปรับพฤติกรรมเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้ง 9 ประเภท
การศึกษาดูงาน	<p>พ.ศ. 2547 การจัดการศึกษาพิเศษ เรื่องการจัดการเรียนรวม ระยะเวลา 1 เดือน ณ ประเทศญี่ปุ่น</p> <p>พ.ศ. 2560 ศึกษาดูงานโรงเรียนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา และบุคคลออทิสติก ณ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม</p>
รางวัล	<p>พ.ศ. 2562 ได้รับโล่เชิดชูเกียรติ ครูดีเด่น รางวัล ครูผู้ดูแลนักเรียน ทุนพระราชทาน รุ่นที่ 8 ในโครงการทุนการศึกษาพระราชทาน ม.ท.ศ. เพื่อแสดงว่าเป็นผู้ที่ ทำหน้าที่ครูเพื่อศิษย์ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร</p> <p>พ.ศ. 2563 ได้รับโล่เกียรติยศแห่งความภูมิใจ ผู้บริหารดีคู่คุณธรรม “ผู้นำ แสงสว่างทางปัญญาสู่ชีวิตศิษย์” มอบโดย ดร.เกษม สดงาม</p> <p>พ.ศ. 2564 ได้รับเกียรติบัตรผู้อำนวยการสถานศึกษาดีเด่น ประจำปี 2564 เนื่องในโอกาสวันครู ครั้งที่ 66 ปี พ.ศ. 2565 “พลังครูยุคใหม่ สร้าง คุณภาพคนไทยสู่สากล” ให้ไว้ มอบโดย นางภัทริยาวรรณ พันธุ์น้อย ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ</p>

ผลงานทางวิชาการ

พ.ศ. 2548 รายงานผลการพัฒนาเด็กพิการระยะแรกเกิด 0-3 ปี

โดยใช้แผนการ

ให้บริการเฉพาะครอบครัว ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด

ตามวงจร PDCA

พ.ศ. 2554 ผลการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก

โดยใช้การเสริมแรง

เทคนิคหลักฟรีเมค และเทคนิคการเสริมแรงทางสังคม

พ.ศ. 2561 การศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรวมโดยใช้

UAD101 ศส.ธ.

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์วัชบุรี

พ.ศ. 2564 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์

แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID19) โดยใช้ SPK-IPEK

Model

